

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2024 – Numri: 53

Tiranë – E enjte, 28 mars 2024

PËRMBAJTJA

	Faqe
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 161, datë 20.3.2024	Për miratimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2025–2027..... 5907
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 61, datë 18.3.2024	Për miratimin e rregullores për specifikimet shtesë të vlefshmërisë ajrore për një tip të caktuar të operimeve..... 5954
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 189, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së influencës aviare me patogjenitet të lartë të shpendëve, të shfaqur në shtetin e Rumanisë.... 5971
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 190, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Italisë..... 5971
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 191, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Letonisë 5974
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 192, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së influencës aviare me patogjenitet të lartë të shpendëve të shfaqur në shtetin e Polonisë..... 5977
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 193, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Maqedonisë së Veriut..... 5979
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 194, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Ukrainës..... 5981
Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 195, datë 13.3.2024	Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Bosnjë-Hercegovinës..... 5984

Urdhër i ministrit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural nr. 197, datë 18.3.2024	Për një shtesë në urdhrin nr. 11, datë 14.1.2022, “Për një plan menaxhimi shumëvjeçar për një shfrytëzim të qëndrueshëm të rezervave të pelagjikeve të vegjël në detin Adriatik (nënzonat gjeografike 17 dhe 18) [rekomandimi i GFCM/44/2021/20]”.....	5987
Vendim i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut datë 22.2.2024	Çështja Vicktoria sh.p.k. kundër Shqipërisë (<i>kërkesa nr. 31018/09</i>).....	5989
Vendim i Komisionit të Ndhmës Shtetërore nr. 116, datë 19.3.2024	Autorizim i Ndhmës Shtetërore “Projekti fotovoltaiik lundruer në HEC Vau i Dejës”.....	5991
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 346, datë 22.11.2023	Mbi kërkesën e shoqërisë “Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)” për dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga HEC “Fierzë”.....	5995
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 347, datë 22.11.2023	Mbi kërkesën e shoqërisë “Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)” për dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga HEC “Koman”.....	5996
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 348, datë 22.11.2023	Mbi kërkesën e shoqërisë “Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)” për dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga HEC “Vau i Dejës”	5997
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 380, datë 28.12.2023	Mbi fillimin e procedurës për shqyrtimin e kërkesës së shoqërisë “Sang 1” sh.p.k., për rinovimin e licencës në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike.....	5999
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 383, datë 28.12.2023	Mbi një ndryshim në vendimin e Bordit të ERE-s nr. 218, datë 20.12.2019 “Mbi licencimin e shoqërisë ‘HEC Arsti’ sh.p.k., në veprimtarinë e prodhimit të energjisë elektrike nga HEC ‘Arsti’ me kapacitet të instaluar 3130 kw”.....	6000
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 387, datë 28.12.2023	Mbi kërkesën e shoqërisë “Alpiq Energy Albania” sh.p.k. për heqjen e licencës në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike.....	6001

VENDIM**Nr. 161, datë 20.3.2024****PËR MIRATIMIN E DOKUMENTIT TË
POLITIKAVE PRIORITARE 2025–2027**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 16, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e Kryeministrit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2025–2027, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Ministria e Financave, Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndhmës (SASPAC), si dhe të gjitha institucionet e tjera të administratës shtetërore, që janë pjesë e procesit të buxhetimit, për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Belinda Balluku

**DOKUMENTI I POLITIKAVE
PRIORITARE**

DRAFT
DOKUMENTI I
POLITIKAVE PRIORITARE
2025–2027

KRYEMINISTRIA
AGJENCIA SHTETËRORE E
PROGRAMIMIT STRATEGJIK DHE
KOORDINIMIT TË NDIHMËS (SASPAC)*Shkurt 2024*

Tabela e përmbajtjes
PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE
HYRJE

**A. STRATEGJIA KOMBËTARE PËR
ZHVILLIM DHE INTEGRIM EVROPIAN
2022–2030**

**B. KUADRI STRATEGJIK (STRATEGJITË
SEKTORIALE/NDËRSEKTORIALE)**

KREU I**1.1 REFORMAT AFATMESME DHE
AFATGJATA TË QEVERISË SHQIPTARE**

1. Integrimi në Bashkimin Evropian
2. Plani i ri i Rritjes për Ballkanin Perëndimor
3. Reforma në Drejtësi
4. Inteligjenca Artificiale si sektor zhvillimi horizontal i së ardhmes
5. Inovacioni si sektor zhvillimi horizontal i së ardhmes – vështirë i shkurtër në raport me konceptin e industrive inovative, kreative dhe kulturore

KREU II**2.1 PËRPARËSITË AFATSHKURTRA DHE
AFATMESME TË QEVERISË**

1. Menaxhimi i financave publike
2. Politika e pagave
3. Arsimi i lartë
4. Lufta kundër korrupsionit
5. Digjitalizimi
6. Bujqësia
7. Turizmi
8. Energjia

**2.2 PROGRAMET IPA 2022–2027 DHE
FUSHAT PRIORITARE TË TYRE****2.3 PROGRAMET E BASHKËPUNIMIT ME
BANKËN BOTËRORE****KREU III****3.1 KUADRI MAKROEKONOMIK DHE
FISKAL**

1. Zhvillimet më të fundit makroekonomike
2. Politika fiskale
3. Skenari makroekonomik e fiskal afatmesëm
4. Përshkrimi i risqeve financiare

KREU IV**4.1 PROGRAME PRIORITARE TË REJA
PËR PERIUDHËN 2025–2027**

1. Programi i garancisë rinore
2. Programi i kodimit në shkolla
3. Programi i nxitjes së kodimit
4. Programi Kombëtar i Praktikave të Punës
5. 2024 – Viti i Pyjeve
6. Plani i Parkut Kombëtar për lumin e egër

Vjosë

KREU V**LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME
RËNDËSI KOMBËTARE**

AKRONIME DHE SHKURTIME
LEGJENDA

Përmbledhje ekzekutive

Hartimi i Dokumentit të Politikave Prioritare është i parashikuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2024, bazuar në VKM nr. 22, datë 17.1.2024, i referohet VKM-së nr. 41, datë 24.1.2024, “Për miratimin e Kuadrit Makroekonomik e Fiskal për periudhën 2025–2027” si pjesë e Sistemit të Planifikimit të Integruar.

Dokumenti i Politikave Prioritare (DPP), është përgatitur nga Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndihmës (SASPAC), pranë Kryeministrit, në bashkëpunim me Ministrinë e Financave (MF), me qëllim orientimin e përgjithshëm e racional të drejtimit të procesit të shpërndarjes së burimeve financiare midis sektorëve.

Bazat referenciale për draftimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2025–2027, janë:

- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, nenet 100 dhe 102;

- Ligji nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 16;

- Programi i Qeverisë 2021–2025;

- VKM nr. 22, datë 17.1.2024, “Për miratimin e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike për vitin 2024”;

- Udhëzimi nr. 4, datë 20.2.2023, “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë të projektit në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit përcaktohet mënyra dhe procedura e vlerësimit të projektit të investimit publik”;

- Plani Kombëtar i Integritimit Evropian 2024–2026, VKM nr. 16, datë 11.1.2024;

- Dokumentet e Kuadrit Strategjik Kombëtar (*Strategjitë Sektoriale dhe Ndërsektoriale, Planet e Veprimit, dokumentet e politikave të miratuara deri në dhjetor 2023 etj.*);

- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrit Evropian 2022–2030;

- Vendimi nr. 621, datë 22.10.2021, i Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Arsimit, 2021–2026 dhe të planit të veprimit për zbatimin e saj” (SKA 2021–2026);

- Strategjia Kombëtare e Shëndetësisë 2021–2030;

- Strategjia Kombëtare e Pronësisë Intelektuale 2022–2025;

- Strategjia e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Peshkimit 2021–2027;

- Strategjia Ndërsektoriale Agjenda Digjitale e Shqipërisë 2022–2026;

- Strategjia Kombëtare e Rinisë dhe plani i veprimit 2022–2029;

- Strategjia Ndërsektoriale të Drejtësisë për të Miturit 2022–2026;

- Strategjia Kombëtare e Energjisë 2015–2030;

- Strategjia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive 2023–2030;

- Strategjia Sektoriale e Zvogëlimit të Rriskut nga fatkeqësitë 2023–2030;

- Strategjia Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2023–2030;

- Vendimi nr. 542, datë 20.9.2023 i Këshillit të Ministrave “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Kërkimin Shkencor, Teknologjinë dhe Inovacionin 2023–2030 dhe të planit të veprimit për zbatimin e saj”;

- Strategjia Kombëtare e Sigurisë Ushqimore 2023–2027;

- Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë për të Miturit 2022–2026;

- Dokumenti i Kontributit Kombëtar të Përcaktuar 2021–2030;

- Plani Kombëtar i Energjisë dhe Klimës 2022–2030;

- VKM nr. 594, datë 10.9.2014, “Për miratimin e strategjisë kombëtare për cilësinë e ajrit të mjedisit”;

- VKM nr. 412, datë 19.6.2019, “Për miratimin e planit kombëtar për menaxhimin e cilësisë së ajrit”;

- Korniza e Partneritetit me Bankën Botërore 2023–2027;

- Dokumenti i Përgjigjes Strategjike Kombëtare IPA III 2021–2027–Shqipëri (2022);

- Prioritetet e Programit IPA 2022 & 2024;

- Kuadri i Bashkëpunimit për Zhvillimin e Qëndrueshëm me Kombet e Bashkuara 2022–2026;

- Projekti i Kërkimit për vendet e Ballkanit Perëndimor WB6, “Inventari i Subvencioneve të Energjisë, OECD Dev. Centre Project 2023–2024;

- Prioritetet e Programit IPARD III (*Instrumenti për Asistencën e Para-Anëtarësimit për Zhvillimin Rural*) 2021–2027;

- Prioritetet e Marrëveshjes së Huas (2022) midis Këshillit të Ministrave dhe Agjencisë Franceze për Zhvillim për Mbështetjen e Barazisë Gjinore në Aksesin ndaj Mundësive Ekonomike;

- Programi i Bashkëpunimit Zvicëran 2022–2025;

- Programi i Reformave Ekonomike ERP 2024–2026, VKM nr. 12, datë 11.1.2024;

- Dakordësimet e Komitetit të Planifikimit Strategjik, janar 2023–janar 2024.

Dokumenti i Politikave Prioritare (DPP) përbën një fazë të ndërmjetme midis kuadrit makro-fiskal trevjeçar dhe përcaktimit të tavanëve buxhetore përkatëse. Tavanet e shpenzimeve për vitet 2025 dhe 2026 janë përcaktuar gjatë PBA 2024–2026. Megjithatë është e vetëkuptueshme, që gjatë kësaj periudhe kohore mund të dalin në pah disa prioritete, të cilat duhet të shqyrtohen nga Komiteti i Planifikimit Strategjik (KPS), përpara se të përfshihen në tavanet e PBA-së.

Hyrje

Përmbajtja e Dokumentit të Politikave Prioritare bazohet në disa dokumente qendrore politikash, me vizionin dhe objektivat e tyre, si: Programi Politik i Qeverisë 2021–2025, Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2022–2030, PKIE 2024–2026, Programin e Reformave Ekonomike 2024–2026, Kuadrin e Bashkëpunimit për Zhvillimin e Qëndrueshëm me Kombet e Bashkuara 2022–2026 dhe angazhimet në përmbushjen e OZHQ-ve. Vlen të përmendet edhe kuadri strategjik i Integrit të Shqipërisë në BE, në kuptimin e rritjes së harmonizimit të prioriteteve të politikave.

A. STRATEGJIA KOMBËTARE PËR ZHVILLIM DHE INTEGRIM EVROPIAN 2022–2030

SKZHIE III është përgatitur nga Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndhmës (SASPAC) në bashkëpunim me institucionet e tjera të vendit. Ky dokument përbën kuadrin e politikave afatgjata më të rëndësishme të Qeverisë Shqiptare, që parashtron vizionin e zhvillimit dhe prioritetet strategjike të Shqipërisë, si një ekonomi në nivelin e sipërm të grupit të vendeve me të ardhura mesatare.

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2030 shtrihet në harkun kohor 2022–2030 dhe vijon zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian 2016–2020 (SKZHI II) në të gjitha fushat strategjike të zhvillimit të Shqipërisë dhe procesit të integrit të saj në Bashkimin Evropian. Në dallim nga ciklet e mëparshme të kuadrit strategjik, SKZHIE 2030 synon të pasqyrojë prioritetet e zhvillimit në një

periudhë relativisht më të gjatë kohore, duke konsideruar:

- Harmonizimin e zbatimit të SKZHIE 2030 me arritjen e objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm (OZHQ), pjesë e Agjendës 2030, për të cilat Shqipëria është plotësisht e angazhuar deri në përfundimin e procesit në vitin 2030;

- Ndërtimin dhe zbatimin e një vizioni afatgjatë për zhvillimin e vendit;

- Shtirjen deri në vitin 2030 të disa prej strategjive të rëndësishme sektoriale të miratuara, apo në proces përgatitjeje;

- Dobinë e ndërtimit të një kuadri strategjik afatgjatë që ndihmon procesin e integrit të Shqipërisë në BE brenda një kornize të qartë e të qëndrueshme strategjike;

- Mbështetjen e procesit të buxhetimit afatmesëm (PBA) duke ndërtuar projeksione afatgjata të shpenzimeve buxhetore për arritjen e synimeve strategjike dhe objektivave të politikave për zhvillimin e vendit.

Procesi i hartimit të SKZHIE 2030 është realizuar përmes koordinimit nga ana e SASPAC-së dhe angazhimit të një numri të konsiderueshëm institucionesh shtetërore ku përfshihen të gjitha Ministrinë e qeverisë shqiptare, institucione të pavarura, agjenci të rëndësishme zbatuese të politikave sektoriale, përfaqësues të qeverisjes vendore dhe aktorë të tjerë të rëndësishëm të përfshirë.

Përgjatë këtij procesi, SKZHIE III është shoqëruar me konsultime me palët e interesit, shoqërinë civile, përfaqësuesit e biznesit, akademinë dhe organizatat ndërkombëtare të pranishme në Tiranë, mbi çdo fushë politike zhvillimi.

SKZHIE III është dokumenti kryesor strategjik që jep drejtimit dhe përcakton përparësitë e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik e shoqëror të vendit duke përcaktuar vizionin për zhvillimin e demokracisë, zhvillimin shoqëror dhe ekonomik të vendit gjatë periudhës 2022–2030: *“Shqipëria 2030: ‘Një ekonomi dinamike, pjesë e Bashkimit Evropian dhe rajonit, që ofron kushte të barabarta për rritjen e mirëqenies së të gjithë qytetarëve të saj mbështetur në një demokraci funksionale që garanton të drejtat themelore dhe liritë e njeriut’”*.

SKZHIE III paraqet se si ky vizion do të arrihet përmes politikave dhe përparësive të mëposhtme:

- Nxitjen e ritmeve të zhvillimit të vendit, duke gjeneruar rritje ekonomike të qëndrueshme, me

fokus të qartë të zhvillimit të gjelbër dhe digjital, përmes një stabiliteti makroekonomik dhe financiar;

- Arritjen e standardeve që u shërbejnë qytetarëve, rritjes së mirëqenies dhe sigurimit të mbrojtjes së të drejtave të tyre, veçanërisht të rinjve / të rejave dhe vajzave e grave;

- Transformimin e Shqipërisë në një vend me standarde që i përgjigjen anëtarësimit të plotë në Bashkimin Evropian;

- Ndërtimin e politikave që rrisin konkurrueshmërinë dhe rritjen ekonomike të vendit, duke e integruar denjësisht atë me vendet e rajonit dhe Bashkimin Evropian.

Mbështetur në vizionin për zhvillimin e vendit, SKZHIE III bazohet në një qëllim parësor që synon integrimin e plotë të vendit në Bashkimin Evropian dhe tre shtylla kryesore:

1. Demokracia e fuqizimi i institucioneve dhe qeverisjes së mirë;

2. Agjenda për zhvillim të qëndrueshëm ekonomik, ndërlidhjen dhe rritjen e gjelbër;

3. Kohezioni social.

SKZHIE 2030 përcakton përparësitë kryesore të kësaj strategjie në fushat e mëposhtme:

- integrimi evropian;
- lufta ndaj korrupsionit;
- energjia;
- bujqësia;
- turizmi;
- digjitalizimi.

B. KUADRI STRATEGJIK (STRATEGJITË SEKTORIALE/NDËRSEKTORIALE)

Prioritetet e zhvillimit të vendit përcaktohen dhe institucionalizohen përmes kuadrit strategjik, i cili konsiston në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim Evropian dhe strategjitë sektoriale/ndërsektoriale.

Tabela: Kostoja e zbatimit të dokumenteve strategjike 2025–2027 (në mijë lekë)

Nr.	STRATEGJIA	2025	2026	2027	Totali 2025 - 2027
1	Agjenda Digjitale e Shqipërisë 2022–2026	8,412,500	2,875,000		11,287,500
2	Strategjia Kombëtare e Shëndetësisë 2021–2030	44,897,500	44,897,500	44,897,500	134,692,500
3	Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021–2026 dhe Plani i saj i Veprimit	11,230,786	11,658		11,242,444
4	Strategjia Kombëtare për Shkencën, Teknologjinë dhe Inovacionin 2023 – 2030	3,445,161	3,445,161	3,445,161	10,335,483
5	Strategjia Kombëtare e Sigurisë Ushqimore 2023 – 2027	481,088	481,088	481,088	1,443,264
6	Strategjia Ndërsektoriale për Mbrojtjen e Viktimave të Krimit 2024 - 2030	285,714	285,714	285,714	2,916,492
7	Strategjia Kombëtare e Energjisë 2015 – 2030	48,604,000	48,604,000	48,604,000	145,812,000
8	Strategjia e Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore 2018–2027	21,882,600	21,882,600	21,882,600	65,647,800
9	Strategjia Kombëtare e Ujtes dhe Kullimit 2019–2031 dhe Plani i Veprimit	7,876,910	7,940,910	7,940,910	23,758,730
10	Strategjia për zhvillimin e biznesit dhe investimeve 2021–2027 dhe të Plani të saj të veprimit	1,200,942	1,200,942	1,200,942	3,602,826
11	Strategjia sektoriale e Punësimit dhe Atësisë 2023 – 2030	9,439,233	9,439,233	9,439,233	28,317,699
12	Strategjia sektoriale e Zvogëlimit të Risikut nga fatkeqësitë 2023 - 2030	23,259,160	23,259,160	23,259,160	69,777,480
13	Strategjia Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2023–2030	3,353,686	3,353,686	3,353,686	10,061,058
14	Strategjia Ndërsektoriale për Parandalimin e Ekstremizmit të Dhunshëm dhe Luftën kundër Terrorizmit 2022 - 2025	775,652			775,652
15	Strategjia sektoriale e furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve 2023 – 2030	17,557,825	17,081,326	23,457,655	58,096,806
16	Strategjia ndërsektoriale e drejtësisë për të mitur 2022–2026	3,786,852	3,786,852		7,573,704
Strategjitë Sektoriale që janë akoma në proces dhe që përfundojnë në 2025					
17	Strategjia kundër krimit të organizuar dhe krimeve të rënda 2021–2025	3,590,329			3,590,329
18	Strategjia Kombëtare e Pronësive Intelektuale 2022 - 2025	199,986			199,986
19	Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë 2021–2025 dhe Plani i saj i Veprimit	830,924			830,924
20	Strategjia e Strehimit Social 2016–2025	726,071			726,071

Totali i fondeve të nevojshme për të financuar aktivitetet/masat specifike të strategjive të mësipërme të cilat do të kontribuojnë drejtpërdrejtë në realizimin e objektivave specifike dhe atyre strategjike kap vlerën e **afro 588,6 miliardë lekëve ose rreth 5,7 mld eur.** (Përditësuar vlera për 2025–2027.)

KREU I

1.1 REFORMAT AFATMESME DHE AFATGJATA TË QEVERISË SHQIPTARE

1. Integrimi në Bashkimin Evropian

Anëtarësimi në Bashkimin Evropian është synimi politik dhe strategjik i Shqipërisë dhe i sistemeve të saj ligjore, ekonomike dhe institucionale. Procesi i anëtarësimit në BE përfaqëson një mbështetje për demokratizimin e Shqipërisë, konsolidimin e institucioneve dhe të sundimit të ligjit dhe proceseve të vazhdueshme të reformave themelore në drejtim të Bashkimit Evropian dhe anëtarësimit. Qeveria shqiptare në programin e saj qeverisë ka përcaktuar se “Evropa e Bashkuar është busulla jonë dhe familja natyrale të cilës i përkasim, por ku ende mungojmë”.¹

Qeveria është e vendosur të kryejë përpjekje të qëndrueshme në **lidhje me prioritetet kyçe që kanë të bëjnë me reformën gjyqësore, politikën kundër korrupsionit, luftën kundër krimit të organizuar, mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe reformën në administratën publike si prioritate në kuadër të negociatave të grup-kapitujve themelore dhe atyre të aderimit në përgjithësi.**

Me vendimin nr. 424, datë 22.6.2022 u miratua Deklarata Hapëse e Republikës së Shqipërisë, Pozicioni i Përgjithshëm, në kuadër të Konferencës së Parë Ndërqeveritare për Anëtarësimin e Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Më 19 korrik 2022 u zhvillua Konferenca Ndërqeveritare për negociatat e anëtarësimit me Shqipërinë, ku Shqipërisë iu dha formalisht korniza e përgjithshme dhe kuadri negociues për anëtarësimin.

Komisioni Evropian, publikoi më datë 8 nëntor 2023 Raportin për Shqipërinë për vitin 2023, i vlerëson se “...Angazhimi politik i autoriteteve shqiptare ndaj objektivit strategjik të integritimit në

BE dhe ambicia e tyre për të ecur përpara në negociatat e anëtarësimit bazuar në përparimin e vazhdueshëm në reformat janë deklaruar vazhdimisht si prioriteti kryesor i vendit. Ky angazhim është ruajtur pavarësisht sfidave për të përballuar pasojat ekonomike dhe sociale të goditjes së trefishtë të tërmetit të vitit 2019, pandemisë COVID-19 dhe luftës agresive të Rusisë kundër Ukrainës. Procesi në vijim i negociatave të anëtarësimit duhet të përkthehet tani në një përshpejtim të reformave të lidhura me BE-në”, si dhe “...Nën koordinimin e Kryenegociatorit dhe strukturave të riorganizuar për negociatat në BE, institucionet shqiptare kanë mobilizuar burime të konsiderueshme për t’u angazhuar në mënyrë aktive në procesin e shqyrtimit analitik, si pararendje në përgatitje për hapat e ardhshëm të negociatave të anëtarësimit...”.

Bazuar në vlerësimin e Raportit të nëntorit 2023, Shqipëria në total ka bërë progres gjatë vitit 2023 në 32 kapituj nga 33 kapituj në total. Për 7 kapituj është rritur shkalla e përgjithshme e përgatitjes krahasuar me një vit më parë, për kapitullin 19 “Politikat sociale dhe të punësimit” shkalla e vlerësimit të përgatitjes për anëtarësim është rritur me 2 nivele nga “Some level of preparation” në “moderately prepared”; për 6 kapituj dhe për nënkapitullin e parë të kriterit ekonomik, vlerësimi i Komisionit mbi shkallën e përgatitjes për anëtarësim është rritur me 1 nivel.

Më 19 korrik 2022, Komisioni Evropian lançoi procesin e shqyrtimit analitik të *acquis* me Shqipërinë. Prej shtatorit 2022 deri në nëntor 2023, u krye dhe përfundoi procesi i shqyrtimit analitik të *acquis* të BE-së (*screening*) me Komisionin Evropian.

Procesi i shqyrtimit analitik rezultoi në propozime për integrim të përshpejtuar në të 33 kapitujt e *acquis*, që do të vlerësohen nga Komisioni Evropian në raportet *screening* për çdo grupim kapitujsh. Metodologjia e re e anëtarësimit kërkon vazhdimësinë e reformave dhe politikave të koordinuara dhe të njëkohshme në të gjithë sektorët, për plotësimin e kriterëve të anëtarësimit në Bashkimin Evropian dhe detyrimeve të MSA-së. Sfidat kryesore lidhen me domosdoshmërinë e: (i) vazhdimin të mëtejshëm dhe thellimit në zbatimin e

¹ https://kryeministria.al/wp-content/uploads/2021/10/Programi_Qeverises_2021-2025.pdf

reformave themelore, duke përfshirë reformën në drejtësi, funksionimin e institucioneve demokratike dhe reformës së administratës publike; (ii) përmbushjes së të gjitha detyrimeve të MSA-së dhe harmonizimit të mëtejshëm të legjislacionit shqiptar me legjislacionin e BE-së sikurse kërkohet nga MSA-ja dhe anëtarësimi në BE; (iii) angazhimit të përgjithshëm për finalizimin e procesit të negociatave të anëtarësimit, plotësimin e kriterëve për hapjen e negociatave në grupimin themelorët dhe më pas në grupimet e tjera; (iv) koordinimin dhe integrimin vertikal dhe horizontal të politikave dhe reformave të lidhura me procesin e anëtarësimit.

Procesi i integritit evropian i jep shtysë arritjes së të gjithë objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm, pjesë e Agjendës 2030 dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë lidhet me realizimin e objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënese dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.6 “Zhvillimi i institucioneve efektive, llogaridhënese dhe transparente në të gjitha nivelet”.

Reforma e sistemit të drejtësisë dhe çdo veprim i ndërmarrë nga Qeveria në funksion të sundimit të ligjit ka për qëllim përfundimtar krijimin e një sistemi gjyqësor të pavarur, efikas dhe llogaridhënës në Shqipëri, i cili është në gjendje të ofrojë drejtësi në mënyrë të drejtë dhe transparente, si dhe për të zbatuar legjislacionin e përafëruar me *acquis*-në e BE-së. Strukturat e posaçme kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar janë ngritur dhe janë funksionale.

Në dhjetor 2023, qeveria ka miratuar **Udhërrëfyesin për Shtetin e së Drejtës 2023–2030**. Misioni qendror i dokumentit është konsolidimi i mëtejshëm i arritjeve të reformës në fushën e gjyqësorit në mënyrë të qëndrueshme dhe konsistente, me synimin për të rritur më tej pavarësinë llogaridhënien, cilësinë dhe efikasitetin e drejtësisë. Gjithashtu, ky udhërrëfyes planifikon vazhdimin më me intensitet të kryerjes së kontroleve të rregullta të përshtatshmërisë ligjore, si dhe miratimin e ndryshimeve ligjore të nevojshme për konsolidimin, pavarësinë, integritetin, efikasitetin dhe rritjen e besimit të qytetarëve, në përputhje me *acquis* të BE-së dhe standardet evropiane duke përfunduar në vazhdimësi parimet e reformës së vitit 2016.

Përparim është arritur edhe në **reformën** e administratës publike dhe zbatimin e kuadrit strategjik dhe atij ligjor. Vlerësimi i fundit i monitorimit të SIGMA-s tregon se Shqipëria është në pararojë krahasuar me fqinjët në rajonin e Ballkanit Perëndimor, duke shënuar vlera më të larta se mesatarja rajonale për të gjashtë parimet kryesore të BE-së për administratën publike, mbi bazën e të cilave kryhet vlerësimi.

Në pjesën e strategjive të fushës së RAP-së (PAR), Strategjia Ndërsektoriale e Decentralizimit dhe Qeverisjes Vendore 2023–2030 dhe Agjenda Digjitale 2022–2026 janë tashmë miratuar nga qeveria. Të gjitha strategjitë e reja nën fushën e RAP (PAR) do ta kenë afatin deri në vitin 2030. Kostimi i të gjitha strategjive aplikohet në bazë të metodologjisë së buxhetit afatmesëm dhe afatshkurtër që parasheh kostimin e aktiviteteve, rezultateve dhe objektivave të programeve buxhetore.

Udhërrëfyesi për Reformën në Administratën Publike 2023–2030 është miratuar nga qeveria në dhjetor 2023, si dokument i politikave shtetërore, piketa hapëse të grup-kapitullit të parë “Themeloret”, në kuadër të negociatave për anëtarësim në BE. Parimet kryesore që karakterizojnë këtë udhërrëfyes janë harmonizimi midis planifikimit të buxhetit dhe politikave publike, mirëpërcaktimi, monitorimi dhe vlerësimi i objektivave të politikave, transparenca dhe qëndrueshmëria e planifikimit të financave publike si edhe zhvillimi i politikave publike përmes një procesi të hapur, të bazuar në evidenca dhe analiza solide, koherente dhe të mirëkoordinuara në të gjithë qeverinë. Synohet një nivel i ri i performancës së qeverisjes së integritit evropian për “Themeloret”.

Katër institucione themelore përbëjnë **Qendrën e Qeverisjes** (*Centre of Government*): Zyra e Kryeministrit, Agjencia Shtetërore për Programimin Strategjik dhe Koordinimin e Ndihmës (SASPAC), Ministria e Financave, Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit (sipas ndryshimeve të fundit në qeveri) dhe Ministri i Shtetit dhe Kryenegociator. Komiteti i Planifikimit Strategjik (KPS) drejtohet nga Kryeministri dhe përfshin ministrat si anëtarë. Ai drejton procesin e reformave dhe merr vendime.

Aktualisht është në proces miratimi **Strategjia e re e Menaxhimit të Financave Publike 2023–**

2030 dhe Plani i Veprimit 2023–2026, e cila merr në konsideratë zhvillimet dhe progresin që rezultojnë nga zbatimi i strategjisë së MFP 2019–2022, reformat përkatëse të kryera, si dhe do të adresojë mangësitë e identifikuar dhe sfidat e hasura gjatë zbatimit dhe monitorimit të strategjisë. Strategjia e re merr në konsideratë edhe gjetjet dhe rekomandimet e raporteve të vlerësimit në fushën e financave publike, si ato kombëtare, të BE-së ashtu edhe ato ndërkombëtare, të vlerësuara për t'u adresuar në planin e veprimit të MFP-së.

Fusha e prokurimit publik në Shqipëri është vlerësuar me nota të larta në treguesit përkatës duke marrë vlerësim maksimal sa i takon cilësisë së kuadrit ligjor në fushën e prokurimit, kapaciteteve institucionale në nivel qendror për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave në fushën e prokurimit në mënyrë efektive dhe eficiente, si dhe sistemit të shqyrtimit të ankesave.

Strategjia e re Kombëtare për Prokurimin Publik 2024–2030, që është në prag miratimi nga Qeveria, është në koherencë të plotë me objektivat ndërkombëtarë për zhvillim të qëndrueshëm, me kuadrin ligjor të BE-së në këtë fushë, si dhe me angazhimet e ndërmarra nga pala shqiptare në takimet bilaterale me BE-në.

Qëllimi kryesor i kësaj Strategjie është garantimi i një sistemi prokurimi eficient dhe efektiv në përputhje me parimet e transparencës, konkurrencës së lirë dhe të ndershme, mosdiskriminimit dhe trajtimit të barabartë, duke promovuar dhe nxitur një sistem të.

Risia që planifikon të sjellë qeveria shqiptare në fushën e prokurimeve publike është dizajnimi dhe implementimi i një sistemi dinamik të blerjeve. Do të krijohet një sistem i informatizuar që nëpërmjet Inteligjencës Artificiale do zhvillojë procedurat dhe shpalljen e fituesit të një tenderi. Kjo do të jetë mënyra e re e funksionimit të prokurimeve publike duke rritur ndjeshëm nivelin e transparencës dhe integritetin e sistemit të prokurimeve publike.

Aktualisht është në proces bashkërendimi draft Strategjia Kombëtare e Migracionit 2024–2030 dhe Planin i saj i Veprimit 2024–2026, e cila do të sigurojë një kornizë të plotë për qeverisjen e duhur të migracionit në vend, deri në vitin 2030, duke adresuar edhe detyrimet e procesit të integritetit të

Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Dokumenti strategjik përbëhet nga katër qëllime kryesore politike, që janë:

i. garantimi i qeverisjes strategjike të migracionit në Shqipëri;

ii. zhvillimi i politikave të efektshme për migracionin për motive punësimi duke rritur ndikimin pozitiv të migracionit te zhvillimi socio-ekonomik kombëtar/lokal;

iii. promovimi i migracionit të rregullt, mbrojtja e të drejtave të migrantëve dhe integrimi i tyre në shoqërinë shqiptare;

iv. forcimi i sistemit të mbrojtjes ndërkombëtare, garantimi i të drejtave të azilkërkuesve dhe refugjatëve dhe ofrimi i zgjidhjeve të qëndrueshme.”

2. Plani i ri i Rritjes për Ballkanin Perëndimor

Së bashku me paketën e zgjerimit 2023, Komisioni Evropian publikoi edhe Planin e ri të Rritjes për Ballkanin Perëndimor, me synimin për të sjellë disa nga përfitimet e anëtarësimit në rajon përpara anëtarësimit, për të nxitur rritjen ekonomike dhe për të përshpejtuar konvergjencën socio-ekonomike të rajonit me vendet anëtare të Bashkimit Evropian². Objektivi i këtij Plani është që t'u mundësojë shteteve kandidate zhvillimin e reformave dhe rritjen e investimeve për të përshpejtuar ndjeshëm ritmin e procesit të zgjerimit dhe zhvillimin ekonomik të tyre.

Ky plan bazohet në katër shtylla, që synojnë:

- Rritjen e integritetit ekonomik me tregun e përbashkët të Bashkimit Evropian, me kusht që Ballkani Perëndimor të përafrojë rregullat e tregut të vetëm dhe të hapë sektorët dhe fushat përkatëse për të gjithë fqinjët e tyre në të njëjtën kohë, në përputhje me tregun e përbashkët rajonal.

- Nxitjen e integritetit ekonomik brenda Ballkanit Perëndimor nëpërmjet tregut të përbashkët rajonal, bazuar në rregullat dhe standardet e BE-së, të cilat potencialisht mund të rrisin me 10% ekonominë e tyre;

- Përshpejtimin e reformave themelore, duke përfshirë grup-kapitullin “Themelorët”, mbështetjen e procesit të anëtarësimit të Ballkanit Perëndimor në BE, përmirësimin e rritjes së qëndrueshme ekonomike duke përfshirë tërheqjen e

² <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023->

[11/COM_2023_691_New%20Groeth%20Plan%20Wester%20Balkans.pdf](https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/COM_2023_691_New%20Groeth%20Plan%20Wester%20Balkans.pdf)

investimeve të huaja dhe forcimin e stabilitetit rajonal;

- Rritjen e asistencës financiare për të mbështetur reformat përmes Instrumentit për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor për periudhën 2024–2027, i cili do të jetë një instrument i ri me vlerë 6 miliardë euro, i përbërë nga 2 miliardë euro grante dhe 4 miliardë euro kredi koncesionare, me pagesë të kushtëzuar që partnerët e Ballkanit Perëndimor të përmbushin reforma specifike socio-ekonomike dhe themelore.

Në vijim të implementimit të Planit të Ri të Rritjes, BE-ja vlerëson se ndërsa angazhimi dhe vendosmëria e Shqipërisë për t'u bashkuar me BE-në mbetet e fortë, është e rëndësishme që përpjekjet e saj të njihen dhe të shpërblehen duke hapur kapitujt dhe duke adoptuar një qasje më fleksibël ndaj fondeve dhe tregjeve të BE-së. Theksohet se Plani i Ri i Rritjes për Ballkanin Perëndimor, është një mundësi tjetër për të rritur nivelin e fondeve të BE-së në dispozicion për të mbështetur reformat dhe konvergencën e të ardhurave të Shqipërisë dhe vendeve të Ballkanit Perëndimor.

Agjenda e BE-së përfshin një gamë të gjerë reformash që janë thelbësore për vendin tonë për të arritur një rritje të qëndrueshme ekonomike dhe për t'u avancuar në një grup me të ardhura më të larta. Këto reforma përfshijnë sektorë të ndryshëm, duke përfshirë: zbatimin e reformës gjithëpërfshirëse në drejtësi, e cila synon të forcojë sundimin e ligjit, të luftojë korrupsionin dhe të sigurojë pavarësinë dhe efikasitetin e gjyqësorit; rritjen e kapaciteteve dhe koordinimit të administratës publike, veçanërisht në lidhje me integrimin në BE, planifikimin e integruar, konsultimet publike, shërbimet elektronike dhe automatizimin e pagave; përmirësimin e cilësisë dhe rëndësisë së arsimit dhe aftësive, si në nivelin bazë ashtu edhe në atë terciar, për të përmbushur nevojat e tregut të punës dhe për të nxitur inovacionin dhe sipërmarrjen – diversifikimin e burimeve të rritjes dhe rritjen e produktivitetit, duke investuar në infrastrukturën e energjisë dhe transportit, komunikimin digjital, kërkimin dhe zhvillimin, dhe mbështetjen e sektorëve kyç si turizmi, bujqësia dhe prodhimi; forcimin e kapaciteteve të qeverisjes vendore dhe autonomisë fiskale, duke konsoliduar reformën administrative territoriale, duke përmirësuar marrëdhëniet ndërqeveritare, duke përmirësuar menaxhimin e financave publike dhe duke ofruar shërbime publike cilësore për të gjithë

qytetarët; zgjerimin e bazës së të ardhurave dhe sigurimin e qëndrueshmërisë fiskale, duke përmirësuar përmbushjen tatimore, duke reduktuar informalitetin, duke racionalizuar shpenzimet publike, duke forcuar menaxhimin e borxhit dhe duke rritur transparencën dhe llogaridhënie; adresimin e ndotjes së ajrit dhe sfidave mjedisore, duke zbatuar axhendën e gjelbër për Ballkanin Perëndimor, duke promovuar burimet e rinovueshme të energjisë, duke përmirësuar menaxhimin e mbetjeve, duke rritur elasticitetin klimatik dhe duke mbrojtur burimet natyrore; respektimin e diversitetit dhe nxitjen e përfshirjes sociale, duke promovuar të drejtat e njeriut, barazinë gjinore, mosdiskriminimin, trashëgiminë kulturore, pjesëmarrjen qytetare dhe dialogun me shoqërinë civile.

Duke analizuar procesin e anëtarësimit të anëtarëve të rinj të BE-së, vlerësohet se konvergjenca e të ardhurave për anëtarët e rinj ka qenë më e shpejtë përpara anëtarësimit dhe për rrjedhojë avantazhi që ofron procesi i integritetit në BE është i arritshëm. Sfida është se si mund të shfrytëzohen plotësisht këto përfitime. Rritja e kapacitetit absorbues të fondeve të BE-së dhe të donatorëve të tjerë evropianë është tani më kritike që BE-ja po angazhon kontribute më të mëdha për Ballkanin Perëndimor. Eksportet drejt BE-së mund të rriten më tej pasi ato janë ende një pjesë e asaj që anëtarët e rinj arritën. Ndërkohë, pranimi në BE mbetet një mbështetje kritike për të ndikuar në agjendën e reformave. Procesi i integritetit mund të veprojë si një katalizator për këto reforma nëpërmjet një kombinimi stimulues, kërkesash dhe objektivash të përbashkët. Perspektiva e anëtarësimit në BE ofron një motivim të fuqishëm për të ndërmarrë reforma të rëndësishme politike, ekonomike dhe institucionale.

Përdorimi i inteligjencës artificiale në përshpejtimin e procesit të përafrimit me EU ACQUIS

Shqipëria, pas zhvillimit të Konferencës së 1-rë Ndërqeveritare në korrik 2022 duhet të përshpejtojë procesin e përafrimit të kuadrit të saj ligjor me ligjet dhe standardet e BE-së – të përcaktuara në *acquis* të BE-së, në kuadër të përgatitjes për t'u bërë anëtare e BE-së dhe për këtë arsye ka një detyrim të përafrojtë.

Detyrimi i Republikës së Shqipërisë për të harmonizuar legjislacionin e saj me *acquis* të BE-së

buron nga Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit BE-Shqipëri, e nënshkruar më 12 qershor 2006.

Cikli i përafrimit të *acquis* në legjislacionin kombëtar i referohet procesit të vazhdueshëm të përafrimit të ligjeve dhe rregulloreve të një vendi kandidat me *acquis communautaire*, korpusi i ligjeve dhe standardeve të BE-së. Ai përfshin një seri hapash që ndiqen njëra pas tjetrës derisa të arrihet pajtueshmëria e plotë e kuadrit ligjor vendës me atë të BE-së.

Aktualisht niveli i përafrimit me *acquis* të BE-nuk është shumë i lartë, marrë në konsideratë objektivat e vendit, me rreth 60 akte në vit.

Për sa më sipër:

- Ekziston nevoja që Shqipëria të përshpejtojë procesin e përafrimit, veçanërisht për t'u bashkuar me Tregun Unik dhe për të mundësuar përfitime nga BE për qytetarët/bizneset përpara se të bëhemi vend anëtar i BE.

- Shqipëria nevojitet të adoptojë mjete teknologjike për të reduktuar barrën administrative të transpozimit të legjislacionit të BE-së në kontekstin shqiptar.

- Inteligjenca artificiale mund të luajë një rol të vlefshëm në mbështetjen e përafrimit me *acquis* të BE-së nëpërmjet automatizimit të disa nga proceset e punës të përafrimit, si përkthimi, vlerësimi i ndikimit të *acquis* të BE-së, identifikimi i boshllëqeve etj.

Përdorimi i inteligjencës artificiale në procesin e përafrimit është pilotuar nga institucionet shqiptare gjatë periudhës gusht–dhjetor 2023 dhe ka rezultuar që ky instrument mund të përdoret gjerësisht nga administrata publike për përshpejtimin e procesit të përafrimit.

3. Reforma në Drejtësi

Gjatë viteve të fundit sistemi i drejtësisë ka qenë në qendër të reformave më të thella e njëkohësisht më të rëndësishme në funksion të përmbushjes së standardeve evropiane. Ndryshimet kushtetuese dhe paketa e ligjeve organike të miratuara në kuadrin e reformës së drejtësisë përmbajnë dispozita të përcaktuara qartë që garantojnë pavarësinë, paanshmërinë, profesionalizmin, integritetin e sistemit gjyqësor, si dhe përmirësimin e mekanizmave llogaridhënës dhe monitorues të funksionimit të saj.

Në kuadër të kësaj reforme, një hap vendimtar shënoi ngritja e organeve të qeverisjes së gjyqësorit, si Këshilli i Lartë Gjyqësor, Këshilli i Lartë i

Prokurorisë, Inspektori i Lartë i Drejtësisë, Këshilli i Emërimeve në Drejtësi, si dhe u krijua një kuadër institucional i plotë për hetimin e korrupsionit dhe krimin të organizuar që përfshin Prokurorinë e Posaçme për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, Byronë Kombëtare të Hetimit, si dhe Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë dhe atë të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.

Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë 2021–2025 pasqyron fazën e dytë të Reformës në Drejtësi duke synuar gjatë periudhës së shtrirjes, konsolidimin e kuadrit institucional, zbatimin e politikave moderne evropiane në drejtësinë penale, përmirësimin e infrastrukturës së sistemit të drejtësisë dhe mundësi të reja për teknologjinë e informacionit, përfshi zgjidhje inovative elektronike, që mbështesin një rritje thelbësore të efikasitetit dhe transparencës në sistemin e drejtësisë.

Në Strategjinë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021–2025, pasqyrohen qëllimet dhe objektivat për promovimin e shtetit të së drejtës në nivel kombëtar e ndërkombëtar dhe qasje të barabartë në drejtësi për të gjithë; zhvillimin e institucioneve efektive, llogaridhënese dhe transparente në të gjitha nivelet; sigurimin e vendimmarrjes së përgjegjshme, përfshirëse dhe përfaqësuese në të gjitha nivelet; garantimin e qasjes në informacionin zyrtar; mbrojtje të të drejtave themelore në përputhje me legjislacionin vendës dhe marrëveshjet ndërkombëtare.

Sipas Raportit të Komisionit Evropian për Shqipërinë (2023), zbatimi i reformës në drejtësi ka vazhduar, duke çuar, përgjithësisht, në progres të mirë.

Me gjithë arritjet tepër të rëndësishme, jetësimi me sukses i Reformës në Drejtësi kërkon vëmendje të shtuar gjithashtu edhe mbi përgjegjësitë që burojnë për institucionet e përfshira, të cilat kërkojnë përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve sipas standardeve Evropiane, si dhe përmirësimin e infrastrukturës së sektorit dhe krijimi i një baze të dhënash elektronike për gjyqësorin të cilat ndikojnë në rritjen e efikasitetit, llogaridhënies, forcimit të besimit të publikut dhe transparencës në këtë sektor duke ndihmuar edhe eliminimin e *backlog*-ut. Zbatimi i fazës së mëtejshme deri më 2030 do të përqendrohet në ofrimin e shërbimeve në sektorin e drejtësisë në nivelet e standardeve evropiane dhe do të synojë të eliminojë *backlog*-un dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve.

Me qëllim jetësimin e prioriteteve të Qeverisë Shqiptare në kuadër të Reformës në Drejtësi, si dhe në kuadër të negociatave të anëtarësimit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian, është e vlerësuar e nevojshme ndërmarrja e nismës për hartimin e SND-së 2024–2030. Dokumenti strategjik ndërsektorial i drejtësisë synon realizimin e masave të parashikuara në Udhërrëfyesin për Shtetin e së Drejtës, miratuar nga qeveria në dhjetor 2023. Ky udhërrëfyes parashikon masat strategjike dhe kornizën institucionale që do të ndiqen në kuadër të gjetjeve të paraqitura nga Komisioni Evropian në raportin e shqyrtimit (*screening report*). Përpos masave me rëndësi strategjike për konsolidimin e sistemit të drejtësisë, udhërrëfyesi dikton nevojën për përditësimin e SND-së 2021–2025 dhe miratimin e një Strategjie Ndërsektoriale të Drejtësisë të re, me një kohëzgjatje më të gjatë 2024–2030, që synon ndjekjen e Reformës në Drejtësi dhe përafrimin e *acquis* përkatëse. Objektivat konkretë janë arritja e rezultateve të prekshme në Reformën në Drejtësi, si konsolidimi i arritjeve të Reformës në Drejtësi, pavarësia dhe paanshmëria, llogaridhënia, cilësia e drejtësisë, efikasiteti.

SND 2024–2030, do të adresojë politika të sistemit të drejtësisë të bazuara sipas masave strategjike të parashikuara në Udhërrëfyesin për Shtetin e së Drejtës – kapitullin 23 “Gjyqësori dhe të drejtat themelore”. Gjithashtu, SND 2024–2030, do të adresojë politika që lidhen me edukimin ligjor të publikut. Ndryshe nga strategjia aktuale, SND III, do të adresojë elementë të tillë si informim, sensibilizim, ndërgjegjësim të publikut, mbi ligjin, sistemin e drejtësisë dhe aksesin në drejtësi.

Miratimi i Kodit të ri Penal, përmirësimet ligjore që lidhen me Reformën në Drejtësi, dhe përmirësimi gradual i infrastrukturës gjyqësore, pritet të rrisë ndjeshëm cilësinë e shërbimeve të drejtësisë, në përputhje me standardet më të larta të BE-së.

Vizioni “Shqipëria një shtet me një sistem drejtësie të bazuar në llogaridhënie, transparencë që garanton pavarësi e qëndrueshmëri dhe ofron shërbime të ngjashme nga sektori i drejtësisë të BE-së” do të jetësohet përmes katër qëllimeve të politikës:

- Funksionimi i plotë dhe profesional i institucioneve të qeverisjes së sistemit të drejtësisë në përputhje me kërkesat kushtetuese dhe ligjore dhe standardet evropiane, duke garantuar pavarësinë, eficiencën dhe llogaridhënen;

- Fuqizimi i transparencës, efikasitetit të gjyqësorit dhe aksesit në drejtësi në përputhje me kërkesat kushtetuese, ligjore dhe standardet evropiane;

- Një sistem i drejtësisë penale i mbështetur në parimet moderne evropiane të drejtësisë, që garanton risocializimin, riintegrimin dhe rehabilitimin, si dhe respektimin e të drejtave dhe lirive të njeriut dhe barazisë gjinore brenda një qasjeje të integruar dhe me praktika solide të parandalimit të krimit;

- Koordinimi, menaxhimi efikas dhe efektiv i sistemit të drejtësisë në të gjithë institucionet e sektorit.

Reforma në Drejtësi lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.6 “Zhvillimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe transparente në të gjitha nivelet” dhe 16.10 “Sigurimi i aksesit të publikut në informacion dhe mbrojtja e lirive themelore, në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe marrëveshjet ndërkombëtare.”

Lufta kundër korrupsionit është një prioritet kyç i qeverisë shqiptare. Drejtimit kryesorë të politikës antikorrupsion përfshijnë një sërë veprimesh për parandalimin e korrupsionit, forcimin e institucioneve, monitorimin e përgjithshëm nga organizatat e shoqërisë civile, si dhe dënimin administrativ dhe penal të zyrtarëve të korruptuar. Fillimi i procesit për hartimin e Strategjisë Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit 2024–2030 do të përqendrojë masat dhe ndërhyrjet për reduktimin e qëndrueshëm të korrupsionit në sektorin publik me synimin për ta shtrirë këtë edhe në sektorin privat.

Edhe pse verifikimi (*vettingu*) i anëtarëve të gjyqësorit është një proces administrativ, progresi në këtë fushë është i rëndësishëm për të vlerësuar Shqipërinë në luftën kundër korrupsionit. Përparim i mirë ka vazhduar përmes konsolidimit të mëtejshëm të përpjekjeve për krijimin e një baze të dhënash të forta për hetimin, ndjekjen penale dhe gjykimin e çështjeve të nivelit të lartë të korrupsionit. Për më tepër, Qeveria Shqiptare angazhohet për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe në veçanti për zbatimin e mëtejshëm të politikave kundër

diskriminimit, për të përmirësuar situatën në lidhje me të drejtat sociale me fokus të veçantë në grupet e rrezikuara dhe të miturit. Reformat janë në fushën e të drejtave të pronësisë si dhe në planin e veprimit për zbatimin e vendimeve gjyqësore të GJEDNJ-së për kthimin dhe kompensimin e pronës.

Shqipëria ka ratifikuar të gjitha Konventat mbi të drejtat e njeriut në kuadrin e OKB-së, si dhe një sërë konventash të Këshillit të Evropës. Traktatet dhe konventat ndërkombëtare dhe rekomandimet e organeve monitoruese luajnë një rol të rëndësishëm në zbatimin e të drejtave të njeriut. Institucionet kombëtare zbatojnë Kushtetutën dhe kuadrin ligjor për të garantuar mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave themelore, si të drejtat politike, ekonomike, dhe sociale.

Pas hyrjes në fuqi të ligjit nr. 96/2017, “Për mbrojtjen e pakicave kombëtare” janë hartuar dhe miratuar një sërë aktesh nënligjore të paketës së zbatimit të ligjit.

Rendi publik – goditja e pastrimit të parave dhe procesi i rikuperimit të tyre

Ndër objektivat e institucioneve ligjzbatuese në funksion të shoqërisë dhe zhvillimit ekonomik është garantimi i rendit publik, lirive dhe të drejtave të qytetarëve.

Ngritja e kapaciteteve për funksionimin e Zyrës së Rikuperimit të Aseteve, në Policinë e Shtetit e cila do të jetë përgjegjëse për identifikimin dhe gjurmimin e asetëve kriminale është hapi i radhës drejt goditjes së korrupsionit dhe parave të krimit të organizuar, të cilat pas vendimeve përkatëse duhet t’i rikthehen qytetarëve shqiptarë, në formë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet projekteve sociale.

Zyra parashikohet të ngrihet dhe të jetë funksionale për periudhën në vazhdim duke nisur nga baza ligjore, funksionimi praktik dhe anëtarësimi në rrjetin CARIN. Kjo rrjedh nga praktikat më të mira evropiane ku funksionon një zyrë e tillë dedikuar gjurmimit dhe rikuperimit të asetëve të fshehura të prodhuara nga veprimtaritë kriminale dhe korruptive.

Në rritjen e sigurisë së qytetarëve, pritet të ketë impakt dhe ngritja e Qendrës Operacionale të Qarkullimit Rugor, e cila do të jetë pjesë e Planit të Veprimit Policia Rugore 2030, që do të miratohet dhe zbatohet.

Ngritja e Qendrës Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Kufirit do të jetë një masë tjetër për t’u zbatuar gjatë kësaj periudhe, e cila është e

parashikuar në Planin e Veprimit 2024–2027 të Strategjisë Ndërsektoriale për Menaxhimin e Integruar të Kufirit 2021–2027.

4. Inteligjenca artificiale si sektor zhvillimi horizontal i së ardhmes

Ndërsa fusha e teknologjive të AI nëpër botë zgjerohet, presioni i pajtueshmërisë së saj me zakonet individuale, mënyrat e të bërit biznes, profesionet dhe strukturat institucionale shkakton një transformim rrënjësor në strukturën socio-ekonomike të një vendi.

Megjithëse është e qartë se ky transformim ka filluar dhe do të vazhdojë të përshpejtohet, mjetet dhe shpejtësia e ndërveprimit të këtij transformimi me strukturat ekzistuese sociale, institucionale dhe ekonomike janë ende të paqarta.

AI, ose inteligjenca artificiale, është një fushë e zgjeruar dhe në zhvillim që përfshin zhvillimin e programeve kompjuterike inteligjente të cilat kryejnë detyra që zakonisht kërkojnë inteligjencë njerëzore, si perceptimi vizual, njohja e të folurit, vendimmarrja dhe përpunimi i gjuhës. Zhvillimi i AI ka qenë domethënës, pasi i ka lejuar këto sisteme të mësojnë, përshtaten dhe gjenerojnë njohuri nga sasi të mëdha të dhënash.

Zhvillimi dhe përhapja e shpejtë e llogaritjeve të performancës së lartë, internetit të gjërave dhe teknologjive *blockchain* (mekanizëm i avancuar rrjeti informacioni), në vitet e fundit kanë hapur rrugën për shfaqjen e teknikave dhe aplikimeve të reja të AI. Në mënyrë të ngjashme, falë teknikave të të dhënave me kompleksitet të lartë (*big data*) të përdorura në përpunimin e të dhënave digjitale, grupe të mëdha të dhënash vihen në dispozicion të aplikacioneve të AI.

Koncepti i AI mund të ndahet në tre kategori: AI “e ngushtë”, “e përgjithshme” dhe “e lartë”.

i. AI i ngushtë: Ky lloj AI është krijuar për të kryer një detyrë të specifike (p.sh., njohjen e fytyrës, kërkimet në internet ose drejtimin e një makine). AI funksionon nën një gamë të kufizuar të paracaktuar ose grup kontekstesh. Shumica e sistemeve të AI në përdorim sot janë shembuj të AI të ngushtë.

ii. AI e përgjithshme: Kjo i referohet një forme teorike të AI që mund të arrijë performancë të nivelit njerëzor ose më të lartë në shumicën e njohësve detyrat.

iii. AI e lartë: Një formë teorike e AI që ka inteligjencë më të madhe se njerëzit dhe tejkalon performancën e tyre njohëse në shumicën e fushave.”

5. Inovacioni si sektor zhvillimi horizontal i së ardhmes – vështirësi të shkurtër në raport me konceptin e industrive inovative, kreative dhe kulturore

Potenciali transformues i inovacionit është i pamohueshëm. Fuqia e ideve të reja dhe teknologjive të reja po drejton ndryshimet globale në një shkallë të paprecedent. Vendet që do të mundën të shfrytëzojnë këtë potencial do të lulëzojnë në shekullin XXI, duke e tërhequr maksimalisht talentin dhe investimet, duke u bërë eksportues të gjeneratës së ardhshme të produkteve dhe shërbimeve dhe duke rritur ndjeshëm cilësinë e jetës së qytetarëve të tyre.

Sektorët inovativë kërkojnë mbështetje të madhe për t'u zhvilluar. Në mënyrë që ato të mund të ndërkombëtarizohen dhe eksportohen më pas gjatë një faze të avancuar, duhen ndërtuar partneritete ndërkombëtare duke nxjerrë mësim krahasues nga rajoni e më gjerë dhe duke u mbështetur në praktikën e mira kudo që ato gjenden.

Kjo do të rezultonte në rritjen e produktivitetit, në tërheqjen e më shumë investimeve dhe do të rriste më tej cilësinë dhe efektivitetin e shërbimeve publike. Duke bashkëpunuar dhe duke u përqendruar në prioritetet strategjike, mund të sigurohet që përfitimet dhe mundësitë e një ekosistemi të zhvilluar inovacioni të shpërndahen në të gjithë vendin, për të gjithë qytetarët, bizneset dhe komunitetet tona.

Strategjitë e politikave për zhvillimin e industrive kulturore, krijuese dhe inovative zakonisht lidhen me zgjerimin e tregjeve për mallrat dhe shërbimet kulturore. Ato kërkojnë t'i zhvillojnë këto industri duke promovuar inovacionin dhe kreativitetin, duke çuar në zhvillimin e formave origjinale të pronësisë intelektuale dhe duke mbështetur industrinë e bazuara në kulturë dhe argëtim. Në disa raste, të tilla si strategjitë e rigjenerimit urban të udhëhequr nga kultura, industrinë kulturore dhe krijuese pozicionohen si një alternativë ndaj industrive tradicionale të prodhimit.

Si një fushë akademike, interesi për industrinë kulturore dhe krijuese ka përfshirë gjerësisht fushat e komunikimit, mediave dhe studimeve kulturore, gjeografisë ekonomike dhe kulturore, arteve krijuese dhe interpretuese dhe ekonomisë kulturore të aplikuar.

KREU II

2.1 PËRPARËSITË AFATSHKURTRA DHE AFATMESME TË QEVERISË

1. Menaxhimi i financave publike

Në **buxhetin e vitit 2024** janë parashikuar të shpenzohen rreth 737.4 miliardë lekë ose 30.3% e prodhimit të brendshëm bruto (PBB), me një rritje në vlerë absolute prej 31.77 % miliardë lekë krahasuar me planin e rishikuar të vitit 2023. Shpenzimet buxhetore për vitin 2024 mbështesin politikën e **rritjes së pagave** në administratën publike qendrore e vendore dhe shpenzimet e personelit, që akomodojnë këtë reformë, të cilat për vitin 2024 janë programuar në masën 119.8 miliardë lekë ose 4.9% e prodhimit të brendshëm bruto. Pra, më 2024, mbi 1 miliardë euro planifikohen që të shpenzohen për shpenzime personeli.

Njëkohësisht, ky projektbuxhet financon një vëllim të konsiderueshëm **investimesh publike** me 5.3% të PBB-së, ose 129.4 miliardë lekë, në linjë edhe me strategjitë sektoriale të zhvillimit, ku përfshihet dhe fondi i rindërtimit në shumën 7 miliardë lekë.

Shpenzimet operative dhe të mirëmbajtjes parashikohen në masën 63.4 miliardë lekë, ku prioritare janë: **skema e mbështetjes së fermerëve**, mirëmbajtja e rrugëve nacionale, mirëmbajtja e sistemeve të teknologjisë së informacionit, zhvillimi i turizmit dhe mbështetja për arsimin e sportin.

Shpenzimet për subvencione janë parashikuar në masën 1.85 miliardë lekë, ku do të fokusohen te **Skema e Garancisë Rinore**, e cila në bashkëfinancim me Bashkimin Evropian synon të sigurojë një ofertë cilësore punësimi për të rinjtë e moshës 16–29 vjeç, të regjistruar si punëkërkues të papunë.

Shpenzimet e fondeve speciale, që përfshijnë fondet e sigurimeve shoqërore, shëndetësore dhe kompensimin në vlerë të ish-pronarëve, janë planifikuar në vlerën 249 miliardë lekë ose 10.2% e produktit të brendshëm bruto.

Në skemën e **sigurimeve shoqërore** për vitin 2024, parashikohet një shpenzim prej 178 miliardë lekë ose 7.3% e produktit të brendshëm bruto dhe, krahas indeksimit të pensioneve, është parashikuar edhe bonusi i fundvitit, nga i cili pritet të përfitojnë rreth 717,370 pensionistë.

Shpenzimet e skemës së sigurimeve të kujdesit shëndetësor parashikohen në masën 58 miliardë lekë ose 2.4% e produktit të brendshëm bruto.

Fondi për kompensimin në vlerë të pronarëve parashikohet në masën 5 miliardë lekë.

Në shpenzimet e tjera sociale përfshihen edhe:

- shpenzimet për pagesën e papunësisë parashikohen në nivelin 800 milionë lekë;

- shpenzimet për pagesën e ndihmës ekonomike dhe aftësisë së kufizuar parashikohen në nivelin 26.25 miliardë lekë;

- fondi për ish-të përndjekurit është parashikuar prej 1.2 miliardë lekë;

- fondi i parashikuar për bonusin e lindjeve prej 2.2 miliardë lekë.

Shpenzimet për **buxhetin vendor** më 2024 planifikohen në masën 71.2 miliardë lekë, me një rritje të konsiderueshme prej 10.4% në raport me buxhetin e vitit 2023. Këto shpenzime për vitin 2024 zënë 2.9 % të PBB-së, ku një pjesë e rëndësishme është granti i qeverisjes qendrore në masën 36.6 miliardë lekë.

Gjithashtu, përtej këtyre niveleve, është parashikuar edhe një fond në Ministrinë e Mbrojtjes, por në portofolin e buxhetit vendor, si transfertë e kushtëzuar për emergjencat civile, ku një pjesë e tyre shkon edhe për sigurinë e digave të ujëmbledhësve.

Financimi për disa sektorë të rëndësishëm:

Në arsim, shpenzimet buxhetore parashikohen të rriten në vlerë nominale në masën 78 miliardë lekë dhe në raport me produktin e brendshëm të qëndrojnë edhe në afatmesëm mbi 3% të PBB-së.

Përveç rritjes së pagave për mësuesit në vitin 2024, në këtë sektor do të financohen me përparësi:

- Ofrimi i një shërbimi arsimor cilësor për nxënësit që ndjekin arsimin parauniversitar duke siguruar ndër të tjera: tekste shkollore falas, për arsimin bazë dhe për kategori të veçanta për arsimin e mesëm të lartë, bursa apo kuota ushqimore për nxënës me nevojë të veçanta, si dhe transport për nxënës dhe mësues që mësojnë dhe punojnë larg vendbanimit të tyre;

- Rritja e fondeve grant për institucionet e arsimit të lartë publik duke mbështetur ngritjen e infrastrukturës - së këtyre institucioneve, si dhe mbështetjen e studentëve që ndjekin –studimet në programet prioritare dhe studentëve ekselentë.

Sektori i Shëndetësisë financohet me rreth 72 miliardë lekë në vitin 2024 dhe gjithashtu do të qëndrojë mbi 3% të PBB-së mesatarisht për

periudhën 2024–2026, ku përveç rritjes së pagave për mjekët dhe infermierët, do të financohen me prioritet edhe:

- shërbimet shëndetësore parësore e spitalore;

- rritja e kosto-efektivitetit të listës së barnave dhe pajisjeve të rimbursueshme, ku për vitin 2024 parashikohet që trajtimin me recetë rimbursimi të barnave do të përfitojnë rreth 400 mijë pacientë me kosto në total prej 12 miliardë lekë;

Në fushën e turizmit synohet diversifikimi i produktit turistik për të arritur një turizëm gjithëvjëtor duke promovuar gjerësisht Shqipërinë nëpërmjet:

- zhvillimit të produkteve dhe shërbimeve të reja në turizëm, si dhe përmirësimit të imazhit të vendit;

- sigurimit të zhvillimit të qëndrueshëm të zonës bregdetare, nëpërmjet ofrimit të shërbimit të pastrimit gjatë gjithë sezonit turistik, duke e shtrirë në të gjithë vijën bregdetare;

- mbështetjen e projekteve të rëndësishme në transport, në vijën bregdetare, por edhe në ndërlidhjen rajonale.

Në fushën e kulturës synohet:

- rritja e aksesit në kulturë, e cila parashikon një rritje të vazhdueshme të numrit dhe cilësisë së aktiviteteve;

- restaurimi dhe mirëmbajtja e trashëgimisë arkitektonike dhe të peizazhit;

- ndërtimi dhe rikonstruksioni i një sërë objekteve, ku veçohen restaurimi dhe rehabilitimi i hapësirave në Muzeun e Arteve të Bukura; ndërtimi i Qendrës Kombëtare Kulturore etj.

Sektori i bujqësisë financohet në masën 14.2 miliardë lekë, duke synuar:

- përmirësimin e konkurrueshmërisë së bujqësisë dhe industrisë agroushqimore, si dhe nxitjen e shumëllojshmërisë së veprimtarive ekonomike në zonat rurale;

- rritjen e numrit të përfituesve nga skema e subvencionit të naftës për bujqësinë nga 31,000 përfitues në vitin 2023 në 32,500 përfitues në vitin 2024;

- shtimin e numrit të përfituesve nga masat mbështetëse në bujqësi nga 7,000 përfitues në vitin 2023 në 13,900 përfitues në vitin 2024, me një fond total për këtë të fundit prej 2.1 miliardë lekë;

Në fushën e mbrojtjes sociale, për shtresat në nevojë është planifikuar një fond prej 26.2 miliardë lekë dhe parashikohet të vijojë zbatimi i reformës së programit të përkujdesit social në tre shtyllat

kryesore të tij: ndihma ekonomike, aftësia e kufizuar dhe shërbimet sociale. Më konkretisht synohet:

- numri i familjeve dhe individëve në nevojë që pritet të përfitojnë nga skema e ndihmës ekonomike parashikohet të jetë mesatarisht 64,000 përfitues;

- nga pagesat e paaftësisë dhe kujdestarisë financohen nga projektbuxheti 2024 rreth 161,000 mijë përfitues, me një vlerë prej rreth 18 miliardë lekë;

- vijimi i mbështetjes për përfitimin e shërbimeve sociale të financuara nga fondi social, me një vlerë prej 320 milionë lekë.

Në fushën e **infrastrukturës dhe energjisë** është planifikuar një buxhet prej 52.7 miliardë lekë ose 2.2% e PPB-së. Prioritetet për periudhën afatmesme do të jenë:

- zgjerimi i rrjetit të rrugëve kombëtare, rehabilitimi i sistemimit të rrugëve kombëtare dhe kalimi në praktikë të mirëmbajtjes së rrugëve bazuar në performancë.

- zgjerimi i aksesit dhe cilësisë së shërbimit të ujit të pijshëm dhe kanalizimeve përmes një portofoli të investimeve publike, si edhe përmirësimit të menaxhimit të shoqërive aksionere të ujësjellës kanalizimeve.

- rikonstrukcioni i linjës hekurudhore Tiranë–Durrës dhe ndërtimi i linjës së re Tiranë–Rinas. Në vitin 2024 starton projekti i ndërtimit të linjës hekurudhore Vorë–Hani i Hotit, me financim të huaj.

Për fushën e drejtësisë alokohen në projekt-buxhetin e vitit 2024 fonde në masën 14.7 miliardë lekë duke pasur në funksion përparësi kryesore që lidhen me reformën në drejtësi.

Në fushën e rendit dhe sigurisë publike është planifikuar për vitin 2024 një buxhet prej 25.9 miliardë lekë.

Për sektorin e mbrojtjes, për herë të parë arrihet objektivi lidhur me angazhimet e marra në kuadër të NATO-s duke e çuar buxhetin e mbrojtjes në 2% të produktit të brendshëm bruto në vitin 2024. Ky buxhet do të financojë modernizimin e Forcave të Armatosura, pajisje ushtarake dhe vijimin e rritjes së nivelit të pagave për personelin ushtarak.

Niveli i fondit rezervë për vitin 2024 planifikohet në masën 2.5 miliardë lekë, për të përballuar emergjenca të mundshme apo ngjarje të paparashikuara.

Shpenzimet për interesa parashikohen në nivelin 2.7% e produktit të brendshëm bruto, duke

përfshirë edhe një rezervë prej 5.3 miliardë lekë kontigjence për të zbutur risqet e mundshme nga luhatjet e normave të interesit.

Rregulli fiskal: deficitin buxhetor për vitin 2024 planifikohet në nivelin 2.5% të PBB-së. Balanca primare, në raport edhe me rregullin e ri fiskal në ligjin organik të buxhetit, parashikohet 0.2%, me një përmirësim nga niveli neutral i pritshëm në fund të vitit 2023.

Ulja e borxhit publik: duke ndjekur këto rregulla fiskale, pritet që të kemi një zbritje të borxhit në vitin e ardhshëm në nivelin 60%, çka ndodh për herë të parë që prej vitit 2011. Kjo gjë e pozicionon vendin tonë në grupin e vendeve me financa publike më të forta.

2. Politika e pagave

Gjatë vitit 2024 do të finalizohet **reforma e pagave** e ndërmarrë nga Qeveria gjatë vitit 2023. Mbështetur në këtë reformë, synohet që në vitin 2024, paga mesatare në administratën buxhetore qendrore, nga 71.630 lekë aktualisht, të shkojë rreth 107.257 lekë/muaj ose rreth 900 euro/muaj në fund të vitit 2024.

Në vijim të rritjes së pagave të miratuara gjatë vitit 2023, në vitin 2024, parashikohet një rritje e konsiderueshme e pagës së punonjësve në sektorët e arsimit dhe shëndetësisë, ku **punonjësit mësimorë parauniversitarë** do të kenë një rritje page në masën 31.3%, rritje e cila do të përcjellë një rritje kumulative për këta mësues në masën 38% ose në vlerë është në masën 28.900 lekë/muaj, duke e çuar pagën mujore nga 75.900 lekë/muaj në 104.800 lekë/muaj.

Në **sektorin e shëndetësisë** pagat e mjekëve specialistë janë rritur ndjeshëm duke e çuar pagën mesatare bruto të mjekut deri në 174.000 lekë/muaj. Në vitin 2024, fokusi i reformës në këtë sektor do të jenë pagat për mjekët e familjes dhe infermierët. Në vitin 2023, mjeku i përgjithshëm mori një rritje pagë në masën 7% ose në vlerë në masën 6.000 lekë/muaj dhe për vitin 2024 do të përfitojë një rritje në masën 20.000 lekë/muaj. Rritja kumulative e pagës mesatare të mjekut të përgjithshëm është 25% dhe shkon deri në 131.000 lekë/muaj. Në vitin 2023, infermierët dhe punonjësit e tjerë shëndetësorë morën një rritje pagë në masën 7% ose në vlerë në masën 3.600 lekë/muaj dhe për vitin 2024 do të përfitojë një rritje në masën 15.000 lekë/muaj. Rritja kumulative e pagës mesatare të infermierit është 27% dhe shkon deri në 87.000 lekë/muaj.

Rritja e pagave për punonjësit e aparatit në **njësitë e vetëqeverisjes vendore** duke synuar ngushtimin e hendekut që ekziston midis kësaj kategorie dhe nëpunësve të institucioneve qendrore. Për këtë arsye, pagat do të ristrukturohen në tri grupe (Tirana + 2) me diferencë vetëm 10% nga njeri-tjetri për nivelet e pagave.

Reforma e plotë e pagave, që po vijon nga vitit 2023, e shtrirë përgjatë dy viteve arrin një kosto prej rreth 39 miliardë lekë dhe përfitojnë 130 mijë punonjës.

Politika e pagave lidhet me shumë objektiva të Agjendës 2030 dhe më drejtpërdrejt në kuadër të realizimit të objektivit 8: “Nxitja e rritjes ekonomike të pandërprerë, përfshirëse dhe të qëndrueshme, punësimit të plotë e produktiv dhe punës së denjë për të gjithë” dhe synimit 8.5 “Deri në vitin 2030, arritja e punësimit produktiv dhe punës së denjë për të gjitha gratë dhe burrat, përfshi të rinjtë/të rejtat dhe personat me aftësi të kufizuar, si dhe pagë e barabartë për punë me vlerë të barabartë”.

3. Arsimi i lartë

Shqipëria është pjesë e EHEA-s dhe e Procesit të Bolonjës nga 2003 dhe *Bologna Follow-Up Group* (BFUG) duke kontribuar nëpërmjet pjesëmarrjes në grupe të ndryshme pune/këshilluese të BFUG-së.

Sot në vend funksionojnë 14 institucione publike dhe 26 jopublike të arsimit të lartë ose pothuajse 13 institucione për 1 milion banorë që është në nivelin e disa prej vendeve të Rajonit, por mbi nivelin e Bashkimit Evropian – 7 IAL për 1 milion banorë.

Struktura e të diplomuarve në Shqipëri ka shpërndarje të ngjashme me atë të të diplomuarve në vendet e BE-së. Fushat në të cilat janë diplomuar më shumë vajzat në vitin 2019 janë “Arsimi” me 81.4 për qind, ndjekur nga fusha e “Shëndet dhe mirëqenie” me 79.1 për qind dhe “Arte dhe shkenca humane” me 78.2 për qind. Fushat në të cilat janë diplomuar më shumë djemtë janë “Shërbime” me 73.6 për qind, “Inxhinieri, prodhim dhe ndërtim” me 62.6 për qind, dhe “Bujqësi, pyje, peshkim dhe veterinar” me 55.1 për qind.

Për t'i orientuar të rinjtë dhe për t'i njohur ata me tregun e punës, përveç praktikës së ofruar nga institucionet e arsimit të lartë ku studentët kanë kryer studimet, studentëve dhe profesionistëve të rinj deri në moshën 26-vjeçare u mundësohet pjesëmarrja në “Programin Kombëtar të Praktikave të Punës” në administratën shtetërore, në nivel qendror dhe vendor, dhe institucionet e tjera publike për

profesionistë të rinj. Do të vazhdojë mbështetja e politikave të miratuara në Strategjinë Kombëtare për Arsimin 2021–2026, të cilat janë vijim i angazhimeve në kuadër të Paktit për Universitetin, si një nga angazhimet prioritare të Qeverisë Shqiptare për të adresuar probleme të përgjithshme, si dhe probleme specifike për çdo institucion të arsimit të lartë, – bazuar në informacionet, opinionet, idetë e sugjerimet e mbledhura përgjatë procesit të vazhdueshëm të dialogut.

Në kuadër të ndërkombëtarizimit të arsimit të lartë, MAS-i ka ndërmarrë një sërë iniciativash si hapja e filialeve të institucioneve të arsimit të lartë të huaja në Shqipëri, hapja e programeve të studimit të përbashkëta dhe të dyfishta me IAL të huaja, si edhe hapja e programeve në gjuhën angleze. Një nga arritjet në kuadër të ndërkombëtarizimit është edhe hapja e kampusit të Kolegjit të Evropës në Tiranë, Shqipëri.

Kolegji i Evropës është një institucion i arsimit të lartë me reputacion mjaft të lartë i cili do të hapë kampus të ri në Tiranë, pas kampusit në Bruges, Belgjikë dhe kampusit në Natolin (Poloni).

Hapja e këtij kampusi do të sjellë zhvillim të sektorit të arsimit të lartë dhe zhvillim të ekspertizës në fushën e studimeve evropiane në vend gjithashtu edhe për rajonin e Ballkanit Perëndimor. Programi(et) e studimit që do të ofrohet/n nga Kampusi në Tiranë do të kenë të njëjtat standarde si ato të ofruara në departamentet e tjera të Kolegjit, nën mbikëqyrjen e Këshillit Akademik të Kolegjit dhe do të jenë një ofertë unike akademike për studentët.

Në këtë kuadër, është miratuar në parim nga Këshilli i Ministrave marrëveshja ndërmjet Këshillit të Ministrave dhe Kolegjit të Evropës “Për hapjen e një dege të kolegjit të Evropës në Tiranë” dhe po ndiqen procedurat e ratifikimit në bazë të legjislacionit në fuqi. Nga viti akademik 2024–2025 e në vazhdim, Kolegji do të ofrojë një program studimi të ciklit të dytë për studentët dhe profesionistët nga Ballkani Perëndimor, Shtetet anëtare të BE-së, si dhe çdo shtet tjetër, i interesuar për studimet evropiane dhe Evropën Juglindore, me fokus në transformimet e ndryshme në kontekstin e zgjerimit të BE-së.

Politika e arsimit të lartë lidhet edhe me Agjendën 2030 të OKB-së, “Për një zhvillim të qëndrueshëm”, në kuadër të realizimit të objektivit 4: “Sigurimi i arsimit përfshirës dhe të barabartë dhe promovimi i mundësive të të nxëniet gjatë të gjithë jetës për të

gjithë” dhe synimit 4.3 “Deri në vitin 2030, sigurimi i aksesit të barabartë për të gjitha gratë dhe burrat në arsim cilësor teknik, profesional dhe të lartë, përfshirë edhe universitetin”

4. Lufta kundër korrupsionit

Lufta ndaj korrupsionit është një nga prioritetet kryesore të qeverisë dhe përbën njëkohësisht një shtysë të rëndësishme të progresit të zbatimit reformës në drejtësi ndërkohë që arrijtjet e kësaj reforme kanë dhënë rezultate pozitive në këtë drejtim. Korrupsioni paraqet një sfidë në nivel kombëtar pasi prek shoqërinë në mënyra të ndryshme, duke sjellë pasoja negative si në jetën ekonomike, ashtu edhe në atë sociale të qytetarëve. Në raste të caktuara, korrupsioni ka ndikuar edhe në integritetin e besimit në raport me institucionet shtetërore. Qëllimet e politikës në strategjinë kundër korrupsionit kanë synuar rritjen e efektivitetit në parandalimin, ndëshkimin dhe ndërgjegjësimin lidhur me korrupsionin.

Parandalimi dhe ndëshkimi i korrupsionit është një detyrim që rrjedh nga aderimi i Shqipërisë në instrumentet ndërkombëtare për luftën kundër korrupsionit si Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit, Konventa Penale e Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit, Konventa Civile e Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit etj.

Modernizimi i shërbimeve dhe konsolidimi i infrastrukturës digjitale, për të siguruar ofrimin digjital të të gjitha shërbimeve të mundshme për qytetarët, si dhe rritjen e cilësisë së shërbimit, si një instrument i rëndësishëm dhe i pazëvendësueshëm për parandalimin e korrupsionit ka dhënë rezultate pozitive. Në drejtim të vazhimit të reformave dhe forcimit të kapaciteteve institucionale kundër korrupsionit, programi parashikon objektivin e qeverisë për rritjen e aksesit të qytetarëve në sistemin e drejtësisë nëpërmjet digjitalizimit të sistemit, si dhe zgjerimin dhe fuqizimin e Rrjetit të Koordinatorëve kundër Korrupsionit përmes rishikimit të bazës ligjore, riorganizimit të kompetencave dhe ngritjes së Drejtorisë së Përgjithshme të Antikorrupsionit pranë Ministrisë së Drejtësisë me një rrjet të gjerë koordinatorësh në 44 institucione publike në vend.

Lufta ndaj korrupsionit përbën një qasje horizontale e cila përfshin sektorë si transparencë, prokurimet publike, shërbimet elektronike, inspektimet dhe kontrollet financiare në administratën publike, integritetin e autoriteteve publike qendrore dhe vendore, bashkëpunimin e

autoriteteve ligjzbatuese si edhe ndërgjegjësimin dhe edukimin e publikut kundër korrupsionit.

Për të garantuar qëndrueshmërinë dhe vazhdimësinë e politikave për reduktimin progresiv të korrupsionit, forcimin e integritetit të institucioneve dhe promovimin e qeverisjes së mirë, qeveria shqiptare do të hartojë dhe miratojë një strategji të re ndërsektoriale kundër korrupsionit për periudhën 2024–2030. Vizioni i saj është: *Institucione publike që funksionojnë në përputhje me standardet më të larta të integritetit, transparencës dhe llogaridhënies publike dhe ofrojnë shërbime eficiente ndaj qytetarëve.*

Duke njohur përhapjen dhe qëndrueshmërinë e korrupsionit, rrezikun e shfaqur në institucionet publike dhe specifikisht në disa sektorë të konsideruar vulnerabël si pronat, taksat, tatimet, prokurimet publike, shëndetësia dhe arsimi, strategjia e re antikorrupsion do të zgjerojë shtrirjen e saj nga një qasje ndërsektoriale në një qasje kombëtare, gjithëpërfshirëse dhe të integruar, dhe parashikuar ndërhyrje direkte për vlerësime risku dhe masa për ndërhyrje specifike. Strategjia Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit 2024–2030 pritet të materializojë përpjekjet dhe angazhimet e marra në rritjen e kulturës së integritetit në administratën publike, në nivel qendror dhe vendor, në plotësimin e kuadrit ligjor dhe adaptimin e tij me kornizat e parashikuara nga Bashkimi Evropian, duke filluar prej zhvillimit të legjislacionit të brendshëm të fushës dhe ratifikimit të konventave ndërkombëtare. Një hapësirë të posaçme në këtë strategji do të ketë edhe sektori privat, bashkëpunimi i tij me sektorin publik për të përmirësuar eficiencën dhe zvogëluar ndërhyrjet për korrupsion. Risi në këtë strategji vjen edhe bashkëpunimi i shtuar me shoqërinë civile me projekte dhe platforma bashkëpunimi, dhe posaçërisht për rritjen e rolit të grave në luftën kundër korrupsionit, si faktorë aktivë dhe krijues mekanizmash antikorrupsion. Strategjia do të ketë një plan të parë veprimi, me një kohëzgjatje 3-vjeçare, përkatësisht vitet 2024–2025–2026, për të cilën parashikohet një fushatë konsultimi publik e gjerë.

Raportet ndërkombëtare të publikuara gjatë viteve të zbatimit të SNKK 2015–2023 kanë bërë vlerësime të luftës kundër korrupsionit në vend. Shqipëria mbylli me sukses fazën e dytë të vlerësimit të raundit IV nga GRECO-ja më 2020, duke arritur 9 nga 10 rekomandime të dhëna. Referuar vlerësimit të ciklit të parë të raundit V nga GRECO në vitin

2022, vlerësim i cili mbetet në proces pasi pritet të përfundojë në vitin 2024, Shqipëria u vlerësua shumë mirë për nivelet e transparencës së administratës publike dhe kryesisht të informacioneve të bëra publike për funksionarët e lartë politikë, për kontrollin e deklarimit të pasurive dhe të konfliktit të interesave dhe për ecurinë e mirë të miratimit dhe zbatimit të instrumenteve të integritetit.

Referuar Progres Raportit të Komisionit Evropian për vitin 2023, Shqipëria ka bërë progres në forcimin e luftës kundër korrupsionit dhe në vijimin e masave të marra kryesisht në hetimet dhe dënimin e funksionarëve të lartë. Raporti evidenton ngritjen e Drejtorisë së Përgjithshme të Antikorrupsionit në Ministrinë e Drejtësisë, performanca e së cilës duhet të rritet edhe më tej. Vijon të vlerësohet puna e SPAK në hetimin dhe ndëshkimin e rasteve të korrupsionit të funksionarëve të lartë dhe duke u konsideruar tashmë si një institucion në kapacitet të plotë operacional.

Vijimi dhe ecuria e procesit të *vettingut* në gjyqësor ka afektuar për mirë dhe ka rritur besimin në këtë proces si instrument i luftës kundër korrupsionit, gjithashtu. ILDKPKI-ja vlerësohet gjithashtu si një institucion i mirëorganizuar, me kapacitet të plotë kontrolli dhe verifikimi të pasurive të zyrtarëve publike, online prej fillim vitit 2022.

Lufta kundër korrupsionit lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të objektivit 16: “Promovimi i shoqërive paqësore dhe përfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrim i aksesit në drejtësi për të gjithë dhe ndërtimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet” dhe synimit 16.5 “Ulja në mënyrë të konsiderueshme e korrupsionit dhe mitëmarrës në të gjitha format e tyre”.

5. Digjitalizimi

Teknologjitë e informacionit dhe telekomunikimit kanë çelur mundësi dhe oportunitete të reja të paimagjinueshme deri disa dekada më parë. Këto teknologji të reja të zhvilluara shumë vëllimshëm janë mundësi për më shumë zhvillim, mirëqenie dhe demokratizim, por njëherazi paraqesin rreziqe që mund të krijojnë hendeqe të reja midis vendeve e civilizimeve të ndryshme apo edhe midis vetë shtresave të ndryshme të shoqërisë së një vendi, duke mbarsur konflikte potenciale sociale apo midis shteteve.

Zhvillimi i infrastrukturës digjitale, rrjeteve të telekomunikacionit/komunikimeve elektronike të shpejta dhe shumë të shpejta është një domosdoshmëri për të mbështetur gjithë transformimin digjital të ekonomisë dhe zhvillimet inovatore në sektorë strategjikë, si: energji, transport, industri, arsim etj., si dhe përmirësimin rrënjësor të cilësisë së shërbimeve publike. Qeveria Shqiptare ka vazhduar promovimin e TIK në sektorë të ndryshëm, duke prezantuar dhe implementuar strategji dhe politika të ndryshme të cilat e kanë TIK në fokusin e tyre, zhvillimin e shoqërisë së informacionit, agjendën digjitale, zhvillimin e *Broadband-it*, sigurinë kibernetike, ndërveprueshmërinë, të dhënat e hapura etj.

Zhvillimi i infrastrukturës digjitale *broadband*, 5G, tarifat e roamingut dhe në tërësi komponentët e integritetit digjital janë pjesë e angazhimeve rajonale të Ballkanit Perëndimor (BP) në Planin e Veprimit të Tregut të Përbashkët Rajonal 2021–2024 (CRM). Agjenda Digjitale për Ballkanin Perëndimor, si një përpjekje e përbashkët e partnerëve të Ballkanit Perëndimor (BP) dhe Komisionit Evropian (KE) është prezantuar si një nga gjashtë iniciativat e Komunikatës mbi një perspektivë të besueshme të zgjerimit dhe angazhimit të BE-së me Ballkanin Perëndimor.

Qasja në informacion të paanë është sot më e lehtë se kurrë, por teprimi me informacion të pasigurt apo të rremë mbart rrezikun e deformimeve zhvillimore, sociale dhe kulturore.

Shqipëria është një shembull për t'u ndjekur gjatë viteve të fundit sa i përket transformimit digjital dhe digjitalizimit të shërbimeve publike. Pamjet e radhëve në sportele, pritjet pa fund, mbledhjet e një tufe letrash nga qytetarët dhe bizneset janë pjesë e të kaluarës. Si tregues kryesor i ofrimit të shërbimeve është arritur që 95% e të gjitha shërbimeve publike të ofrohen vetëm *online*.

Viti 2022 shënoi një ndryshim rrënjësor në shërbimin e administratës publike ndaj qytetarëve dhe bizneseve. Që prej majit 2022, për të gjitha shërbimet publike për të cilat aplikohet nëpërmjet e-Albania, dhe përgjigja e tyre, dokumenti administrativ final ofrohet vetëm *online*, duke shmangur në këtë mënyrë plotësisht kontaktin e drejtpërdrejtë fizik të qytetarëve dhe bizneseve me institucionet publike dhe rrjedhimisht duke shmangur mundësitë për korrupsion.

Në e-Albania aktualisht ofrohen 1,237 shërbime elektronike vetëm *online*. Portali e-Albania vepron si një pikë e vetme për ofrimin e shërbimeve publike të institucioneve qeveritare për qytetarët dhe bizneset 24/7.

Aktualisht janë të regjistruar 3 milionë qytetarë dhe biznese të cilët shërbehen çdo ditë nëpërmjet e-Albania, pa asnjë kosto shtesë, pa prituri në radhë dhe pa pasur asnjë kontakt fizik me punonjësit apo administratën. Për vitin 2023 janë marrë nëpërmjet e-Albania 13,260,000 shërbime publike, kryesisht në shërbime të gjendjes civile, turizëm, kulturë dhe art, financë dhe ekonomi, shërbime sociale, arsim, punë të jashtme etj., Që nga viti 2017 e deri më tani janë gjeneruar mbi 34 milionë dokumente me vullë elektronike, përkthyer kjo në kurse në kohë dhe kosto për qytetarët dhe bizneset.

Ligji nr. 43/2023, “Për qeverisjen elektronike”, u miratua më 15 qershor 2023 dhe u shpall me dekret nr. 96, datë 3 korrik 2023, nga Presidenti i Republikës së Shqipërisë. Ky akt legjislativ, i pari me fuqinë e ligjit në këtë drejtim, vendos parimet themelore që rregullojnë qeverisjen elektronike. Objektivi parësor i këtij ligji është të përcaktojë të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë si të autoriteteve publike ashtu edhe të subjekteve private në lidhje me krijimin, zhvillimin dhe menaxhimin e sistemeve të infrastrukturës së informacionit.

Neni 39 i këtij ligji përcakton se teknologjia e inteligjencës artificiale do të zbatohet kudo që është e mundur në sistemet elektronike të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit, me qëllim nxitjen e rritjes dhe inovacionit në ekonominë digjitale. Miratimi i Metodologjisë dhe standardeve teknike për përdorimin e teknologjisë së inteligjencës artificiale do të përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave brenda vitit 2024. Në fund të vitit 2024, Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit do të finalizojë Strategjinë e parë kombëtare të Shqipërisë për Inteligjencën Artificiale.

Zhvillimi i sektorit digjital do të mbajë në konsideratë 4 çështje që konsiderohen kyçe:

- rritjen e aksesit në teknologjitë digjitale qoftë nga pikëpamja e penetrimit gjeografik, po ashtu edhe nga pikëpamja e përballueshmërisë financiare;
- aftësitë digjitale jo vetëm të nxënësve, të rinjve/të rejave, profesionistëve të sektorit por edhe të popullsisë në moshë madhore;
- mbrojtjen e të dhënave personale në përputhje me standardet e Bashkimit Evropian;

- sigurinë kibernetike në bashkërendim me partnerët tanë strategjikë euroatlantikë.

Një fokus i veçantë i është dhënë sigurisë kibernetike dhe mbrojtjes së të dhënave, duke pranuar rolin e tyre vendimtar në një ekonomi digjitale. Iniciativat në këtë drejtim përfshijnë krijimin e një Qendre Qeveritare të Sigurisë Kibernetike (Gov-SOC), duke përdorur zgjidhjet e Microsoft për monitorimin dhe reagimin ndaj aktiviteteve në rrjetin qeveritar. Përveç Gov-SOC, është krijuar edhe qendra e monitorimit të rrjetit qeveritar, e cila luan një rol kryesor në sigurimin e monitorimit, sigurisë dhe efikasitetit të vazhdueshëm të rrjetit qeveritar dhe pajisjeve të lidhura me to.

Situata e zhvillimit të infrastrukturës digjitale ka përmirësim por mbetet ndarja e theksuar midis zonave urbane dhe rurale. Për arritjen e objektivave për *gigabit society* nevojiten investime të rëndësishme. Vizioni për zhvillimin e infrastrukturës digjitale “*Shqipëria me infrastrukturë digjitale broadband të shpejtësive së lartë dhe shumë të lartë në gjithë vendin, për të ngritur themelet për një shoqëri Gigabit*” mbështetet në objektivat strategjike që synojnë zhvillimin e qëndrueshëm të infrastrukturës *broadband*, reduktimi i ndarjes digjitale dhe ofrimi i shërbimeve *broadband* gjithëpërfshirëse, dhe rritjen e kërkesës për zhvillimin e ekonomisë digjitale dhe një shoqëri *Gigabit*.

Ligji nr. 87/2023 “Për ratifikimin e Marrëveshjes Ndërkombëtare ndërmjet Bashkimit Evropian, dhe Republikës së Shqipërisë, për pjesëmarrjen e Republikës së Shqipërisë në Programin e Bashkimit “Evropa Digjitale” (2021–2027)” është një arritje e rëndësishme në kuadrin e transformimit digjital, duke i hapur rrugën pjesëmarrjes së personave juridikë shqiptarë nga sektori publik, privat dhe akademik në projektet e BE-së që lidhen me: kompjuterë me performancë të lartë (HPC), inteligjencën artificiale, aftësitë digjitale të avancuara dhe aplikimi dhe përdorimi më i mirë i aftësive dhe ndërveprueshmërisë digjitale.

Pas digjitalizimit të shërbimeve publike, synimi i radhës është përdorimi i inteligjencës artificiale në shumë fusha. Një ndër to, ndihma për transpozimin e *acquis* të BE-së, në sistemin e prokurimeve publike, për t’i dhënë fund çdo mundësie sado të vogël për padrejtësi dhe parandalimin e evazionit fiskal.

Më 28 dhjetor 2023, u lançua versioni i parë i asistentit virtual të e-Albania (versioni 1.0), duke

shënuar një shtesë novatore në portalin e shërbimeve publike të qeverisë shqiptare. Asistenti virtual është krijuar për të ofruar informacion dhe ndihmë për qytetarët në lidhje me përdorimin e shërbimeve publike të ofruara nga platforma. Mundësuar nga teknologjia e inteligjencës artificiale, asistenti automatizon përgjigjet dhe ofron udhëzime të shpejta për pyetje të zakonshme në lidhje me shërbimet e platformës, që do ta lehtësojë dhe thjeshtëzojë më shumë marrjen e 1237 shërbimeve elektronike, duke shkurtuar kohë dhe duke rritur cilësinë e shërbimit. Gjatë vitit 2024, asistenti (në versionin e tij 2.0) do të zhvillohet më tej në një modalitet të bazuar në zë.

Digjitalizimi si një qasje horizontale ka efekte shumëdimensionale në thuajse të gjithë objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm të Agjendës 2030 por më drejtpërdrejt efektet e tij lidhen në kuadër të realizimit të objektivit 9: “Ndërtimi një infrastrukture të fortë, nxitja e industrializimit përfshirës e të qëndrueshëm dhe nxitja e novacionit” dhe synimit 9.c “Rritja e ndjeshme e aksesit ndaj teknologjisë së informacionit dhe komunikimit dhe përpjekje për ofrim aksesit universal dhe të përbalueshëm në internet në vendet më pak të zhvilluara deri në vitin 2020”.

6. Bujqësia

Zhvillimi ekonomik në zonat rurale karakterizohet nga një mbizotërim i aktivitetit ekonomik nga bujqësia, sektor i cili dominohet nga fermat e vogla dhe familjare. Këto njësi ekonomike luajnë rol të rëndësishëm për sigurimin e ushqimit të popullsisë shqiptare, si dhe për uljen e varfërisë në zonat rurale, por ato janë të integruar në mënyrë të pamjaftueshme në zinxhirët e shkurtër të furnizimit. Në periudhën 2022–2023, edhe falë integritetit të një pjese të rëndësishme të fermerëve në skemat kombëtare të mbështetjes ku mbështetja ndaj naftës ka pasur një rol thelbësor, numri i fermerëve që zotërojnë një NIPT fermeri është rritur ndjeshëm.

Madhësia e vogël e fermës tipike prej 1.2 ha, kombinuar me fragmentimin e tokës janë sfida kryesore për rritjen dhe konkurrencën e sektorit të bujqësisë ndonëse fermat familjare luajnë rol kritik për sigurinë ushqimore të popullsisë shqiptare, si dhe për rritjen e mirëqenies në zonat rurale. Bujqësia kontribuon në 18.36% të prodhimit të brendshëm bruto dhe punëson 33.6% të fuqisë punëtore në vend. Agro-përpunimi është rritur ndjeshëm gjatë 10 vjetëve të fundit duke arritur në 24.4% të xhiros

totale të bujqësisë. Tendencat pozitive dëshmojnë se sektori ka potencial të lartë për zhvillim dhe krijimin e vendeve të punës. Zonat rurale kanë gjithashtu një potencial të lartë për turizmin e qëndrueshëm të bazuar në natyrë, por i cili po vlerësohet dhe lidhet me sektorët e tjerë të ekonomisë lokale. Sektori i turizmit rural, i cili ofron punësim tërheqës për të rinjtë/të rejtat dhe gratë, është një forcë shtytëse e rimëkëmbjes ekonomike. Zhvillimi i sektorit po nxjerr në pah nevojën për të punësuar të kualifikuar. Sektori shihet si një prej motorëve të zhvillimit të zonave rurale duke lidhur kështu në të njëjtën pikë prodhimin, përpunimin, dhe shërbimet ndaj produktit.

Vizioni për sektorin e bujqësisë synon të bëjë të mundur një sektor agroushqimor dhe të peshkimit të efektshëm, inovativ dhe të qëndrueshëm në Shqipëri, i cili të mund të përballojë më mirë presionet e tregut kombëtar dhe ndërkombëtar dhe të reagojë ndaj sfidave të ndryshimeve klimatike dhe menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore, ndërkohë që kontribuon në përmirësimin e cilësisë së jetës së banorëve të zonave rurale.

Në funksion të këtij vizioni mbështetet adresimi i sfidave kryesore ekonomike, mjedisore dhe sociale për të përmirësuar mundësitë për zhvillimin e bujqësisë, peshkimit dhe biznesit në zonat rurale, duke i kushtuar vëmendje të veçantë barazisë gjinore dhe tërheqjes së fermerëve dhe sipërmarrësve të rinj, për të përmbushur prioritetet e politikave të sektorit dhe ambiciet e procesit të akreditimit të BE-së.

Objektivat e përgjithshëm për sektorin e bujqësisë konsistojnë në:

- promovimin e prodhimit të qëndrueshëm dhe të cilësisë së ushqimit nëpërmjet zhvillimit të një sektori konkurrues dhe inovativ agroushqimor;
- forcimin e menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe veprimeve lidhur me klimën;
- forcimin e strukturës sociale-ekonomike të zonave rurale;
- nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm të peshkimit detar dhe të ujërave të brendshme;
- forcimin e kapaciteteve institucionale dhe administrative drejt përafrimit me *acquis communautaire* të BE-së në klasterin dhe kapitujt përkatës, 11, 12 dhe 13, si dhe transferimi i njohurive dhe inovacioni.

Bujqësia pritet të rritet mesatarisht me rreth 2.4 për qind në vit në terma realë përgjatë periudhës 2025–2027, me një kontribut mesatar vjetor në

rritjen ekonomike prej rreth 0.4 pikë përqindje. Referuar statistikave të llogarive kombëtare tremujore të INSTAT-it, përgjatë nëntë muajve të vitit 2023, eksportet e mallrave dhe shërbimeve kanë pasur një rritje të qenësishme prej rreth 8.68 përqind. Eksportet bujqësore shqiptare gjatë vitit 2023 arritën vlerën 58 miliardë lekë (530 milionë euro), duke shënuar një rritje vjetore rreth 5% ose 25 milionë euro krahasuar me vitin 2022. Synimi sipas SKZHIE 2022–2030 është arritja e eksporteve bujqësore në vlerën 1 miliard USD.

Bujqësia ka ndikim thelbësor në shumë prej objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm të Agjendës 2030, por më drejtpërdrejt efektet e saj lidhen në kuadër të realizimit të objektivit 2: “Eliminimi i urisë, arritja e sigurisë ushqimore dhe përmirësimi i ushqyerjes, si dhe nxitja e bujqësisë së qëndrueshme” dhe synimit 2.4 “Deri në vitin 2030, siguri i sistemeve të qëndrueshme të prodhimit të ushqimit dhe zbatimi i praktikave të qëndrueshme bujqësore që rrisin produktivitetin dhe prodhimin, që ndihmojnë ruajtjen e ekosistemeve, që forcojnë kapacitetin për përshtatje ndaj ndryshimeve klimatike, motit ekstrem, thatësirës, përmbytjeve dhe fatkeqësive të tjera dhe që përmirësojnë në mënyrë progresive cilësinë e tokës”. Gjithashtu objektivin 12 “Siguri i modeleve të qëndrueshme të konsumit dhe prodhimit”

7. Turizmi

Sektori i turizmit po konsolidohet si një nga sektorët prioritarë të zhvillimit ekonomik të vendit. Numri i vizitorëve të huaj që hynë në Shqipëri gjatë vitit 2023 ishte afro 10.2 milionë persona. Të dhënat e Bankës së Shqipërisë për 9 mujorin e parë të 2023 tregojnë se shpenzimet e të huajve për udhëtim/turizëm në Shqipëri arritën një vlerë prej 3.2 miliardë euro. Gjithashtu, kjo industri, siguroi punësimin në gjithë zinxhirin e vlerës së turizmit të rreth 226 mijë punonjësve, duke zënë rreth 20 përqind të numrit të të punësuarve në Shqipëri. **SKZHIE 2022–2030 mbështetet në zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit në vend duke synuar arritjen e objektivit për të mirëpritur 10 milionë turistë të huaj në vitin 2030, prioritet që u realizua që në vitin 2023.**

Investimet në turizëm aktualisht përbëjnë rreth 7.5% të të gjitha investimeve në vend, ndërsa deri në vitin 2028 kjo shifër pritet të rritet në 8.2%. Me synim inkurajimin dhe tërheqjen e investimeve strategjike, kuadri ligjor ekzistues u ofron

investitorëve strategjikë mekanizma nxitjeje dhe mbështetjeje, duke i konsideruar këto investime si prioritet dhe duke garantuar një sërë masash, shërbimesh dhe lehtësirash administrative. Një zhvillim të vrullshëm kanë pasur vitet e fundit të tre kategoritë kryesore të turizmit në vend – turizmi bregdetar, ai tematik (agroturizmi, kulturor etj.), si dhe turizmi natyror për të cilat Shqipëria ka potenciale të paçmuara zhvillimi.

Sfidat kryesore me të cilat lidhet zhvillimi i turizmit në Shqipëri kanë të bëjnë me natyrën sezonale të turizmit të bregdetit, përqendrimin të turizmit dhe mbipopullimit në zonat bregdetare gjatë sezonit veror, mungesës së fuqisë së kualifikuar punëtore, mungesa e standardizimit dhe sistemit të klasifikimit, informalitetit, zgjidhja e problemit të pronësisë, lidhjet jo të mira të infrastrukturës së transportit, veçanërisht atij detar etj.

Vizioni për zhvillimin e turizmit: “Turizmi – një instrument për zhvillimin ekonomik, social dhe mjedisor të gjithë territorit, duke e vendosur Shqipërinë në tregun turistik rajonal si një nga ofruesit më konkurrues, inovativ dhe autentik të turizmit” mbështetet në arritjen e qëllimeve të mëposhtme strategjike:

- mbështetjen e sektorit privat dhe investimeve në turizëm të qëndrueshëm në të gjithë zinxhirin e vlerës që krijohet brenda vendit sipas standardeve më të mira ndërkombëtare;

- ngritjen e një sistemi kombëtar të edukimit turistik me kurrikula profesionale bashkëkohore;

- nxitjen dhe zhvillimin e rrjeteve digjitale dhe shërbimeve që burojnë prej tyre, duke bashkërenduar me sektorin privat të turizmit, ofruesit e teknologjive dhe inovatorët;

- zbatimin e investimeve që i kthejnë zonat e mbrojtura në parqe natyrore, me infrastrukturë të përshtatshme për vizitueshmërinë e tyre ku krijohet ekonomi e qëndrueshme;

- zhvillimin e aktiviteteve të turizmit detar/ujor dhe të infrastrukturës mbështetëse;

- mbështetje për promovimin e traditave, kulturës, kulinarisë, me qëllim zhvillimin e destinacioneve lokale;

- zbatimin e investimeve që lidhen me përmirësimin e aksesit në pikat hyrëse-dalëse tokësore, përmirësimin e korridoreve rrugore, ndërtimin e porteve, aeroporteve, të hekurudhave, të stacioneve multimodale dhe përmirësimin e shërbimeve të transportit urban dhe ndërqytetas.

Turizmi lidhet me disa nga objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm të Agjendës 2030, por më drejtpërdrejt efektet e saj lidhen në kuadër të realizimit të objektivit 8: “Nxitja e rritjes ekonomike të pandërprerë, përfshirëse dhe të qëndrueshme, punësimit të plotë e produktiv dhe punës së denjë për të gjithë” dhe synimit 8.9 “Deri në vitin 2030, hartimi dhe zbatimi i politikave për promovimin e turizmit të qëndrueshëm që krijon vende pune dhe promovon kulturën dhe produktet vendëse”.

8. Energjia

Energjia është një sektor prioritar për Shqipërinë jo vetëm për të mbështetur zhvillimin vullshëm e të qëndrueshëm të sektorëve të ndryshëm të vendit mbi ofrimin e një jetë dinjitoze për familjet shqiptare, por edhe një sektor me kontribut të rëndësishëm të drejtpërdrejtë në rritjen ekonomike të vendit.

Pesha e burimeve të energjisë së rinovueshme kundrejt konsumit total të energjisë në Shqipëri arriti në 44 për qind në vitin 2022, ndërkohë që mesatarja e vendeve të Bashkimit Evropian është 23 për qind. Ndërkohë deri në vitin 2022 janë në total 2614 *mw* kapacitet i instaluar i impianteve nga burime të rinovueshme për prodhimin e energjisë elektrike duke treguar një rritje të kapaciteteve të impianteve me burime të rinovueshme nga 2017 deri më 2022 me afërsisht 600 *mw* kapacitet shtesë.

Shqipëria do të vazhdojë të rrisë kapacitet e gjenerimit të energjisë elektrike bazuar në burime të rinovueshme, kryesisht diell dhe erë. Do të mbështeten dhe lehtësohen investimet private të prodhuesve. Do të forcohet infrastruktura e transmetimit të energjisë duke nxitur tregtimin e energjisë në bursën e vendit dhe ato rajonale. Do të zgjerohet mbështetja për eficiencën e energjisë në sektorin e banesave rezidenciale, në godinat me qëllim publik përdorimi, në përdorimin energjisë elektrike në furnizimin me ujë dhe trajtimin e ujërave të përdorura, në përdorimin e energjisë elektrike në vaditje dhe mbrojtje nga përmytjet, si dhe në industrinë e lehtë të prodhimit dhe agropërpunimit.

Shqipëria ka realizuar me sukses dy ankande fotovoltaike me kapacitet total 240 *mw*, ndërsa në qershor 2021, u shpall një ankand i erës nga i cili rezultuan fitues tre projekte me kapacitet total të instaluar të erës prej 222 *mw*. Ofertuesit konkurruan me projekte ndërmjet 10 *mw* dhe 75 *mw* dhe fituesve u jepet mundësia e lidhjes së marrëveshjes 15-vjeçare të blerjes së energjisë.

Aktualisht, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë ka shpallur fillimin e procedurës konkurruese për përzgjedhjen e projekteve për “Projektimin, financimin, ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen e disa impianteve fotovoltaike, secili me një kapacitet të instaluar ndërmjet 10 *mw* dhe 100 *mw* (përfshirë), të cilët do të përfitojnë masa mbështetëse, me vendndodhje të zgjedhur nga ofertuesi në Republikën e Shqipërisë, për një kapacitet max prej 300 *mw*.”

Duke qenë se thujasë e gjithë energjia elektrike e prodhuar në vend bazohet në burime të rinovueshme, me qëllim uljen e varësisë nga ndryshimet klimatike dhe diversifikimin e gjeografisë së gjenerimit të energjisë do të kryhen disa investime që rrisin kapacitet gjeneruese të bazuara në lëndë djegëse fosile. Shqipëria nxit zhvillimin dhe konsolidimin e sistemeve energjetike të vendeve të Ballkanit Perëndimor dhe sidomos integrimin e këtyre sistemeve në një treg rajonal energjetik me qëllim jo vetëm përmirësimin e cilësisë së qytetarëve të vendeve respektive dhe të rritjes së konkurrueshmërisë së sipërmarrjeve por edhe të krijimit të një klime besimi reciprok midis vendeve.

Me gjithë arritjet në përgjysmimin e humbjeve (nga 42 për qind në 21 për qind) në periudhën 2013–2022, fakti që një e pesta e energjisë së hedhur në treg ende humbet, dëshmon për nevojën e përmirësimeve të mëtejshme në këtë sektor të rëndësishëm. Sa më sipër do të garantojmë që deri më 2030 vendi të kthehet në një eksportues vjetor neto të energjisë si nga pikëpamja e energjisë së prodhuar/përdorur edhe nga pikëpamja financiare e sektorit, duke u përpjekur që energjia të jetë e përballueshme si për biznesin ashtu edhe për familjet shqiptare.

Gjatë vitit 2022 prodhimi neto vendës i energjisë elektrike arriti vlerën 7.003 GWH nga 8.96 GWH energji të prodhuar në vitin 2021, duke shënuar një rënie të prodhimit me 21,9 %. Gjatë 9-mujorit 2023, prodhimi neto vendës i energjisë elektrike arriti vlerën 6.7 GWH (INSTAT), duke shënuar një **rritje prej 32.5%** krahasuar me të njëjtën periudhë (9-mujore) të 2022-shit.

Shqipëria mbetet e ekspozuar ndaj risqeve të rëndësishme që lidhen me sektorin energjetik. Ndryshimi i konsumit të energjisë në periudha të caktuara të vitit apo gjatë ditës në mënyrë të pashmangshme e bën sistemin energjetik të varur ndaj importeve të energjisë. Nga ana tjetër, për

shkak të peshës kryesore që hidrocentralet zënë në prodhimin e energjisë elektrike, Shqipëria është shumë e varur ndaj sasisë vjetore të reshjeve apo shpërndarjes së tyre gjatë vitit dhe zonave të vendit. Kështu, prodhimi i realizuar për vitin 2022 rezulton rreth 2,887 GWH ose 47.5 për qind më i lartë se mesatarja e prodhimit për periudhën 2009–2021. Për këto arsye, diversifikimi i prodhimit të energjisë, krahas zhvillimit të investimeve në sektor, paraqet një sfidë të rëndësishme për t'u adresuar në të ardhmen në drejtim të fuqizimit të pavarësisë energjetike.

Për këtë arsye, SKZHIE 2022–2030 synon që Shqipëria të jetë një vend eksportues neto i energjisë në vitin 2030. Lidhur me produktet e tjera energjetike, kryesisht nënproduktet e naftës dhe gazin, varësia e vendit ndaj tregjeve globale, është shumë më e theksuar.

Kriza energjetike në tregjet globale nxori edhe më në pah nevojën e fuqizimit të pavarësisë energjetike dhe Shqipëria ka mjaft potencial energjetik për të zvogëluar apo shmangur pasojat që vijnë nga kriza të tilla për zhvillimin e vendit, buxhetin e shtetit, biznesin apo konsumatorin vendës.

Kuvendi i Shqipërisë me anë të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, përafroi direktivën (BE) 2018/2001 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 11 dhjetor 2018, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”, e ndryshuar”, duke synuar:

a) të nxitë e rritjen e përdorimit të energjisë prej burimeve të rinovueshme për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të këtij sektori në Republikën e Shqipërisë dhe të jetë në përputhje me detyrimet në kuadër të Traktatit të Komunitetit të Energjisë;

b) të zvogëlojë importin e lëndëve djegëse fosile, emetimin e gazeve me efekt serra dhe të mbrojë mjedisin në përputhje me detyrimet ndërkombëtare të Republikës së Shqipërisë në kuadër të marrëveshjeve dhe traktateve ndërkombëtare;

c) të nxitë zhvillimin e energjisë elektrike të rinovueshme dhe integrimin rajonal të saj, si dhe të lehtësojë pjesëmarrjen e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme;

d) të rritë diversifikimin e burimeve të energjisë dhe sigurinë e furnizimit me energji në Republikën e Shqipërisë;

e) të nxitë zhvillimin e zonave rurale dhe të izoluara duke përmirësuar furnizimin e tyre me energji.

Po ashtu, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë ka rishikuar bazën ligjore në fuqi në fushën e eficiencës së energjisë për të mundësuar harmonizimin e plotë me *acquis* të BE-së dhe ka marrë iniciativën për të propozuar miratimin e një ligji të ri në fushën e eficiencës së energjisë me qëllim shfuqizimin e ligjit nr. 124/ 2015 “Për eficiencën e energjisë” i ndryshuar. Procesi i hartimit të projektligjit të ri ka për qëllim transpozimin e direktivës së re 2023/955 të Parlamentit dhe Këshillit Evropian të datës 13.7.2023 brenda vitit 2024.

Gjithashtu është planifikuar rishikimi i ligjit nr. 116/2016, “Për performancën energjetike në ndërtesa”, me qëllim transpozimin e direktivës së re 2018/844, të Parlamentit dhe Këshillit Evropian të datës 30.5.2018 brenda vitit 2024.

Projektligji “Për etiketimin e produkteve me ndikim në energji” i cili synon të transpozojë rregulloren (BE) 2017/1369 të Parlamentit Evropian është përgatitur dhe ka përfunduar fazën e konsultimit dhe aktualisht është në proces miratimi. Ky projektligj synon të transpozojë rregulloren (BE) 2017/1369 të Parlamenti Evropian, i cili do të përcaktojë detyrimet për tregtarët dhe furnitorët për të informuar përdoruesit fundorë për konsumin e energjisë të produkteve që ata vendosin në treg. Për zbatimin e plotë të politikave energjetike dhe klimatike, legjislacioni parësor për eficiencën e energjisë, përfshirë dhe performancën energjetike në ndërtesa, është miratuar plotësisht dhe është vijuar me miratimin e një pjese të konsiderueshme të legjislacionit dytësor gjatë viteve 2022–2023, duke përfshirë pesë udhëzime, dy urdhra dhe dy vendime të Këshillit të Ministrave.

Me anë të ligjit nr. 98/2022 “Për krijimin e kontributit të solidaritetit gjatë kohëzgjatjes së periudhës së krizës energjetike”, Kuvendi i Shqipërisë miratoi taksimin e veçantë për prodhuesit e energjisë që shesin energjinë me çmim më të lartë se çmimi 8.5 lekë/kWh. Ky ligj e shtrin efektin e tij deri më 31 dhjetor 2024.

Në prill 2023 filloi funksionimin dhe Bursa Shqiptare e Energjisë, duke i dhënë kështu edhe industrisë tonë, edhe tregut ndërkombëtar, mundësinë dhe aksesin për t'u furnizuar me energji

elektrike me çmime sa më të konkurrueshme dhe sa më të ulëta.

Më 2023-n, qeveria ndërmori një nismë për subvencionimin e familjeve shqiptare për vendosjen e paneleve diellore për ngrohjen e ujit në banesë, nisur nga fakti se rreth 20% e konsumit të një familjeje është ngrohja e ujit, duke sjellë në këtë mënyrë që vlera e faturës financiare e këtyre familjeve të jetë 20% më e ulët. Sipas planifikimit, pritet që numri i këtyre familjeve të arrijë në 20 mijë në total.

Energjia lidhet me Agjendën 2030 në kuadër të realizimit të objektivit 7: “Sigurimi i furnizimit me energji me kosto të përballueshme, të besueshme, të qëndrueshme dhe moderne për të gjithë” dhe synimit 7.1 “Deri në vitin 2030, sigurimi i aksesit universal në shërbime energjie me kosto të përballueshme, të besueshme dhe moderne”.

Projekti i kërkimit për vendet e Ballkanit Perëndimor WB6, “Inventari i Subvencioneve të Energjisë, OECD Development Centre Project 2024”

Qendra e zhvillimit të OECD-së po zbaton një projekt në Ballkanin Perëndimor (Shqipëri, Bosnjë dhe Hercegovinë, Kosovë*, Mal i Zi, Maqedonia e Veriut dhe Serbi) për të mundësuar një *Tranzicion të Drejtë në Ballkanin Perëndimor përmes sektorit të koordinuar të energjisë, mbrojtjes sociale dhe reformave fiskale*.

Realizimi i një rimëkëmbjeje të gjelbër të fokusuar në tranzicionin e energjisë është një nga prioritetet kryesore për Ballkanin Perëndimor. Subvencionet dhe çmimet artificialisht të ulëta të energjisë elektrike vazhdojnë të pengojnë konkurrencën e ndershme për energji elektrike alternative dhe përmirësimet në eficiencën e energjisë, duke mbyllur kështu pjesën më të madhe të rajonit në një rrugë zhvillimi me karbon të lartë. Në të njëjtën kohë, subvencionet ekzistuese bllokojnë burime të konsiderueshme publike që mund të kanalizohen më mirë për të mbështetur shtresat vulnerabël dhe për t'u përdorur për investime të tjera. Projekti synon të ndihmojë ekonominë e Ballkanit Perëndimor në adresimin e kryqëzimit të këtyre sfidave për të krijuar kushte për zhvillim me karbon të ulët dhe social gjithëpërfshirës. Ai synon të arrijë:

- Gjenerimin e **opsioneve konkrete të politikave** për reformat e koordinuara të sektorit të energjisë, fiskale dhe mbrojtjes sociale për të

reduktuar ndikimin mjedisor të zhvillimit duke nxitur një rritje më gjithëpërfshirëse.

- Përgatitjen e vlerësimeve të **potencialit për krijimin e vendeve të gjelbra të punës (green jobs)** dhe rekomandime për krijimin e një mjedisi mbështetës për krijimin e vendeve të gjelbra të punës.

- Krijimin e një **shtytjeje ose motivimi për zbatim** përmes shkëmbimit të të mësuarit nga kolegët që bashkon politikëbërësit kryesorë dhe ekspertët nga rajoni dhe më gjerë.

Informacioni gjeohapësinor

Me miratimin e dokumentit të politikave “Për qeverisjen e sektorit të informacionit gjeohapësinor në Shqipëri, 2020–2030”, Qeveria e Shqiptare ka vendosur infrastrukturën e gjeoinformacionit si një nga elementët kryesorë që ndikojnë në mirëqeverisjen dhe zhvillimin e vendit. Në këtë dokument kuptohet qartë roli i ASIG si drejtues dhe përgjegjës në zbatimin e masave në lidhje me funksionimin e sistemit të gjeoinformacionit në Republikën e Shqipërisë.

ASIG operon që nga viti 2014 dhe ka arritur rezultate pozitive në krijimin e NSDI-së (Infrastruktura Kombëtare e të Dhënave Hapësinore/National Spatial Data Infrastructure), si:

- projektimi dhe krijimi i pjesshëm i kornizës së referencës gjeodezike;

- krijimi i Gjeoportalit kombëtar (<https://gjeoport.al/asig.gov.al/>);

- projektimi i Ortoimazherisë dhe DTM & DSM 2015–2017 në nivel kombëtar;

- projektimi i hartave topografike në shkallë të mëdha;

- hartimi i standardeve teknike për NSDI.

Për realizimin e këtyre objektivave, ASIG-u ka pasur mbështetje jo vetëm nga qeveria shqiptare, por edhe nga donatorët, ku vlen të përmendet Qeveria Norvegjeze nëpërmjet Agjencisë Hartografike Norvegjeze – Statens Karteverket, e cila ka mbështetur përmes projektit afatgjatë 2014–2019 për krijimin e hartave për Shqipërinë.

Referuar zhvillimeve përgjatë vitit 2022, qeveria shqiptare vendosi që ASIG-u të jetë institucioni përgjegjës për përpunimin, analizën dhe shpërndarjen e informacionit gjeohapësinor të mbledhur nëpërmjet projekteve në zbatim për imazhet satelitore, teknologjisë UAV, kamerave 360 gradë etj.

Nisur nga kjo, ASIG-u ka hartuar një listë projektesh që do të mundësojë realizimin e objektivave të paracaktuar nga ASIG-u bazuar në përgjegjësitë ligjore, si dhe respektimin e masave të përcaktuara në dokumentin e politikave të sipërpërmendur. Këto projekte do të kenë një ndikim të drejtpërdrejtë në fusha të ndryshme, si:

- asistencën për emergjencat civile në nivel qendror dhe lokal;

- zhvillimin e turizmit;
- menaxhimin e infrastrukturës rrugore;
- planifikimin urban;
- rritjen e kapaciteteve dhe aksit për gjeoinformacion në pushtetin vendor;
- menaxhimin dhe inventarizimin e infrastrukturave inxhinierike.

2.2 PROGRAMET IPA 2022–2027 DHE FUSHAT PRIORITARE TË TYRE IPA 2021

	Dokumenti i veprimit	(mln euro)	Institucioni përgjegjës
1	BE për Drejtësinë	8	MD
2	BE për të Drejtat e Pronësisë	10	KM, ASHK
3	BE për Natyrën/SPIN	6	MTM
4	BE për Ekonominë Qarkulluese	30,9	MTM
5	BE për Inovacionin	10	MEKI
Totali		64,9	

IPA 2022

	Dokumenti i veprimit	(mln euro)	Institucioni përgjegjës
1	BE për sektorin e ujit	29	MIE, AMBU, MTM
2	EUIF (<i>instrumenti lehtësues për integrimin evropian</i>)	19	MIE, MBZHR, MF, MSHKN
3	BE për demokracinë	5	Kuvendi, KQZ
4	BE për rininë	5	MSHRF, MFE, MAS
5	BE për agjencitë e zbatimit të ligjit	14.9	MB
6	OMN/ Vetingu – faza III	9.7	MD
Totali		82.6	

IPA 2023

Mbështetje buxhetore sektoriale prej 80 mln euro për Shqipërinë: “Kontrata e ndërtimit të shtetit dhe rezistencës për Shqipërinë”, pjesë e Planit Vjetor të Veprimit që kontribuon në Paketën e Mbështetjes Energjetike të Ballkanit Perëndimor në favor të Republikës së Shqipërisë për vitin 2023.

IPA 2024

	Dokumenti i veprimit	Indikative (mln euro)	Institucioni përgjegjës
1	Mbështetje për kuadrin institucional të antikorrupsionit	3.85	MD
2	BE për qeverisjen lokale	10	MB
3	Mbështetje për menaxhimin e pyjeve – Forest AI	13	MTM
4	Mbështetje për Sigurinë Ushqimore, veterinarinë dhe politikat fitosanitare	12.5	MBZHR
5	BE për përfshirjen sociale, faza II (mbështetje buxhetore).	28 (24 SBS + 4 TA)	MF, MSHMS
Totali (indikative)		67.35	

PROGRAMET OPERACIONALE 2024–2027

	Programet operacionale	Kostoja indikative (mln euro)	Përfituesit
1	Garancia rinore	63.48 (50 EU – 13.48 kombëtare)	MFE, MAS, MSHMS, MSHRF
2	Ekonomia dhe shoqëria digjitale	44 (30 EU – 14 kombëtare)	AKSHI
3	BE për eficientën energjetike	79 (50 EU – 29 kombëtare)	MIE, AEE
Totali (indikative)		186.48 (130 EU + 56.48 kombëtare)	

IPARD III

Vendimi i KE-së, datë 9.3.2022 për IPA III Rural Development programme (IPARD III) për Republikën e Shqipërisë në vitet 2021–2027. Kontributi maksimal indikativ i Bashkimit Evropian për zbatimin e programit IPARD III është vendosur në 112,000,000 euro, i ndarë në vite si më poshtë:

Viti	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totali	8	10	12	16	19	23	24

2.3 PROGRAMET E BASHKËPUNIMIT ME BANKËN BOTËRORE

Në vitin 2023 u ratifikuan katër programe bashkëpunimi me BB-në (i–iv) dhe dy programe (v–vi) janë në proces për periudhën në vijim. Në total kemi 6 programe bashkëpunimi me Bankën Botërore:

i. Projekti i ndërtimit të urave të qëndrueshme, 100 milionë \$; Marrëveshja është ratifikuar me ligjin nr. 80/2023;

ii. Projekti Qëndrueshmëria ndaj klimës dhe zhvillimit të bujqësisë”, 70 milionë \$; Marrëveshja është ratifikuar me ligjin nr. 98/2023;

iii. Projekti i Qasjes Universale në Shërbime Publike me Standard të Lartë (GovTECH), 60 milionë €; Marrëveshja është ratifikuar me ligjin nr. 45/2023;

iv. Financimi i politikave të zhvillimit, 120 milionë \$; Marrëveshja është ratifikuar me ligjin nr. 93/2023;

v. Mjedis i pastër dhe i sigurt për detin blu, 80 milionë \$;

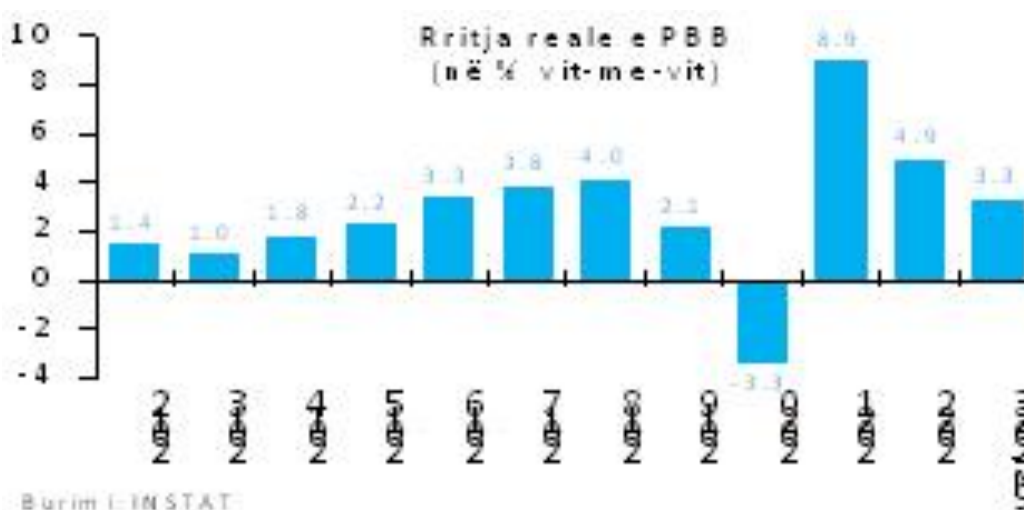
vi. Programi Kombëtar i Modernizimit të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve në Shqipëri, 132 milionë euro.

KREU III

3.1 KUADRI MAKROEKONOMIK DHE FISKAL

1. Zhvillimet më të fundit makroekonomike

Ekonomia e vendit deri më tani ka treguar një rezistencë mjaft të mirë ndaj goditjeve të njëpasnjëshme përgjatë tre viteve të fundit: tërmeti i nëntorit 2019, pandemia e koronavirusit më 2020 dhe së fundmi, kriza globale energjetike si pasojë e luftës Rusi–Ukrainë në vitin 2022. Përgjatë vitit 2020, ekonomia u tkurr me 3.3 për qind, dukshëm më butë se pritshmëritë fillestare dhe rimëkëmbja gjatë vitit 2021 ishte më e fortë nga sa pritej fillimisht. Ritmi pozitiv i rritjes ka vijuar gjatë vitit 2022, pavarësisht goditjes më të fundit të jashtme që rezultoi nga lufta në Ukrainë, e cila u reflektua në një pakësim të ofertës globale të disa mallrave bazë duke shkaktuar rritje të fortë të inflacionit, shtrëngim të kushteve financiare si dhe rritje të pasigurisë. Sërish, deri më tani fondamentet kryesore ekonomike dhe financiare, si dhe stabiliteti i përgjithshëm makroekonomik i vendit ka rezistuar relativisht mjaft mirë ndaj këtyre goditjeve.

Pavarësisht kushteve mjaft më të shtrënguara të financimit dhe ngadalësimit të kërkesës së huaj, performanca ekonomike edhe përgjatë vitit 2023 ka vijuar me një rritje pozitive dhe relativisht të lartë, dhe pritet të vazhdojë ecurinë pozitive në periudhën afatmesme.

Ekonomia është rikuperuar fuqishëm në vitin 2021, në normën 8.9 për qind. Momenti pozitiv i rritjes ka vazhduar edhe gjatë vitit 2022, duke çuar në një rritje vjetore prej 4.9 për qind. Gjatë nëntëmujorit të parë të vitit 2023, ekonomia e vendit vijoi sërish të performojë me një rritje pozitive. Sipas vlerësimeve më të fundit nga INSTAT-i, PBB-ja reale u rrit me 2.83 për qind në terma vjetorë në tremujorin e parë të vitit 2023, duke u pasuar nga një rritje më e fortë prej 3.23 për qind në tremujorin e dytë dhe vijoi trajektoren pozitive me një rritje prej 3.46 për qind në tremujorin e tretë, krahasuar me tremujorët respektivë të vitit 2022. Ndërsa në terma nëntëmujorë për vitin 2023, ekonomia ka shënuar rritje me 3.25 për qind kundrejt së njëjtës periudhë të 2022.

Sipas optikës së kërkesës agregate, sipas vlerësimeve të deritanishme, rritja përgjatë vitit 2023 duket të jetë gjeneruar kryesisht nga kërkesa e brendshme, si nga konsumi privat po ashtu edhe nga investimet si dhe nga ecuria mjaft e mirë e eksporteve të shërbimeve.

Eksportet, si të mallrave ashtu edhe të shërbimeve (veçanërisht turizmi), kanë pasur një ecuri mjaft të mirë, ndërsa importet kanë regjistruar një normë më të ulët rritjeje.

Konsumi final total për nëntëmujorin 2023 ka shënuar rritje 3.9 për qind krahasuar me të njëjtën periudhë të 2022, ndërsa konsumi final i popullatës u rrit me rreth 3.24 për qind. Ndërkohë, vetëm për tremujorin e tretë konsumi final total dhe ai i popullatës shënuan një normë rritje në respektivisht 3.25 për qind dhe 2.06 për qind.

Formimi i kapitalit fiks bruto (investimet totale) shënoi rritje me rreth 6.67 për qind në terma real vjetorë përgjatë nëntë muajve të vitit 2023, ndërkohë vetëm për tremujorin e tretë të vitit 2023 kjo normë ishte 2.11 për qind.

Referuar statistikave të llogarive kombëtare tremujore të INSTAT-it, përgjatë nëntë muajve të vitit 2023, eksportet e mallrave dhe shërbimeve kanë pasur një rritje të qenësishme prej rreth 8.68 për qind, ndërsa importet e mallrave dhe shërbimeve kanë pasur një normë më të ulët rritjeje prej rreth 2.11 për qind.

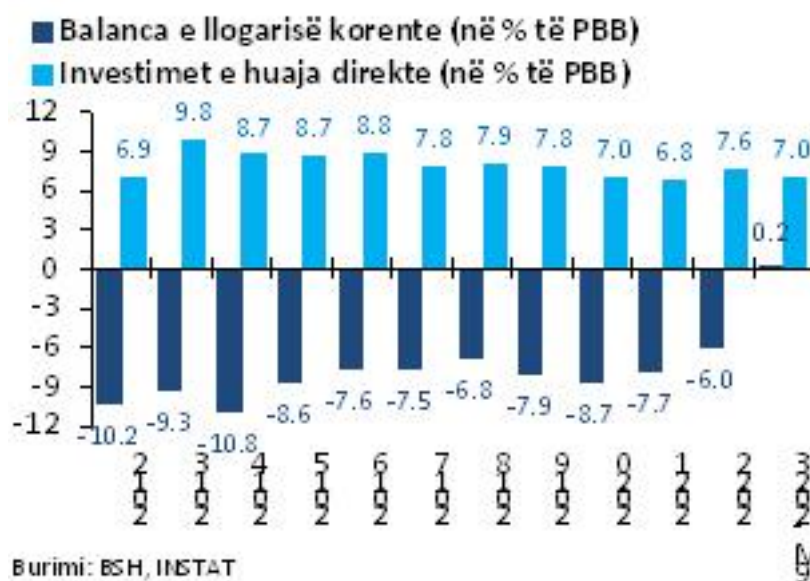
Nga pikëpamja e ofertës agregate, sektorët të cilët kanë shënuar rritjen më të fortë përgjatë periudhës nëntëmujore të viti 2023, krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë janë: “Arte, argëtim dhe çlodhje” me rritje prej 17.68 për qind; “Aktivitete të pasurive të paluajtshme” me rritje prej 11.65 për qind; “Ndërtimi” me rritje prej 8.0 për qind; “Informacioni dhe komunikacioni” me rritje prej 7.92 për qind, “Administrimi publik, arsimi dhe shëndetësia” me rritje prej 7.06 për qind etj. Ndër sektorët që kanë pësuar rënie janë: “Industria” me rënie prej -0.47 për qind dhe “Bujqësia, pyjet dhe peshkimi” me rënie prej -0.14 për qind.

Zhvillimet në tregun e punës kanë qenë pozitive dhe në rikuperim të vijueshëm pas valës së rënies së aktivitetit ekonomik shkaktuar nga pandemia. Tregu i punës gjatë vitit 2023 ka vijuar trendin rënës të shkallës së papunësisë dhe nivel më të lartë të punësimit. Këto trende pasqyrojnë dinamikën pozitive të situatës së përgjithshme ekonomike në Shqipëri deri në tremujorin e tretë 2023.³ Për nëntëmujorin 2023 rritja vjetore e numrit të të punësuarve ka qenë mesatarisht 2.7 për qind. Nga pikëpamja e ofertës së punës, kjo rritje e punësimit ka qenë kryesisht e ushqyer prej vijimit të rritjes së shkallës së pjesëmarrjes në forcat e punës, e më tej, shkallës së punësimit, të cilat në tremujorin e tretë të 2023 arritën përkatësisht nivelet 76 për qind (nga 73.4 për qind një vit më parë, T3-2022) dhe 67.7 për qind (nga 65.4 për qind një vit më parë, T3-2022). Norma mesatare e papunësisë për nëntëmujorin e 2023 (për grup-moshën 15–64 vjeç) ishte 11.2 për qind, duke pësuar rënie nga niveli prej 11.3 për qind i nëntëmujorit të 2022. Ndërsa vetëm për tremujorin e tretë 2023, norma e papunësisë për grup-moshën 15-64 vjeç, ka shënuar normën prej 11.0 për qind. Ndërsa për grup-moshën 15 vjeç e lart, norma e papunësisë gjatë tremujorit të tretë të vitit 2023, shënoi një nivel edhe më të ulët prej rreth 10.5 për qind.

Bazuar në statistikën e bilancit të pagesave të Bankës së Shqipërisë, Bilanci i Pagesave (BP) për vitin 2022 regjistroi një deficit prej rreth 70 milionë euro, ndërsa për nëntëmujorin e vitit 2023 bilanci i pagesave regjistroi një suficit prej 786 milionë euro, kundrejt një deficiti prej -58 milionë euro në të njëjtën periudhë të një viti më parë. Llogaria korrente për nëntëmujorin e parë të vitit 2023 u zgjerua në 28 milionë euro krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë që ishte -590 milionë euro. Po ashtu, vetëm për tremujorin e tretë të 2023, llogaria korrente u mbyll me balancë pozitive prej rreth 354 milionë euro, përkundëjt deficitit 145 milionë euro në të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, në sfondin e zgjerimit të konsiderueshëm të suficitit tregtar në shërbime.

Përmirësimi i llogarisë korrente në masë të konsiderueshme u ndikua nga zgjerimi i suficitit tregtar në shërbime dhe zgjerimi i balancës pozitive të të ardhurave dytësore (kryesisht remitancat), faktorë të cilët kompensuan plotësisht deficitin tregtar në mallra dhe zgjerimin e balancës negative të të ardhurave parësore (të ardhurat kryesisht nga stoku i investimet të huaja neto). Nga ana tjetër, deficiti tregtar rezultoi me një zgjerim prej rreth 289 milionë euro ose 9.5 për qind krahasuar me nëntëmujorin e 2022-shit. Eksporti i mallrave për nëntëmujorin 2022 u ul me 9.3 për qind krahasuar me të njëjtën periudhë të 2022-shit, por në të njëjtën kohë importi i mallrave u zgjerua me rreth 3.4 për qind, në reflektim të rritjes së kërkesës së brendshme stimuluar edhe nga sezoni turistik. Përsa ndihet më e lartë e importeve të mallrave në raport me eksportet çoi për rrjedhojë në zgjerimin e deficitit tregtar. Shkëmbimet tregtare në

³ Këto janë të dhënat më të fundit të disponueshme deri në momentin e hartimit të këtij dokumenti.

shërbime vijuan në trend pozitiv, duke zgjeruar suficitin tregtar, me rreth 55 për qind në terma vjetorë, në nivelin 1.3 miliardë euro. Eksporti i shërbimeve të lidhura përgjithësisht me turizmin u zgjerua në vlerën 3.2 miliardë euro për nëntëmujorin 2023, ose rreth 46.7 për qind më shumë krahasuar me 2.2 miliardë euro në të njëjtën periudhë të një viti më parë. Remitancat për periudhën nëntë mujore të vitit 2023 shënuan vlerën 676 milionë euro, me një rritje prej rreth 14.2 për qind krahasuar me 592 milionë euro në periudhën respektive të një viti më parë.

Në nëntëmujorin e parë të vitit 2023, teprica pozitive e llogarisë financiare dhe kapitale rezultoi në 720 milionë euro krahasuar me 529 milionë euro që ishte në të njëjtën periudhë të një viti më parë. Brenda kësaj llogarie, investimet e huaja direkte hyrëse shënuan nivelin prej 1.08 miliardë euro për nëntëmujorin e parë të vitit 2023, ose një rritje prej 10.6 për qind në krahasim me nivelin prej 984 milionë euro të së njëjtës periudhë të 2022-s.

Inflacioni ka reflektuar goditjen e fundit të ofertës së jashtme, veçanërisht përgjatë vitit të shkuar për shkak të luftës në Ukrainë, duke u kthyer në një nga çështjet kryesore makroekonomike për ekonominë tonë, ashtu si në shumë vende të tjera të botës. Megjithatë, është me rëndësi dhe në favor të zhvillimeve dhe perspektivës së ekonomisë fakti që inflacioni në vendin tonë ka qenë ndjeshëm më i ulët sesa në vendet e rajonit, si dhe mesatarja e vendeve të Bashkimit Evropian. Norma mesatare e inflacionit për vitin 2022 ishte 6.7 për qind (ndërsa mesatarja e vendeve të tjera të Ballkanit Perëndimor ishte 12.5 për qind dhe 8.8 për qind mesatarja e BE-së).

Ndërkohë presionet inflacioniste kanë rezultuar në rënie gjatë vitit 2023, ndikuar nga prirja rënëse e çmimeve të lëndëve energjetike dhe të ushqimeve të përpunuara në tregjet globale dhe të efekteve lehtësuese nga forcimi i monedhës vendëse në tregun valutor. Sa u përket të dhënave më të fundit të disponueshme, në muajin nëntor 2023 ndryshimi vjetor i indeksit të çmimeve të konsumit është 3.9 për qind, ndërsa një vit më parë ky ndryshim ishte 7.9 për qind. Inflacioni mesatar për periudhën janar–nëntor të vitit 2023 është 4.9 për qind. Ndërsa kursi i këmbimit të lekut kundrejt valutave kryesore ka shënuar një vlerësim të ndjeshëm gjatë vitit 2023, duke theksuar tendencën forcuese të vërejtur në vitet e mëparshme. Kursi mesatar lek/euro për janar–nëntor 2023 ishte 109.3 nga 119.3 që ishte mesatarisht gjatë së njëjtës periudhë të 2022. Ndërsa kursi mesatar lek/USD për janar–nëntor 2023 ishte 101.2 nga 113.5 që ishte mesatarisht gjatë së njëjtës periudhë të 2022-s.

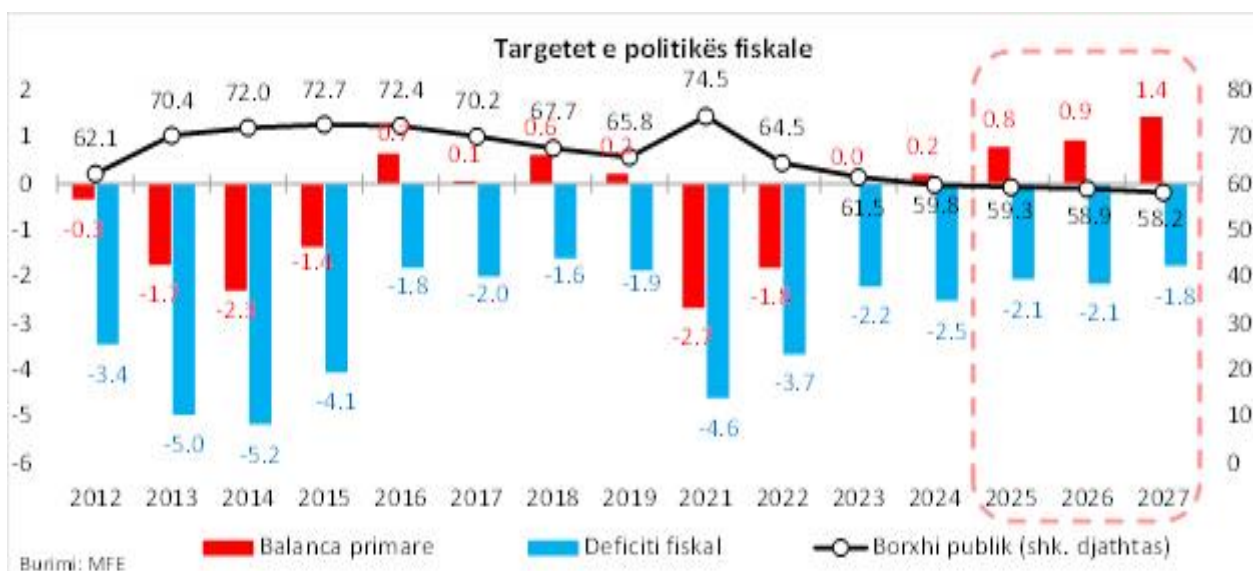
2. Politika fiskale

Pas një stimuli të lartë, për të kryer një politikë fiskale ekspansioniste të domosdoshme dhe njëkohësisht paevitueshme gjatë viteve 2020 dhe 2021 me qëllim amortizmin e goditjeve negative (nga tërmeti dhe sidomos pandemia), politika fiskale u rikthye qartësisht drejt konsolidimit gjatë viteve 2022 dhe 2023. Konsolidimi fiskal do të vijojë të jetë objektivi themelor i politikës fiskale për periudhën afatmesme 2025–2027, në funksion të drejtpërdrejtë të sigurimit të stabilitetit makroekonomik të vendit, si një premisë thelbësore për sigurimin e një rritje ekonomike të qëndrueshme e gjithëpërfshirëse. Politika fiskale do të targetojë një trajektore rënëse të përvitshme të borxhit publik, ndërsa një nivel të paktën neutral (ose pozitiv) i balancës primare që prej vitit 2024 e në vijim do të jetë objektivi kryesor operacional

që do të ankorojë politikën fiskale në afatin e mesëm dhe të gjatë, në përputhje edhe me rregullat fiskale respektivë në LOB.

Në të njëjtën kohë, krahas konsolidimit fiskal, ky kuadër synon të ruajë një raport të shëndetshëm të shpenzimeve buxhetore korrente dhe kapitale, ku shpenzimet kapitale (pra, investimet publike) për periudhën 2025–2027 do të targetohen të jenë mesatarisht rreth 4.8 për qind e PBB-së në çdo vit buxhetor, qartësisht mbi deficitin e përgjithshëm fiskal të periudhës, duke targetuar në këtë mënyrë në mënyrë konsistente një balancë fiskale korrente pozitive, në përputhje me rregullin tjetër fiskal në LOB (rregulli “i artë” i buxhetit). Objektivat e politikës fiskale në KMF 2025–2027 janë në përputhje të plotë me parimet dhe rregullat fiskale të ligjit organik të buxhetit (shih kuadratin shpjegues 2, në faqen 10).

Ky kuadër fiskal synon një deficit fiskal të përgjithshëm prej 2.1 për qind të PBB-së për 2025, nga 2.5 për qind i programuar për vitin 2024; nivelin prej 2.1 për qind të PBB-së në vitin 2026 dhe 1.8 për qind më 2027. Njëkohësisht, pasi tashmë e targetuar në një nivel lehtësisht pozitiv prej 0.2 për qind e PBB-së për vitin 2024 (sipas ligjit të buxhetit 2024) nga një nivel neutral (jonegativ) që pritet të rezultojë për vitin 2023, balanca primare në periudhën afatmesme do të targetohet në vijimësi në vlera pozitive, respektivisht 0.8 për qind e PBB-së për vitin 2025 në, 0.9 për qind në vitin 2026 dhe 1.4 për qind në vitin 2027.

Duke marrë të mirëqena supozimet dhe projeksionet e tjera të KMF-së aktual, respektimi në mënyrë të përvitshme i këtij objektivi (rregulli fiskal) të parametrut të balancës primare, pritet të çojë në një reduktim të nivelit të borxhit publik bruto rreth nivelit prej 58.2 për qind të PBB-së deri në vitin 2027 nga rreth 61.5 për qind që pritet të rezultojë më 2023.

3. Skenari makroekonomik e fiskal afatmesëm

Pas recesionit të fortë prej -3.3 për qind në vitin 2020, ekonomia u rimëkëmb fuqishëm në vitin 2021, duke shënuar rritje reale prej 8.9 për qind dhe duke vijuar trendin pozitiv edhe gjatë vitit 2022, në 4.9 për qind. Për vitin 2023 kjo rritje vlerësohet të jetë rreth 3.5 për qind dhe pritet të vijojë trendin pozitiv në periudhën afatmesme. Rritja ekonomike parashikohet në normën 3.7 për qind për vitin 2024 dhe përgjatë periudhës afatmesme në vijim 2025–2027 parashikohet mesatarisht rreth 4.0 për qind në vit. Më specifikisht, rritja ekonomike parashikohet në 3.9, 4.0 dhe 3.9 për qind respektivisht për vitet 2025, 2026 dhe 2027.

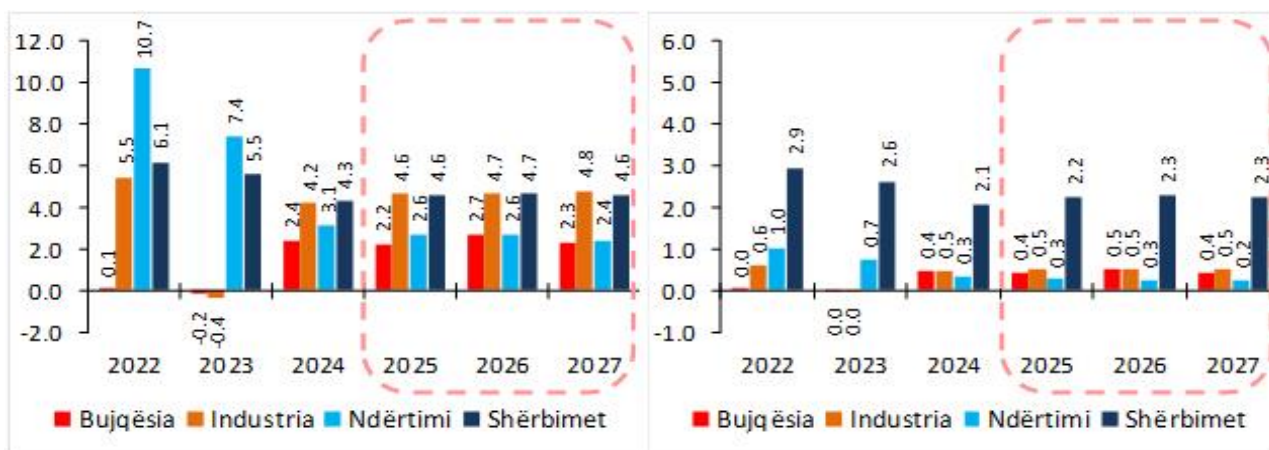
Megjithëse politika fiskale do të vazhdojë të jetë e orientuar drejt konsolidimit në periudhën afatmesme dhe afatgjatë, objektivi tjetër i kësaj politike fiskale për të ruajtur një nivel relativisht të lartë të investimeve publike në pothuajse 5 për qind të PBB-së në vitet 2025–2027, do të stimulojë formimin e kapitalit fiks bruto në ekonomi, esenciale kjo për të mbështetur nivele relativisht të larta e të qëndrueshme të rritjes ekonomike në periudhën afatmesme dhe afatgjatë.

Konsolidimi fiskal i synuar nga qeveria do të kufizojë kërkesën e përgjithshme të sektorit publik. Si i tillë, nuk pritet të jetë një nxitës i rritjes në periudhën afatmesme. Megjithatë, konsolidimi fiskal do të ulë primin e riskut për financat publike dhe ekonominë në tërësi dhe do të rrisë hapësirat për zgjerimin e aktivitetit në sektorin privat, fundamente mjaft të rëndësishme këto për sigurimin e një rritje të lartë e të qëndrueshme në periudhën afatmesme dhe afatgjatë.

Nga pikëpamja e ofertës agregate pritet që të gjithë sektorët kryesorë të vazhdojnë të rriten pak a shumë me të njëjtin trend të mesatares së tyre historike. Specifikisht, Bujqësia pritet të rritet mesatarisht me rreth 2.4 për qind në vit në terma realë përgjatë periudhës 2025–2027, me një kontribut mesatar vjetor në rritjen ekonomike prej rreth 0.4 pikë përqindje; Industria me një rritje mesatare vjetore prej rreth 4.7 për qind dhe një kontribut mesatar vjetor prej rreth 0.5 pikë përqindje; Ndërtimi me rritje mesatare vjetore prej rreth 2.6 për qind dhe kontribut mesatar vjetor prej rreth 0.3 pikë përqindje; Shërbimet me një rritje mesatare vjetore prej rreth 4.5 për qind dhe një kontribut mesatar vjetor prej rreth 2.2 pikë përqindje.

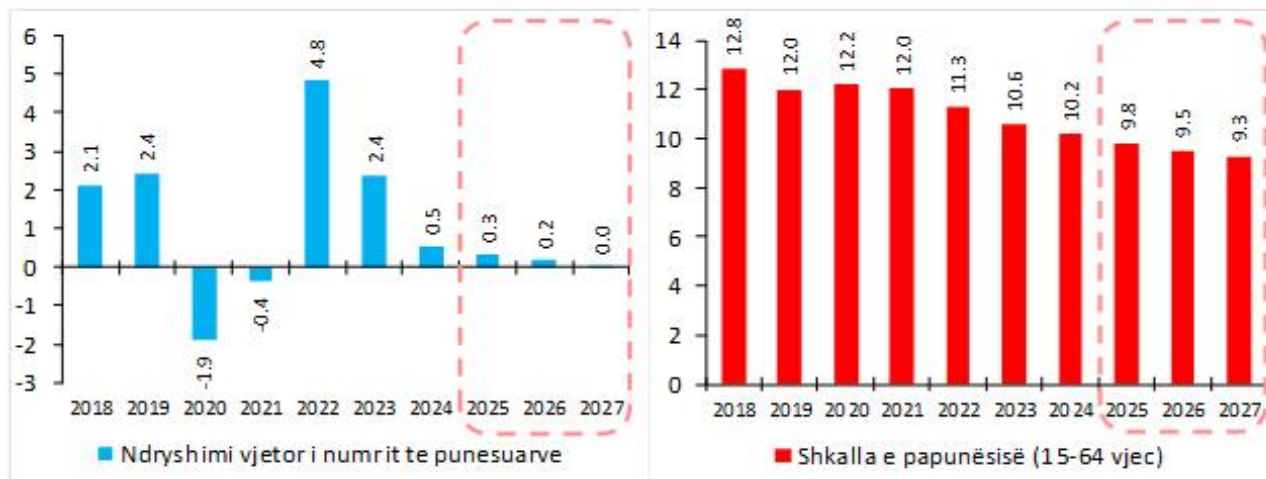
Grafik 3.2: Rritja reale (majtas, në për qind) dhe kontributet në rritje (djathtas, në p.p.) sipas komponentëve të ofertës agregate

Burimi: Ministria e Financave

Në përputhje me parashikimet afatmesme të rritjes, punësimi pritet të rritet me një mesatare prej rreth 0.2 për qind në vit gjatë viteve 2025–2027. Shkalla më e lartë e pjesëmarrjes në forcat e punës do të jetë gjeneruesi kryesor i rritjes së ofertës së punës, ndërkohë që trendet negative demografike (të vërejtura prej disa vitesh tashmë) pritet të vijnë të kenë efekte shtrënguese si në ofertën për punë, ashtu edhe në numrat agregat të punësimit përgjatë periudhës afatmesme në vijim.

Grafik 3.3: Punësimi (në të majtë, rritja vjetore në për qind) dhe norma e papunësisë (në të djathtë, në për qind)

Burimi: Ministria e Financave

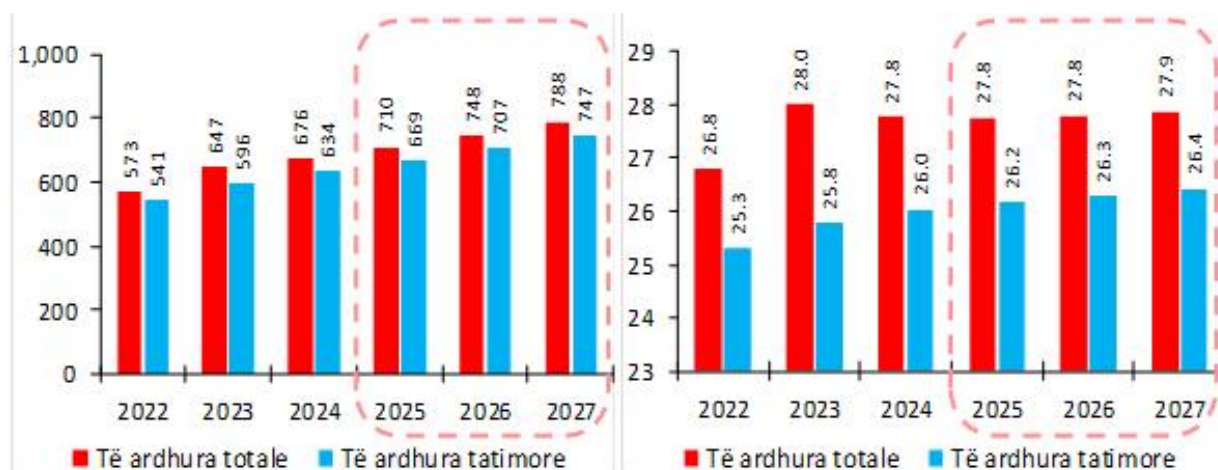

Ndërsa rritja e kërkesës për punë pritet të reflektojë dinamikën e perspektivës afatmesme të sektorëve kryesorë të aktivitetit ekonomik, të përmendur më sipër. Rrjedhimisht, pritet që shërbimet të kontribuojnë më shumë në rritjen e kërkesës për punë në krahasim me sektorët e tjerë të ekonomisë. Ndërkohë që pritet që zgjerimi në punësim në afatin e mesëm të jetë në nivele mjaft të moderuara, por gjithsesi ende pozitiv, në reflektim të efekteve të kundërta të rritjes së shkallës së pjesëmarrjes në forcat e punës nga njëra anë dhe trendeve negative demografike nga ana tjetër, në të njëjtën kohë pritet që produktiviteti i përgjithshëm i punës të vijojë një përmirësim të konsiderueshëm gjatë kësaj periudhe dhe të jetë një faktor i rëndësishëm i gjenerimit të rritjes ekonomike në afatin e mesëm. Kjo duke reflektuar si vijimin e lëvizjeve të forcave të punës drejt sektorëve me produktivitet relativ më të lartë se të tjerët, ashtu edhe në reflektim të vijimit të përmirësimeve teknologjike ekonomike, përfshirë këtu patjetër edhe vijimësinë e përmirësimeve infrastrukturore dhe vijimësinë e reformave strukturore.

Presionet inflacioniste parashikohet të zbuten në periudhën afatmesme. Me shuarjen e “efektit të bazës” në normën e inflacionit, duke supozuar se nuk do të ketë një goditje tjetër të qenësishme në ofertën globale të mallrave bazë, si dhe në reflektim të tkurrjes së të ardhurave reale të disponueshme dhe shtrëngimit domethënës të kushteve financiare në afatin e shkurtër, të cilat do të ushtrojnë një presion frenues të kërkesës agregate, në skenarin bazë parashikohet (supozohet) se inflacioni do rikthehet gradualisht drejt targetit të tij prej 3 për qind gjatë vitit 2024 dhe do qëndrojë rreth këtij niveli për periudhën afatmesme 2025–2027.

Bazuar mbi parashikimet e treguesve kryesorë makroekonomikë, reformave dhe ndryshimeve fiskale (tatimore) të ndërmarra dhe veçanërisht ato të pritshme për t’u ndërmarrë në vijim, si dhe të faktorëve të tjerë përcaktues në ecurinë e zërave të ndryshëm të të ardhurave të buxhetit të shtetit, të ardhurat totale të buxhetit për tre vitet në vijim (2025–2027) parashikohet të rriten mesatarisht me rreth 5.3 për qind në çdo vit. Më specifikisht 5.0 për qind për vitin 2025 dhe 5.4 për qind për vitet 2026 dhe 2027. Ndërsa të ardhurat tatimore për këtë periudhë parashikohen me një rritje mesatare vjetore prej rreth 5.6 për qind.

Grafik 3.4: Të ardhurat (majtas në miliardë lekë, djathtas në për qind të PBB-së)

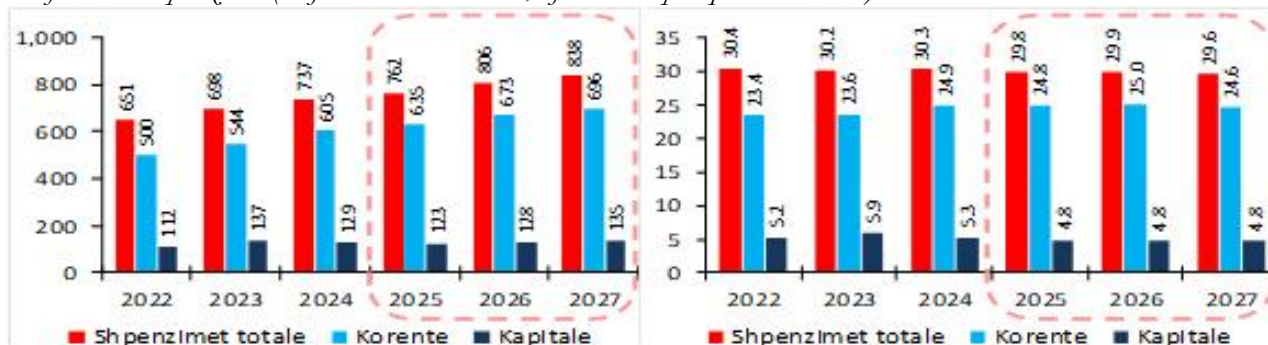

Burimi: Ministria e Financave

Duke qëndruar brenda kontureve të parashikimeve të treguesve makroekonomikë dhe të të ardhurave për tre vitet në vijim, si dhe duke synuar respektimin e objektivave kryesorë të sipërpërmendur të politikës fiskale për këtë periudhë (balanca primare, deficit i fiskal, borxhi publik), burimet totale të qeverisë për t’u shpenzuar gjatë viteve 2025–2027 pritet të jenë mesatarisht në rreth 802.1 miliardë lekë në çdo vit ose mesatarisht rreth 29.8 për qind e PBB-së. Investimet publike janë programuar të mbahen në një nivel mesatarisht prej rreth 4.8 për qind të PBB-së në çdo vit (vetëm nga qeveria qendrore, pa përfshirë ato nga qeveria lokale), i cili konsiderohet një nivel i përshtatshëm për mbështetjen e një rritje ekonomike të lartë e të qëndrueshme.

Grafik 3.5: Shpenzimet (majtas në miliardë lekë, djathtas në për qind të PBB-së)

Burimi: Ministria e Financave

4. Përshkrimi i risqeve financiare

Intensifikimi i tensioneve gjeopolitike mund të ketë pasoja në ekonomi duke shkaktuar çmime të larta të mallrave, ulje të shkëmbimeve tregtare, rritje të kufizimeve financiare dhe ulje të besimit të biznesit dhe konsumit. Luhatjet e mundshme të çmimeve të mallrave, si rezultat i ndërprerjes së tregtisë nga konfliktet, pasiguritë dhe kufizimet e eksportit, mund të çojnë në paqëndrueshmëri të çmimeve të mallrave, duke ushtruar presion mbi rritjen ekonomike dhe të ardhurat fiskale.

Një rritje e çmimeve të ushqimeve dhe energjisë mund të ndikojë negativisht në rritjen ekonomike, të përkeqësojë ekuilibrin e llogarisë korente, dhe të rrisë deficitin buxhetor. Për më tepër, një skenar i tillë ngre rreziqe fiskale që lidhen me sektorin e energjisë.

Ekonomia shqiptare mund të ndikohet nga një recesion i mundshëm në Evropë si pasojë e uljes të kërkesës së jashtme. Kjo rënie mund të prekë veçanërisht sektorë të tillë si turizmi dhe të çojë në një reduktim të remitancave.

Frekuenca në rritje e motit ekstrem dhe fatkeqësive natyrore mund të ndikojnë negativisht rritjen ekonomike, produktivitetin dhe deficitet fiskale.

Sulmet e mundshme kibernetike mund të ngadalësojë shërbimet publike dhe ato financiare. Kërcënime të tilla kibernetike mund të pengojnë zgjerimin dhe përdorimin e shërbimeve publike digjitale dhe ato të sistemeve bankare dhe financiare.

Propozimi i Dokumentit të Politikave Prioritare:

Bazuar në të dhënat e kuadrit makroekonomik, sektorët prioritarë të dokumentit DPP 2025–2027, do të vijnë të financohen, por politikat e reja duhet të akomodohen brenda taveveve ekzistuese. Gjithashtu, projektet e reja strategjike do

të akomodohen brenda taveveve të vitit 2026, bazuar në kushtin që investimet të fillojnë në vitin 2026.

Shënim sqarues: Duke filluar nga viti 2025, disponohet hapësirë fiskale për fillimin e projekteve të reja strategjike. Tavanet e vitit 2024 janë ezhauruar me projektet në vazhdim. Politikat e tjera, të cilat kërkojnë financim sipas këtij draftdokumenti janë tashmë të akomoduara në tavanet buxhetore.

KREU IV

4.1 PROGRAME PRIORITARE TË REJA PËR PERIUDHËN 2025–2027

1. Programi i garancisë rinore

Qeveria shqiptare ka nisur pilotimin e një programi të ri për përfshirjen e të rinjve/të rejave në tregun e punës. Skema e Garancisë Rinore synon të reduktojë largimin e të rinjve/të rejave nga Shqipëria, si dhe papunësinë për të rinjtë/të rejtat, që është në nivelet mbi mesataren e papunësisë referuar kategorisë NEETs (as në edukim, as në punësim dhe as në trajnim). Programi ka nisur pilotimin më 2024 në tri bashki, Tiranë, Vlorë, Shkodër dhe pritet zgjerimi dhe aplikimi i plotës i skemës në vijim.

Ky program do të zbatohet në bashkëpunim me Bashkimin Evropian dhe si institucione zbatuese janë AKPA-ja, AKR-ja etj. Pritet edhe angazhimi i strukturave rinore, si: këshilla vendore rinore, organizata rinore, punonjës rinorë etj. në mënyrë që skema të jetë sa më efektive.

2. Programi i kodimit në shkollë

Qeveria Shqiptare në bashkëpunim me Fondacionin Shqiptaro-Amerikan për Zhvillim (AADF) po zbaton projektin e kodimit që në klasën I. Faza e parë e implementimit të projektit nisi gjatë vitit 2022, dhe përfshin ngritjen e 100 laboratorëve “smart” në 100 shkollat pilot, hartimin e një kurrikule mësimore “TIK” tërësisht të re për klasat e para, rreth 60% e së cilës zhvillon aftësitë e

programimit (kodimit) të nxënësve dhe implementohet nëpërmjet një platforme online (*CodeMonkey*) të integruar në platformën SMIP për të mbështetur mësimdhënien dhe mësimin e kodimit dhe mendimit kritik dhe logjik për nxënësit e klasave të para në 100 shkolla për vitin shkollor 2022–2023, hartimin e manualeve të mësuesve dhe librave të punës së nxënësve të klasave të para, si dhe trajnimin e mësuesve për implementimin e kurrikulës së re të TIK-ut në klasën e parë. Faza e parë e implementimit përgjatë vitit mësimor 2022–2023 rezultoi e suksesshme bazuar në procesin e vlerësimit të implementimit të lëndës që u realizua nga Ministria e Arsimit dhe Sportit, nëpërmjet Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë në Arsimin Parauniversitar (ASCAP) dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Arsimit Parauniversitar (DPAP).

Përgjatë vitit 2023 filluan përgatitjet për implementimin e fazës së dytë të këtij projekti, në vitin arsimor 2023–2024, ku u përfshi monitorimi i implementimit të fazës së parë të projektit, hartimi i kurrikulës së klasës së dytë së bashku me manualin e mësuesit dhe librin e punës së nxënësit, trajnimi i mësuesve për mësimdhënien në klasën e parë dhe të dytë, përfshirja e shkollave jopublike të interesuara në program për të implementuar fazën e parë etj. Në shtator të 2023-s nisi implementimin faza e dytë e programit, e cila përfshin mësimdhënien e kurrikulës së klasës së dytë në 100 shkollat fillestare pilot dhe shtrirjen e mësimdhënies së kurrikulës së klasës së parë në 306 shkolla publike gjithsej (në 106 ka përfunduar ndërtimi i smartlabeve ndërsa në 200 të tjera ngritja e smartlabeve është në proces sipas marrëveshjes “GovTech” me Bankën Botërore), si dhe në 40 shkolla jopublike.

Kurrikulat e klasës së parë dhe të dytë sigurojnë që fëmijët të kenë mundësi të përftojnë aftësitë e nevojshme për të përdorur kompjuterin e për t’u orientuar me pjesët e ndryshme të tij, të mësojnë bazat e programimit nëpërmjet një platforme që i mundëson që bashkë me mësuesit të ndjekin aventura të ndryshme të kodimit e të zhvillojnë aftësi të mendimit kritik, algoritmik dhe logjik.

Synimi afatgjatë i këtij projekti është riformatimi i të gjithë kurrikulës së lëndës së teknologjisë së informacionit, duke përfshirë këtu dhe kurrikulën aktuale që ndiqet nga klasa e katërt deri në të nëntën, por edhe në gimnaz, si dhe pajisja me laboratorë “smart” e të gjitha shkollave të arsimit parauniversitar. Në vijim disa të dhëna statistikore:

- janë ngritur **100 laboratorët e parë SMART** nëpër shkolla, në **34 qytete**;

- në fazën e parë të projektit janë përfshirë **270 klasa të para me 7076 nxënës**;

- në fazën e dytë të projektit janë përfshirë mbi **645 klasa të para me mbi 15000 nxënës**, si dhe **270 klasa të dyta me 7076 nxënës**;

- janë hartuar dhe miratuar zyrtarisht kurrikula e klasës së parë dhe kurrikula e klasës së dytë në bashkëpunim me ekspertin e huaj të kontraktuar nga AADF dhe ekspertët shqiptarë të ASCAP-së dhe AKSHI-t;

- në fazën e parë janë trajnuar **118 mësues**, gjatë **4 fazash trajnimi** përgjatë periudhës shtator 2022 – shkurt 2023;

- në fazën e dytë është përfunduar faza e parë e trajnimit të 346 mësuesve dhe është aktualisht në proces faza e dytë e trajnimit;

- janë hartuar, prodhuar dhe shpërndarë “Manuali i mësuesit” dhe “Libri i punës për nxënësit” për klasat e dyta në të 100 shkollat pilot të projektit.

3. Programi i nxitjes së kodimit

Në kuadër të rritjes së shpejtë së nevojës për talente njerëzore në arritjen e potencialit të plotë dhe të shpejtë të digjitalizimit të Shqipërisë, Qeveria Shqiptare ka vlerësuar që krahas mënyrave tradicionale të edukimit, duhet nxitur dhe modeli i formimit për punë përmes qendrave të formimit profesional në fushën e programimit kompjuterik dhe kodimit, që i **mundëson individëve pa përvojë në shkencat kompjuterike, brenda një periudhe relativisht të shkurtër të aftësohen dhe të kalojnë në një karrierë në industrinë teknologjike.**

Për këtë arsye Qeveria ka përgatitur një skemë mbështetje për ndjekjen e këtyre programeve nga të rinjtë/të rejat, punëkërkuesit dhe punëmarrësit që duan të zhvillojnë aftësitë e tyre digjitale.

Faza e parë e implementimit të skemës së mbështetjes ka filluar zbatimin nga Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive në janar 2023. Aktualisht janë në proces përgatitjet për të vijuar me implementimin e fazës së dytë të projektit përgjatë vitit 2024.

Financimi ofrohet sipas kriterëve të mëposhtme:

- Pjesëmarrësit **punëkërkues të papunë të regjistruar**, financohen në masën **100%**, por, në

asnjë rast, më të lartë se **300,000 (treqind mijë) lekë** të koston së kursit të formimit profesional;

- Çdo pjesëmarrës **punëkërkues apo punëkërkues i punësuar i regjistruar**, financohet në vlerën **50% të koston së kursit të formimit profesional**, por, në asnjë rast, më të lartë se **150,000 (njëqind e pesëdhjetë mijë) lekë**;

- Për **personat me aftësi të kufizuara**, institucionit të formimit profesional, publik apo privat, i financohen elementet e përshtatjes së arsyeshme, për sa u përket programeve të veçanta të trajnimit, kurrikulës së përshtatur, në përpunje me shkallën dhe llojin e aftësisë së kufizuar, përgatitjen e instruktorëve për të ofruar trajnim të posaçëm për këtë kategori, **deri në shumën 200,000 (dyqind mijë) lekë**.

Informacione për procesin:

- Aplikimi kryhet **nëpërmjet portalit e-Albania** nën përshkrimin: “Aplikim për kursin e formimit profesional me mbështetje financiare”;

- Aplikuesit përzgjedhin akademinë ku dëshirojnë të marrin formimin profesional dhe pas validimit të aplikimit të tyre kontaktohen nga kompania për të kryer testin e pranimit;

- Kursantët, të cilët përfitojnë nga kjo mbështetje **kanë detyrimin të qëndrojnë** dhe të kërkojnë punë brenda Republikës së Shqipërisë, për një periudhë **jo më pak se 2-vjeçare**, menjëherë pas mbarimit të kursit, në të kundërt janë të detyruar të kthejnë 100% të vlerës së mbështetjes financiare të përfutur, sipas skemës së përcaktuar në këtë vendim.

Të dhëna statistikore për implementimin e programit përgjatë vitit 2023:

- Në program kanë aplikuar 5242 individë për të ndjekur kurset profesionale me mbështetje financiare, nga të cilët kanë kaluar procesin e vlerësimit dhe kanë filluar kursin 1162 individë, duke tejkaluar synimin paraprak për vitin 2023 që 1000 të rinj të përfitonin nga kjo skemë;

- Përgjatë vitit 2023 u përfshinë në program 6 akademi të cilat ofrojnë kurse profesionale programimi sipas fushave të cituara në urdhrin e ministrit të Financave dhe sipas kriterëve të parashikuara në VKM, të verifikuara nga AKPA-ja;

- 6 akademitë e përfshira në program përgjatë vitit 2023 kanë ofruar 34 lloje të ndryshme kursesh;

- Mësimdhënia e kurseve është shtrirë përtej Tiranës, dhe në Korçë, Shkodër dhe Dibër.

4. Programi Kombëtar i Praktikave të Punës

Ministri i Shtetit për Rininë dhe Fëmijët, në zbatim të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 395, datë 29.4.2015, “Për miratimin e programit kombëtar të praktikave të punës në administratën shtetërore dhe institucionet e tjera publike”, të ndryshuar, është institucioni që kryen rolin e sekretariatit teknik dhe koordinimin ndër-institucional të Programit Kombëtar të Praktikave të Punës në institucionet e administratës shtetërore në nivel qendror e vendor, institucionet e tjera publike, njësitë e vetëqeverisjes vendore, shoqëritë tregtare, si dhe organizatave jofitimprurëse.

Ministri i Shtetit për Rininë dhe Fëmijët nxori urdhrin nr. 4, datë 11.5.2023 “Për shpalljen e ‘thirrjes së tetë’ në kuadër të Programit Kombëtar të Praktikave të Punës”, me mbështetjen e institucioneve të administratës shtetërore, në nivel qendror dhe vendor, institucioneve të tjera publike, njësitë të vetëqeverisjes vendore, shoqërive tregtare dhe organizatave jofitimprurëse brenda muajit qershor 2023.

Programi në shifra:

- institucionet e administratës shtetërore: 705 vende vakante për praktikantë;

- njësitë e vetëqeverisjes vendore: 560 vende vakante për praktikantë;

- institucionet e pavarura: 94 vende vakante për praktikantë;

- shoqëritë tregtare: 175 vende vakante për praktikantë;

- organizatat jofitimprurëse: 79 vende vakante për praktikantë.

Në këtë thirrje, janë ofruar gjithsej 1,613 vende praktike.

Institucionet pjesëmarrëse:

- 17 institucione të administratës shtetërore dhe 94 institucione varësie;

- 51 njësi të vetëqeverisjes vendore;

- 16 institucionet të pavarura;

- 25 shoqëri tregtare;

- 19 organizata jofitimprurëse.

Studentëve dhe profesionistëve të rinj të moshës 21–26 vjeç, të cilët kanë përfunduar minimalisht ciklin e parë të studimeve “Bachelor”, u mundësohet pjesëmarrja në Programin Kombëtar të Praktikave të Punës në administratën shtetërore, në nivel qendror dhe vendor, dhe institucionet e tjera publike për profesionistë të rinj. Periudha e praktikës së zhvilluar u njihet si përvojë pune gjatë

procedurave të rekrutimit në institucionet e administratës shtetërore.

Aplikimi për të qenë pjesë e Programit Kombëtar të Praktikave të Punës bëhet online në faqen e internetit: <https://praktika.riniafemijet.gov.al>. Synimi është përfshirja e sa më shumë të rinjve përfitues të skemës së praktikave dhe mbajtjen sit ë punësuar në administratën publike. Gjatë 2024-s do të realizohet thirrja e 9-të për këtë program.

5. 2024 – Viti i Pyjeve

Në kuadër të reformave, Agjencia Kombëtare e Pyjeve u riorganizua në mënyrë thelbësore duke filluar nga 1 janari 2023 duke krijuar Drejtorinë e Natyrës dhe Pyjeve. Drejtoria e re e Natyrës dhe Pyjeve do të mbulojë specifikisht zonat e mbrojtura dhe sektorin e pyjeve dhe kullotave.

Detyra e re e kësaj agjencie është hartimi i një kalendarit pune me një plan veprimi konkret, me një hartë pune që do të shoqërohet me planin e vet financiar në emër të pyjeve. Krahas moratoriumit për ndalimin e prerjeve të pyjeve, ngritja e sistemit të informacionit në pyje është një tjetër risi e viteve të fundit

Zonat e Mbrojtura nga 17.5% që i kishim dy vite më parë janë rritur në territor në masën 21.4%, dhe shpallja e luginës së Vjosës si Park Kombëtar, konsiderohet si një arritje e guximshme e politikës shqiptare. Po kështu përmendet dhe shpallja e Porto-Palermos zonë e mbrojtur detare. Të gjitha këto procese janë në linjë me kuadrin global për biodiversitetin, strategjinë evropiane për biodiversitetin, si dhe marrëveshjen e gjelbër evropiane dhe agjendën e gjelbër për vendet e Ballkanit Perëndimor.

Përkushtimi ndaj pyjeve dhe shtimi i tyre është shndërruar në një kauzë kombëtare të Zhvillimit të Shqipërisë, duke ju bashkuar lëvizjes mbarëbotërore ndaj ndryshimeve të klimës, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit e Shqipërisë është promotorja e kësaj kauze në nivelet lokale, rajonale dhe kombëtare.

Vizioni ynë i përbashkët kombëtar parashikon deri në vitin 2030 të promovohet koncepti “Pyjet e Shqipërisë – Pasuri Kombëtare”, të cilat japin zgjidhje kyçe për biodiversitetin, ndryshimet e klimës, rigjenerimin e natyrës, turizmin, rritjen e mirëqenies dhe zhvillim ekonomik.

Objektivat

1. Të rrisë sipërfaqen e pyjeve natyrorë dhe të menaxhuara

2. Të rrisë bashkëpunimin dhe koordinimin e palëve të interesuara për çështjet që lidhen me ruajtjen dhe shtimin e zonave pyjore.

3. Të përcjellë dhe promovojë konceptin: “Pyjet, pasuri kombëtare” duke rritur ndërgjegjësimin dhe veprimet në nivelet lokale, rajonale dhe kombëtare.

Krahas këtyre masave do të fillojë një plan i ri ripyllëzimi shoqëruar me kalendar konkret dhe kosto financiare me fokus viti 2024 – Viti i Pyjeve.

- Gjatë këtij viti do të pyllëzohen **164 ha tokë në 28 bashki të vendit;**

- Mbjelljen e **232 000 fidanë** në 28 bashki të vendit;

- Angazhimin e **28 bashkive të Shqipërisë;**

- Zhvillimin e **aktiviteteve të ndërgjegjësimi dhe edukimit mjedisor** me mbështetjen e donatoreve;

- Angazhimin e nxënësve të shkollave të mesme e 9-vjeçare;

- Përfitimi i popullsisë mbi bazën e raportit banorë bashkie/sipërfaqe pyjore (TBD);

- Mbjelljen në zona të mbrojtura me synim pyllëzimin e **945 ha**, dhe rreth **1,800,000 fidanë** në **12 zona të mbrojtura;**

- Gjelbërimin e **335 km rrugë** automobilistike me **67 000 fidanë.**

Të gjitha këto do të shoqërohen me një paketë promovuese:

1. Pyllëzim;

2. Ndërgjegjësim për mjedis, turizëm e ruajtje të zonave të mbrojtura;

3. Inovacion.

Mbështetja dhe promovimi i iniciativave të gjelbra

- Fushata për mbjellje pemësh në oborret e shkollave, parqeve nga fëmijët në edukimin 9-vjeçar e të mesëm;

- Fushata të përgatitjes dhe vendosjes së foleve artificiale të shpendëve në parqet natyrore të qyteteve nga nxënësit e shkollave 9-vjeçare;

- Nisma “Dhuro një pemë” – Bashkia Tiranë;

- Iniciativa të tjera të reja apo ekzistuese.

6. Plani i Parkut Kombëtar për lumin e egër Vjosë

Plani i Menaxhimi të Integruar për lumin e egër Vjosë 2023–2032, përfshin një gamë të gjerë

studimesh, kontribute të aktorëve të ndryshëm dhe pasqyron gjendjen aktuale të njohurive.

Objektivi kryesor i planit të menaxhimit është mbrojtja e biodiversitetit natyror, së bashku me strukturën bazë ekologjike dhe mbështetja e proceseve mjedisore në përputhje me standardet e kategorisë II të IUCN, si dhe promovimi i aktiviteteve rekreative dhe edukative në përputhje me konceptin e turizmit të qëndrueshëm dhe nxitjen e zhvillimit të komuniteteve lokale.

Objektiva të tjerë përfshijnë:

- menaxhimi i zonës në mënyrë të tillë që shembujt përfaqësues të rajoneve fiziografike, komuniteteve biologjike, burimeve gjenetike dhe proceseve natyrore të paprekura të ruhen në një gjendje sa më natyrale;

- ruajtja e popullatave dhe koleksioneve funksionale ekologjike të specieve vendëse në një nivel të mjaftueshëm dendësie për të garantuar mbrojtjen e integritetit dhe elasticitetin afatgjatë të ekosistemit;

- kontribut specifik në mbrojtjen e specieve, proceseve ekologjike dhe rrugëve të migrimit;

- ruajtja e zonave të vizitorëve për qëllime frymëzuese, arsimore, kulturore dhe rekreative në nivelin e tillë që të mos shkaktojë degradim të konsiderueshëm biologjik ose ekologjik të burimeve natyrore;

- adresimi i nevojave të komuniteteve lokale, duke përfshirë përdorimin e burimeve të jetesës, ku objektivi kryesor i menaxhimit nuk cenohet;

- kontributi në ekonominë lokale nëpërmjet turizmit.

Gjithashtu zonimi, studimi ekologjik dhe vlerat kulturore dhe trashëgimia; studimi socio-ekonomik, plani i biznesit së bashku me turizmin dhe interpretimin është hartuar gjithashtu si pjesë e planit të menaxhimit të integruar për lumin e egër Vjosë.

KREU V

LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE

Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare është një instrument prioritizimi strategjik afatmesëm dhe afatgjatë i Qeverisë Shqiptare, i cili shërben për të materializuar Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI), strategjitë sektoriale/ndërsektoriale dhe prioritetet e qeverisë në projekte konkrete në nivel kombëtar dhe rajonal. Kjo listë shërben si referencë për ministrinë

përgjegjëse për financat dhe njësitë e qeverisjes qendrore, në kuadër të përfshirjes së projekteve të investimeve publike në Programin Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetin vjetor.

Projektet e reja të investimeve publike mbi vlerën kufi të përcaktuar me udhëzimin e ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 4, datë 20.2.2023 “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë të projektit në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit përcaktohet mënyra dhe procedurat e vlerësimit të projektit të investimit publik”, të ndryshuar, klasifikohen si projekte investimi me rëndësi kombëtare dhe i nënshtrohen procesit të vlerësimit për përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare. Këto projekte investimi përfshihen në PBA-në apo buxhetin vjetor në përputhje me hapësirën fiskale, vetëm pasi të jenë bërë pjesë e Listës Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, të rankuar dhe të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

Parimet kryesore, ku bazohen njësitë e qeverisjes qendrore dhe institucioni përgjegjës për programimin strategjik, për vlerësimin dhe prioritizimin e propozimeve të projekteve të investimit në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare janë:

- parimi i vlerësimit të rëndësisë strategjike;
- parimi i vlerësimit mjedisor dhe impaktit klimaterik;
- parimi i vlerësimit të qëndrueshmërisë;
- parimi i vlerësimit gjinor;
- parimi i vlerësimit të menaxhimit të projektit.

Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare përmban projektet e investimeve publike, të cilat paraqesin rëndësi strategjike për sa i përket zhvillimit ekonomik dhe social të vendit, pavarësisht nga burimi i tyre i financimit. Në këtë listë projektet klasifikohen/rankohen sipas statusit të maturitetit dhe nivelit të prioritetit që paraqesin brenda çdo institucioni projektpropozues. Renditja e institucioneve në Listën Unike është në rend alfabetik dhe nuk përbën kriter prioritizimi për projektet që janë pjesë e listës.

Çdo projekt në Listën Unike përbëhet nga 10 tregues të cilët paraqiten si më poshtë:

a) Numri render: i referohet numrit total të projekteve;

b) Emërtimi: i referohet emërtimit të projektit në përputhje me projektpropozimin gjatë fazës së përfshirjes në listë;

c) Institucioni propozues/përgjegjës: i referohet institucionit i cili paraqet projektpropozimin për përfshirje në listën unike, ose institucionit i cili administron ecurinë e projektit përkatës;

d) Sektori ekonomik: i referohet sektorit ekonomik në të cilin klasifikohet projekti, në përputhje me përcaktimet e Tabelës nr. 1 “Klasifikimi i projekteve strategjike” në VKM nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”, të ndryshuar;

e) Nënsektori: i referohet nënsektorit ekonomik, në përputhje me përcaktimet e Tabelës nr. 1 “Klasifikimi i projekteve strategjike” në VKM nr. 887, datë 27.12.2022 “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”, të ndryshuar;

f) Vlera indikative: i referohet kostos së përgjithshme të parashikuar për implementimin e projektit. Ky tregues mund të jetë objekt ndryshimi (kryesisht për projektet në fazë të hershme), për shkak të rivlerësimeve gjatë kryerjes së studimeve teknike.

g) Statusi i maturitetit: i referohet ecurisë së zhvillimit teknik të projektit (që nga faza e konceptimit të projekt idesë deri në fazën e implementimit të tij) dhe përbëhet nga kategoritë si më poshtë:

I maturuar

- Konsiderohet projekti për të cilin është kryer studimi i fisibilitetit (ose studime analoge në varësi të tipologjisë së projektit) dhe është konsideruar fisibel ose kur projekti është në fazë të avancuar të përpilimit të dokumenteve teknike.

Pjesërisht i maturuar

- Konsiderohet projekti për të cilin është iniciuar studimi i fisibilitetit, ose kur projekti ka iniciuar një pjesë të dokumenteve teknike.

I pamaturuar

- Konsiderohet projekti i cili është në fazën e konceptimit të projektidesë, ose në fazat fillestare të inicimit të dokumenteve teknike.

h) Niveli i prioritetit: i referohet prioritetit që ka projekti në nivel institucional dhe përbëhet nga kategoritë si më poshtë:

A. prioritet i lartë;

B. prioritet mesatar;

C. prioritet i ulët.

i) OZHQ: i referohet objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm, në të cilat kontribuon projekti për sa

i përket arritjes së outputeve të agjendës globale, në përputhje me detajimin në seksionin e legjendës.

j) COFOG: i referohet kodit të klasifikimit funksional të shpenzimeve të qeverisë, i cili identifikon qëllimin funksional të projektit. Ky kod shërben për klasifikimin e shpenzimeve të qeverisë në Sistemin e Llogarive Kombëtare sipas funksionit të përdorimit dhe detajohet në nivel primar dhe sekondar në përputhje me detajimin në seksionin e legjendës.

Projektet e investimit me rëndësi kombëtare të cilat kualifikohen për t'u përfshirë në Listën Unike, do të konsiderohen sipas aneksit 1 të VKM-së nr. 887, datë 27.12.2022, “Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike”, të ndryshuar, si dhe udhëzimit nr. 4, datë 20.2.2023, “Për përcaktimin e kufirit financiar të vlerës së plotë në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit përcaktohet mënyra dhe procedura e vlerësimit të projektit të investimit publik”, të ndryshuar, ato projekte të cilat klasifikohen në një nga gjashtë sektorët ekonomikë dhe tejkalojnë kufirin financiar të vlerës së plotë të projekteve si më poshtë:

- Sektori digjital

Infrastruktura digjitale, i referohet teknologjive digjitale, të cilat ofrojnë bazën për teknologjinë dhe operacionet e informacionit të një njësie organizative. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Infrastrukturës Digjitale të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve: ndërlidhja me bazë të gjerë, infrastruktura e-GOV, sisteme informacioni dhe platformat e inovacionit.

- Zhvillimi ekonomik

Zhvillimi ekonomik, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim të përmirësojnë mirëqenien ekonomike, dhe cilësinë e jetës së burrave dhe grave të komitetit në vend. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Zhvillimit Ekonomik të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synojnë të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve: agrikultura, zhvillimi i biznesit, infrastruktura bregdetare dhe detare, sipërmarrja, industria, zhvillimi rajonal dhe turizmi.

- Energjia

Energjia, i referohet aktiviteteve ekonomike me impakt në prodhim dhe shitjen e energjisë, përfshirë nxjerrjen e karburanteve, përpunimin dhe shpërndarjen e tyre. Do të konsiderohen si pjesë e

Sektorit të Energjisë të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve: efienca e energjisë, prodhimi i energjisë, trasmetimi i energjisë, gazi, nafta dhe energjia e rinovueshme.

- Mjedisi

Mjedisi, i referohet aktiviteteve ekonomike të cilat kanë për qëllim mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e burimeve natyrore. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Mjedisit të gjithë projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve: menaxhimi i fatkeqësive, mbrojtja nga përmbytjet, zhvillimi i qëndrueshëm, menaxhimin i mbetjeve, landfillet, furnizimi me ujë.

- Social

Sektori social, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim reduktimin e shtrirjes së varfërisë dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës së burrave dhe

grave në vend, si dhe adresimin e pabarazive gjinore në përgjithësi. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit Social të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve: kultura, edukimi dhe sportet, shëndetësia, strehimi, siguria e brendshme, drejtësia, mbrojtja sociale.

- Transporti

Transporti, i referohet aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim zhvillimin apo përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese të transportit të mallrave dhe/ose qyteteve nëpërmjet tokës, ujërave dhe ajrit. Do të konsiderohen si pjesë e këtij sektori të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim të paktën në një prej nënsektorëve: transporti ajror, transporti në ujërat e brendshme, portet, transporti hekurudhor, transporti rrugor.

Në aneksin 1 paraqitet Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare.

ANEKS 1

I. LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE – PROJEKTE ME STATUS “I MATURUAR”

NR.	EMËRTIMI	INSTITUCIONI PROPOZUES/PËRGJEGJËS	SEKTORI	NËNSEKTORI	VLERA INDIKATIVE	STATUSI	NIVELI PRIORITETIT	OZHQ	COFOG
1	E-Queverisja 2.0	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 66,000,000	i maturuar	A	9.1	01.3
2	Krijimi i Smart Labs – rrjeti i laboratorëve të Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit për sistemin arsimor parauniversitar	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 40,666,000	i maturuar	A	4.2	09.7
3	Përmirësimi i infrastrukturës së IT në burgje	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 20,123,964	i maturuar	B	16.6	03.4
4	Kampusi i Universitetit të Tiranës	BT	Social	Arsimi dhe sportet	€ 166,050,983	i maturuar	A	4.3	09.4
5	*Ndërtimi i urës ndërshtetërore mbi Lumin Buna/Bojana	FSHZH	Transporti	Transporti rrugor	€ 14,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
6	Përmirësimi i rrjetit rrugor dytësor dhe lokal	FSHZH	Transporti	Transporti rrugor	€ 810,000,000	i maturuar	A	11.3	04.5
7	Mbështetje për Zhvillimin e Qëndrueshëm Rajonal në zonat me potencial ekonomik në Shqipëri	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 60,000,000	i maturuar	A	8.9	04.1
8	Turizmi i integruar rajonal dhe studimi i përmirësimit urban për projektin e portës së Alpeve	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 88,000,000	i maturuar	B	15.4	04.9
9	Përmirësimi i infrastrukturës fizike për qendrat e dijes dhe rekreacionit komunitar	FSHZH	Social	Arsimi dhe sportet	€ 28,500,000	i maturuar	B	4.4	08.1
10	Qendra multifunkionale e startup-eve	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Sipërmarrja	€ 30,000,000	i maturuar	C	9.5	04.8
11	Mbështetja për zhvillimin e “Economic Clusters” në nivel rajonal dhe lokal	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 55,000,000	i maturuar	C	17.7	04.1
12	Përmirësimi i infrastrukturës së turizmit dhe biznesit të lidhur me të në zonën ndërkufitare në Alpet Shqiptare/Malet e Prokletijes	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 30,000,000	i maturuar	C	8.9	04.1
13	Masa efektive ndërkufitare për konkurrencën, rritjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm lokal në zonën ndërkufitare Shqipëri-Kosovë	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 54,000,000	i maturuar	C	8.2	04.1
14	Zhvillimi i sipërmarrjes lokale dhe turizmit ndërkufitar përgjatë liqenit të Shkodrës/Skadarit përmes përmirësimeve në infrastrukturën e biznesit	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 25,000,000	i maturuar	C	8.9	04.1
15	Përmirësimi i infrastrukturës për mbrojtjen nga përmbytjet në lumin Mat, Shqipëri	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 10,450,000	i maturuar	A	6.1	04.2
16	Qëndrushmëria ndaj klimës dhe zhvillimit të bujqësisë	MBZHR	Zhvillimi ekonomik	Bujqësia	€ 64,600,000	i maturuar	A	2.3	04.2
17	Ekonomia Blu	MBZHR	Zhvillimi ekonomik	Bujqësia	€ 25,000,000	i maturuar	B	14.1	05.1
18	Instituti i Rehabilitimit dhe Riintegrimit për të Miturit në Konflikt me Ligjin	MD	Social	Drejtësia	€ 18,500,000	i maturuar	A	16.2	03.4
19	Restaurimi, Rindërtimi dhe Muzealizimi i Projektimit të Muzeut Historik Kombëtar	MEKI	Social	Kultura	€ 26,112,036	i maturuar	A	11.4	08.2
20	Zona Teknologjike dhe Zhvillimit Ekonomik (TEDA) Koplik	MF	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 18,000,000	i maturuar	B	8.2	04.1
21	Projekti i Portit të Integruar të Durrësit në Porto Romano	MIE	Transporti	Transporti detar	€ 390,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
22	Projekti i Marinës Turistike të Durrësit	MIE	Transporti	Transporti detar	€ 2,100,000,000	i maturuar	A	9.2	04.5
23	Rehabilitimi i linjës hekurudhore Durrës-Rrogzhinë	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 118,300,000	i maturuar	A	9.1	04.5
24	Ndërtimi i linjës hekurudhore nga “Terminali i Transportit Publik të Tiranës (TTP) në një stacion të ri	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 16,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5

	hekurudhor në Tiranë (LOT 1) dhe lidhja me linjën kufitare (BRI) me unazën e mesme të Tiranës (LOT 2)								
25	Elektrifikimi i linjës hekurudhore Tiranë - Durrës dhe lidhja me Aeroportin e Rinasit	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 21,000,000	i maturuar	A	9.2	04.5
26	Gazsjellësi Fier-Vlorë që do të lidhë gazsjellësin TAP me TEC-in e Vlorës	MIE/ALBGAZ	Energjia	Gazi	€ 50,500,000	i maturuar	A	7.1	04.3
27	Ndërtimi i bypass-it Tiranë	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 223,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
28	Zhvillimi i projektit ITS	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 100,000,000	i maturuar	A	9.2	04.5
29	Zhvillimi i projektit të impiantit fotovoltai 12.9 Mwp, panele lundruese Vau i Dejës	MIE/KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 12,060,000	i maturuar	A	7.2	04.3
30	Digjitalizimi i sistemit të transmetimit të Shqipërisë	MIE/OST	Energjia	Eficientia e energjisë	€ 46,000,000	i maturuar	A	7.1	04.3
31	Ndërtimi i Impiantit fotovoltai 50 Mwp në Belsh	MIE/KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 40,000,000	i maturuar	A	7.2	04.3
32	Zgjerimi i autostradës Tiranë-Durrës	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 205,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
33	Ndërtimi i rrugës Tiranë-Ndroq-Plepa	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 39,827,760	i maturuar	A	9.1	04.5
34	Transporti i Gjellbër në qytetin e Tiranës	MIE/BT	Transporti	Transporti rrugor	€ 110,370,000	i maturuar	A	11.6	04.5
35	Projekti për ndërtimin e urave rezistente	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 100,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
36	Programi i Eficiencës së Energjisë në Sektorin e Transmetimit	MIE/OST	Energjia	Eficientia e energjisë	€ 49,173,745	i maturuar	A	7.1	04.3
37	Elektrifikimi i linjës hekurudhore Vorë - Hani i Hotit	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 64,600,000	i maturuar	A	9.1	04.5
38	Rehabilitimi i hekurudhës Vorë-Hani Hotit	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 301,100,000	i maturuar	A	9.1	04.5
39	Aeroporti i Sarandës	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 34,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
40	Ndërtimi i bypass-it të Librazhdit	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 120,000,000	i maturuar	A	9.1	04.5
41	HEC Skavica	MIE/KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 800,050,000	i maturuar	B	7.1	04.3
42	Rehabilitimi i hekurudhës “Rrogzhinë-Pogradec/Përrenjas-Rrajcë-kufi me Maqedoninë e Veriut	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 400,000,000	i maturuar	B	9.1	04.5
43	Programi kombëtar për rrjetet 5G: lirim i spektrit DD2	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,100,000	i maturuar	B	9.5	04.6
44	Autostrada Digjitalë Ballkanike	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,000,000	i maturuar	B	17.6	04.6
45	Korridor i Adriatiko Jonian-Segmenti Fier Bypass (Levan)-Pocem	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 205,000,000	i maturuar	B	11.2	04.5
46	Korridor i Adriatiko Jonian - Bypass-i Gjirokastrës	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 81,480,000	i maturuar	B	11.2	04.5
47	Instalimi i paneleve diellore për prodhim të ujit të ngrohtë	MIE	Energjia	Prodhimi i energjisë	€ 20,000,000	i maturuar	B	7.2	04.3
48	Programi infrastrukturor – përmirësimi i lidhjes rajonale	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 195,145,000	i maturuar	C	17.6	04.5
49	Mbështetje për zhvillimin e sistemit të mbrojtjes civile	MM/AKMC	Social	Mbrojtja sociale	€ 30,000,000	i maturuar	A	16.1	02.2
50	Mjedisi i pastër dhe me aftësi ripërtëritëse “deti blu”	MTM	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 75,500,000	i maturuar	A	12.2	05.4

II. LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE – PROJEKTE ME STATUS “PJESËRISHT I MATURUAR”

NR	EMËRTIMI	INSTITUCIONI PROPOZUES/PËRGJEGJËS	SEKTORI	NËNSEKTORI	VLERA INDIKATIVE	STATUSI	NIVELI I PRIORITETIT	OZHQ	COFOG
51	Ngritja e Qendrës BCC dhe DRC për sistemet elektronike qeveritare	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 45,000,000	pjesërisht i maturuar	A	9.1	01.3
52	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e kulturës	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 41,000,000	pjesërisht i maturuar	A	17.7	08.6
53	Përmirësimi i sistemit dhe infrastrukturës së çelësave publikë (PKI)	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 7,000,000	pjesërisht i maturuar	A	9.1	01.3
54	Smart Cities-Smart Villages	AKSHI	Mjedisi	Zhvillimi i qëndrueshëm	€ 7,000,000	pjesërisht i maturuar	B	13.2	0.5
55	Business Intelligence për Administratën Publike	AKSHI	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 24,379,618	pjesërisht i maturuar	B	9.1	01.5
56	Zgjerimi i rrjetit GovNET (në të gjithë Shqipërinë)	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 32,000,000	pjesërisht i maturuar	B	16.6	01.3
57	Qendra Rajonale e Ndërveprueshmërisë në Vendet e Ballkanit Perëndimor	AKSHI	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 10,000,000	pjesërisht i maturuar	B	17.6	04.6
58	Programi “100 Fshatrat”	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 70,000,000	pjesërisht i maturuar	B	8.9	04.8
59	Ndërtimi i qendrës së Biostimulimit të Universitetit Mjekësisë Tiranë	MAS	Social	Shëndetësia	€ 8,000,000	pjesërisht i maturuar	A	3.8	07.5
60	**Eficienca e Energjisë në Shkolla	MAS	Energjia	Efienca e energjisë	€ 9,000,000	pjesërisht i maturuar	B	7.3	04.3
61	Ndërtimi/Përmirësimi i Infrastrukturës së Kampusit të Universitetit të Sporteve	MAS	Social	Arsimi dhe sportet	€ 15,000,000	pjesërisht i maturuar	C	4.3	9.4
62	Infrastruktura rajonale HPC, ndërlidhja e kampuseve të universiteteve rajonale me këtë infrastrukturë dhe përmirësimi i qendrës së të dhënave pritëse të HPC	MAS	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 25,000,000	pjesërisht i maturuar	C	4.3	09.7
63	Rehabilitimi i 431 digave në drejtim të rritjes së sigurisë së digave dhe disponueshmërisë së ujit për ujitje	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 171,500,000	pjesërisht i maturuar	A	15.3	04.2
64	Përmirësimi i infrastrukturës mbrojtëse nga përmbytjet në lumenjtë Erzen-Ishëm, Shkumbin, Seman dhe Vjosë	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 105,000,000	pjesërisht i maturuar	A	3.1	04.2
65	Rindërtimi (i plotë / i pjesshëm) i 27 stacioneve të pompimit të kullimit për të përmirësuar mbrojtjen nga kullimi / përmbytjet në 70 000 ha	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 15,500,000	pjesërisht i maturuar	A	15.3	04.2
66	Përmirësimi i Infrastrukturës Mbrojtëse nga Përmbytjet për pellgun e Drinit të Poshtëm dhe Bunës në zonën e Shkodrës në lidhje me zhvillimin e ardhshëm të lundrimit turistik në lumin Buna	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 64,000,000	pjesërisht i maturuar	A	13.2	04.2

67	Ndërtimi i I.E.V.P 325 (Burgu i Grave), Tiranë	MD	Social	Drejtësia	€ 11,000,000	pjesërisht i maturuar	B	16.6	03.4
68	Amfiteatri i Durrësit	MEKI	Social	Kultura	€ 38,000,000	pjesërisht i maturuar	A	11.4	08.2
69	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e kulturës	MEKI	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 10,000,000	pjesërisht i maturuar	B	16.6	08.5
70	Ndërtimi i Arkivit Digjital Kombëtar Kulturor	MEKI	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 18,800,000	pjesërisht i maturuar	B	16.1	08.2
71	Ngritja e Shkollës Kombëtare për Restaurimin dhe Konservimin e Trashëgimisë Kulturore në Shqipëri	MEKI	Social	Arsimi dhe sportet	€ 5,000,000	pjesërisht i maturuar	B	11.4	08.5
72	Përmirësimi i infrastrukturës së turizmit dhe biznesit në zonën ndërkufitare në Korçë, Shqipëri	MF	Zhvillimi ekonomik	Turizmi	€ 26,520,000	pjesërisht i maturuar	C	8.9	04.1
73	Programi kombëtar i modernizimit të sektorit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve në Shqipëri	MIE/AKUM	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 141,300,000	pjesërisht i maturuar	A	6.4	06.3
74	Korridori Adriatiko Jonian-Segmenti Milot - Ballëdren	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 213,600,000	pjesërisht i maturuar	A	11.2	04.5
75	Ndërtimi i rrjetit të transmetimit të gazit natyror në qytetin e Korçës	MIE	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 17,000,000	pjesërisht i maturuar	A	7.2	04.3
76	Rehabilitimi elektromekanik i HEC Vau i Dejës	MIE/KESH	Energjia	Prodhimi i energjisë	€ 110,550,000	pjesërisht i maturuar	A	7.1	04.3
77	TEC Vlora	MIE/ALBGAZ	Energjia	Prodhimi i energjisë	€ 250,000,000	pjesërisht i maturuar	A	7.1	04.3
78	Ndërtimi i bypass-it të Elbasanit	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 97,300,000	pjesërisht i maturuar	A	9.4	04.5
79	Rehabilitimi i sistemit të kanalizimeve të ujërave të përdorura në zonën historike të qytetit të Durrësit	MIE/AKUM	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 83,000,000	pjesërisht i maturuar	A	14.1	05.2
80	Instalimi i matësve të zgjuar dhe balancimi në pikat e transformimit	MIE/OSHEE	Energjia	Efienca e energjisë	€ 330,000,000	pjesërisht i maturuar	A	7.3	04.3
81	Rehabilitimi i sistemit të kanalizimeve të ujërave të përdorura në zonën rezidenciale të qytetit të Durrësit (Porto Romano, Spitalë, Shkozë)	MIE/AKUM	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 73,000,000	pjesërisht i maturuar	B	14.1	05.2
82	Korridori Adriatiko Jonian-Segmenti Murriqan - Lezhë (Ballëdren)	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 469,410,202	pjesërisht i maturuar	B	11.2	04.5
83	Korridori Adriatiko Jonian-Segmenti Gjirokastrë-Kakavijë	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 176,000,000	pjesërisht i maturuar	B	11.2	04.5
84	Projekti për zhvillimin e infrastrukturës rajonale me brez të gjerë	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 603,000,000	pjesërisht i maturuar	B	17.6	04.6
85	Rindërtimi i linjës 220 kV Vau i Dejës (Shqipëri) - Podgoricë (Mali i Zi) dhe zgjerimi në 400/220 kV i nënstacionit të Vaut të Dejës	MIE/OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 70,000,000	pjesërisht i maturuar	B	7.3	04.3

86	Ndërtimi i një linje të re OHL 400 kV midis Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Greqisë dhe mbyllja e unazës së brendshme 400 kV	MIE/OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 63,600,000	pjesërisht i maturuar	B	17.6	04.3
87	Magazinimi nëntokësor i gazit natyror në zonën e Dumresë (UGS Dumrea)	MIE/ALBGAZ	Energjia	Gazi	€ 89,500,000	pjesërisht i maturuar	C	12.2	04.3
88	Gazsjellësi Adriatiko Jonian – Seksionet e Malit të Zi dhe Shqipërisë	MIE	Energjia	Gazi	€ 172,500,000	pjesërisht i maturuar	C	17.9	04.3
89	Korridori Adriatiko Jonian- Segmenti Pocem – Memaliaj	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 753,000,000	pjesërisht i maturuar	C	11.2	04.5
90	Korridori Adriatiko Jonian- Segmenti Memaliaj – Ura e Subashit	MIE/ARRSH	Transporti	Transporti rrugor	€ 326,000,000	pjesërisht i maturuar	C	11.2	04.5
91	Gazsjellësi i Shqipërisë dhe Kosovës (ALKOGAP)	MIE/ALBGAZ	Energjia	Gazi	€ 195,500,000	pjesërisht i maturuar	C	17.9	04.3
92	Përmirësimi digjital i sistemeve të integruara të energjisë brenda Ballkanit Perëndimor si shtytës kryesor për një epokë të re	MIE	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 50,000,000	pjesërisht i maturuar	C	17.6	04.3
93	Ndërtimi i një pompe depozituese “Pump Storage”, Koman - Fierzë	MIE/KESH	Energjia	Efienca e energjisë	€ 202,500,000	pjesërisht i maturuar	C	7.3	04.3
94	Ndërtimi i linjës hekurudhore Durrës – Prishtinë	MIE/HSR	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 750,000,000	pjesërisht i maturuar	C	9.1	04.5
95	“Institucioni Mjekësor i Posaçëm për personat me çrregullime të shëndetit mendor me masë mjekësore, Lezhë.”	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 20,000,000	pjesërisht i maturuar	A	16.6	03.4
96	Krijimi dhe përmirësimi i sistemeve digjitale në sektorin e shëndetësisë	MSHMS	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 12,000,000	pjesërisht i maturuar	A	16.6	07.5
97	Programi për një zhvillim urban rezistent ndaj ndryshimeve klimatike në Shqipëri - ALBAdapt	MTM	Mjedisi	Zhvillimi i qëndrueshëm	€ 37,700,000	pjesërisht i maturuar	A	13.1	02.4

III. LISTA UNIKE E PROJEKTEVE ME RËNDËSI KOMBËTARE – PROJEKTE ME STATUS “I PAMATURUAR”

NR	EMËRTIMI	INSTITUCIONI PROPOZUES/PËRGJEGJËS	SEKTORI	NËNSEKTORI	VLERA INDIKATIVE	STATUSI	NIVELI I PRIORITETIT	OZHQ	COFOG
98	Ngritja e Sistemit Zyrtar të Komunikimit me Qytetarët dhe Subjektet (email: NID@e-albania.al, Nipt@e-Albania.al)	AKSHI	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 8,049,585	i pamaturuar	C	16.1	04.6
99	Tirana Tech Hub, në rrugën 5 Maji	BT	Digjital	Platformat e inovacionit	€ 6,300,000	i pamaturuar	C	4.4	04.8
100	Park shkencor dhe teknologjik “Technopark Tirana”	BT	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 21,000,000	i pamaturuar	C	8.9	04.8
101	Rivitalizimi dhe rikualifikimi i zonës urbane në mes të ishullit të lumit Osum.	FSHZH	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 12,000,000	i pamaturuar	C	9.4	04.9
102	Ndërtimi i Qendrës Multifunkionale të Stërvitjes për Forcat e Ndërhjës së Shpejtë dhe struktura të tjera të Policisë së Shtetit	MB	Social	Siguria e brendshme	€ 15,000,000	i pamaturuar	B	16.6	03.5
103	Përmirësimi i infrastrukturës së kullimit për të përmirësuar kullimin në fushën e Torroviçës (2250 ha) dhe Maliqit (5300)*.	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 14,500,000	i pamaturuar	A	15.3	04.2
104	Rehabilitimi i infrastrukturës së ujit që shërben një sipërfaqe prej 75 000 ha me ngritje mekanike të ujit kryesisht në zonën bregdetare perëndimore	MBZHR	Mjedisi	Mbrojtja nga përmbytjet	€ 115,000,000	i pamaturuar	A	14.1	04.2
105	Ndërtimi i një qendre të re paraburgimi në pjesën jugore të Shqipërisë, Gjirokastrë	MD	Social	Drejtesia	€ 14,500,000	i pamaturuar	A	16.6	03.4
106	Ndërtimi i godinës për Gjykatën e Apelit Tiranë	MD/KLGJ	Social	Drejtesia	€ 5,027,000	i pamaturuar	A	16.3	03.3
107	Ndërtimi i godinës së re të Gjykatës së Lartë	MD/KLGJ	Social	Drejtesia	€ 9,400,000	i pamaturuar	B	16.3	03.3
108	Ndërtimi i godinës për Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë	MD/KLGJ	Social	Drejtesia	€ 12,300,000	i pamaturuar	B	16.3	03.3
109	Ndërtimi i Prokurorive të Tiranës, Durrësit dhe Vlorës	MD/PP	Social	Drejtesia	€ 15,000,000	i pamaturuar	C	16.3	03.3
110	Përmirësimi dhe vendosja e sistemeve të integruara të menaxhimit të informacionit në Dogana	MF	Digjital	Infrastruktura e-gov	€ 30,000,000	i pamaturuar	C	16.6	01.6
111	Sigurimi i strehimit të përshtatshëm dhe të përballueshëm për familjet me të ardhura të ulëta dhe të mesme	MEKI	Social	Strehimi	€ 15,500,000	i pamaturuar	C	16.1	10.6
112	Zgjerimi i Nënstacionit të Fierzës me një transformator phase shift 400/220kV me fuqi 345 MVA	MIE/KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 35,000,000	i pamaturuar	B	7.1	04.3
113	Zgjerimi dhe spostimi i Nënstacionit ekzistues Tirana 1 me nivel tensioni 400 kV	MIE/KESH	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 17,000,000	i pamaturuar	B	7.1	04.3
114	Linja e re e interkonjeksionit nënujor HVDC Vlorë (Shqipëri)- Brindisi (Itali)	MIE	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 310,000,000	i pamaturuar	B	17.6	04.3
115	Digjitalizimi i Kaskadës së Drinit së bashku me rrjedhën e poshtme	MIE	Energjia	Eficienta e energjisë	€ 80,000,000	i pamaturuar	B	7.1	04.3
116	Ndërtimi i një centrali të ruajtjes së energjisë elektrike	MIE	Energjia	Eficienta e energjisë	€ 120,000,000	i pamaturuar	B	7.3	04.3
117	***Strategjia e Integruar Kombëtare e Sanitetit të ujit të pijshëm dhe Planifikimi i Investimeve	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 3,000,000	i pamaturuar	B	6.1	06.3
118	Park Fotovoltaik Belsh 250 Mwp	MIE/KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 150,000,000	i pamaturuar	B	7.3	04.3
119	Terminali LNG në Vlorë	MIE/ALBGAS	Energjia	Gazi	€ 120,000,000	i pamaturuar	B	8.4	04.3
120	Rikonstruksioni i rrjetit 110 kV në zonën Veri-Lindore	MIE/OST	Energjia	Transmetimi i energjisë	€ 13,000,000	i pamaturuar	B	7.3	04.3
121	Zona Teknologjike dhe Zhvillimit Ekonomik (TEDA) Spitalla, Parku fotovoltaik i Spitallës me fuqi maksimale 100 megavat (120 ha)	MIE	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi i biznesit	€ 110,000,000	i pamaturuar	C	8.2	04.3
122	Përmirësimi i sistemit të kanalizimeve për Tiranën e madhe (faza II Kashar)	MIE	Mjedisi	Furnizimi me ujë	€ 130,000,000	i pamaturuar	C	6.4	06.3

123	Ndërtimi i lidhjes së re hekurudhore Pogradec - Korçë - Kufiri me Greqinë	MIE/HSB	Transporti	Transporti hekurudhor	€ 250,000,000	i pamaturuar	C	9.4	04.5
124	Vlerësimi i potencialit të energjisë eolike në Shqipëri për ndërtimin e fermave të erës dhe Ndërtimi i një Centrali Eolik në det (off Shore)	MIE/KESH	Energjia	Energjia e rinovueshme	€ 100,000,000	i pamaturuar	C	7.2	04.3
125	Ndërtimi i rrugës së karvanit - rruga e lashtë e karvanit, Vlorë-Berat-Voskopojë-Korçë	MIE	Transporti	Transporti rrugor	€ 118,000,000	i pamaturuar	C	9.1	04.5
126	Zhvillimi i Terminalit të Naftës në Porto Romano (Infrastruktura dhe menaxhimi i Portit të Naftës), referuar standardeve moderne të infrastrukturës detare	MIE	Energjia	Nafta	€ 8,200,000	i pamaturuar	C	13.2	04.3
127	Rindërtimi dhe zhvillimi i rrjetit naftësjeles shqiptar (nën administrimin e Albpetrol sh.a)	MIE	Energjia	Nafta	€ 155,000,000	i pamaturuar	C	7.3	04.3
128	Rrjeti i Transmetimit të Gazit në qarkun e Fierit dhe Ballshit	MIE	Energjia	Gazi	€ 12,400,000	i pamaturuar	C	7.3	04.3
129	Rregullimi i parkut industrial dhe rehabilitimi i territoreve në ish Kombinatin Metalurgjik Elbasan, ish Uzinën e Plehrave Azotike Fier, impiantet e përpunimit dhe rafinimit të uzinës së bakrit Rubik dhe telat dhe kabllo të bakrit në Shkodër	MIE/MEKI	Zhvillimi ekonomik	Industria	€ 5,000,000	i pamaturuar	C	9.4	04.4
130	Digjitalizimi i Industrisë dhe krijimi i Akademisë Rajonale të Transformimit Digjital	MIE	Digjital	Ndërlidhja me brez të gjerë	€ 5,000,000	i pamaturuar	C	17.6	04.8
131	Ndërtimi i 8 qendrave të rehabilitimit	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 21,850,000	i pamaturuar	A	16.6	07.4
132	Shërbime të integruara shëndetësore dhe sociale të bazuara në komunitet për të gjitha kategoritë	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 12,000,000	i pamaturuar	A	3.8	07.4
133	Rrjeti kombëtar i shërbimeve për mbrojtjen dhe rehabilitimin e fëmijëve që vuajnë nga abuzimi seksual dhe abuzimi i rëndë	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 10,000,000	i pamaturuar	A	3.7	10.9
134	Qendrat e rehabilitimit shëndetësor dhe social, të quajtura “Shtëpi mbështetje” për personat me çrregullime të rënda mendore	MSHMS	Social	Shëndetësia	€ 16,500,000	i pamaturuar	A	3.4	10.1
135	Projekti për zhvillimin e potencialit turistik të Luginës së Vjosës dhe krijimi i parkut kombëtar të Vjosës si destinacion turistik	MTM	Zhvillimi ekonomik	Zhvillimi rajonal	€ 10,000,000	i pamaturuar	C	8.9	05.4

* Vlera indikative e projektit i referohet vetëm një pjesë të kostës totale, pasi ky projekt ka një shtrirje më të gjerë sesa Republika e Shqipërisë.

** Vlera indikative e projektit i referohet vetëm një pjesë të vlerës së investimit me të cilin është aplikuar në WBIF, vlera totale do të përcaktohet në momentin që projekti do të mbulojë territorin e Republikës së Shqipërisë.

*** Vlera indikative e projektit i referohet vetëm vlerës së aplikuar për grant në WBIF, me qëllim përfitimin e asistencës teknike për kryerjen e studimit të fisibilitetit.

Me përfundimin e studimit në gjithë territorin e Shqipërisë do të përcaktohet dhe vlera totale e projektit.

Akronime dhe shkurtime

AKSHI	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
AKMC	Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile
AKUM	Agjencia Kombëtare Ujësjellës Kanalizime dhe Infrastrukturës së Mbetjeve
ARRSH	Autoriteti Rrugor Shqiptar
ASHK	Agjencia Shtetërore e Kadastrës
DSHQ	Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare
FSHZH	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
KESH	Korporata Elektroenergjetike Shqiptare
KM	Kryeministria
HSH	Hekurudha Shqiptare
MAS	Ministria e Arsimit dhe Sporteve
MB	Ministria e Brendshme
MBZHR	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
MD	Ministria e Drejtësisë
MF	Ministria e Financave
MEKI	Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit
MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
MM	Ministria e Mbrojtjes
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
OSSH	Operatori i Sistemit të Shpërndarjes
OST	Operatori i Sistemit të Transmetimit

LEGJENDA

Në linkun <https://albania.un.org/sq/sdgs> do të gjeni të detajuara objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm OZHQ.

Në tabelën e mëposhtme do të gjeni përshkrimin e detajuar të COFOG-ut.

COFOG	COFOG_3G	COFOG Përshkrimi
01	010	Shërbime të përgjithshme publike
01.1	011	Organet ekzekutive dhe legjislativë, çështjet financiare dhe fiskale, punët e jashtme
01.2	012	Ndihma e huaj ekonomike
01.3	013	Shërbime të përgjithshme
01.4	014	Kërkime themelore
01.5	015	R&D Shërbime të përgjithshme publike
01.6	016	Shërbime të përgjithshme publike n.e.c.
01.7	017	Transaksionet të borxhit publik
01.8	018	Transferta me karakter të përgjithshëm ndërmjet niveleve të ndryshme të qeverisjes
02	020	Mbrojtja
02.1	021	Mbrojtja ushtarake
02.2	022	Mbrojtja civile
02.3	023	Ndihma ushtarake e huaj
02.4	024	R&D Mbrojtja
02.5	025	Mbrojtja n.e.c.
03	030	Rendi dhe siguria publike
03.1	031	Shërbimet e policisë
03.2	032	Shërbime për mbrojtjen nga zjarri
03.3	033	Gjykatat ligjore
03.4	034	Burgjet
03.5	035	R&D Rendi dhe siguria publike
03.6	036	Rendi dhe siguria publike n.e.c.
04	040	Çështjet ekonomike
04.1	041	Çështje të përgjithshme ekonomike, tregtare dhe të punës

04.2	042	Bujqësia, pylltaria, peshkimi dhe gjuetia
04.3	043	Karburant dhe energji
04.4	044	Miniera, prodhim dhe ndërtim
04.5	045	Transporti
04.6	046	Komunikimi
04.7	047	Industri të tjera
04.8	048	R&D Çështjet ekonomike
04.9	049	Çështjet ekonomike n.e.c.
05	050	Mbrojtja e mjedisit
05.1	051	Menaxhimi i mbeturinave
05.2	052	Menaxhimi i ujërave të ndotura
05.3	053	Pakësimi i ndotjeve
05.4	054	Mbrojtja e biodiversitetit dhe peizazhit
05.5	055	R&D Mbrojtje e mjedisit
05.6	056	Mbrojtja e mjedisit n.e.c.
06	060	Banesat dhe komoditet e komunitetit
06.1	061	Zhvillimi i banesave
06.2	062	Zhvillimi i komunitetit
06.3	063	Furnizimi me ujë
06.4	064	Ndriçimi në rrugë
06.5	065	R&D Strehimi dhe komoditet e komunitetit
06.6	066	Banesat dhe komoditet e komunitetit n.e.c.
07	070	Shëndeti
07.1	071	Produkte, pajisje dhe pajisje mjekësore
07.2	072	Shërbime ambulatorë
07.3	073	Shërbime spitalore
07.4	074	Shërbime të shëndetit publik
07.5	075	R&D Shëndetësia
07.6	076	Shëndeti n.e.c.
08	080	Zbavitje, kultura dhe feja
08.1	081	Shërbime rekreative dhe sportive
08.2	082	Shërbime kulturore
08.3	083	Shërbime të transmetimit dhe botimit
08.4	084	Shërbime fetare dhe shërbime të tjera të komunitetit
08.5	085	R&D Rekreacioni kultura dhe feja
08.6	086	Rekreacioni, kultura dhe feja n.e.c.
09	090	Arsimi
09.1	091	Arsimi parashkollor dhe fillor
09.2	092	Arsimi i mesëm
09.3	093	Arsimi pas-sekondar jo-terciar
09.4	094	Arsim terciar
09.5	095	Arsimi jo i përcaktueshëm sipas nivelit
09.6	096	Shërbime ndihmëse për arsimin
09.7	097	R&D Edukimi
09.8	098	Arsimi n.e.c.
10	100	Mbrojtja sociale
10.1	101	Sëmundja dhe paaftësia
10.2	102	Mosha e vjetër
10.3	103	Të mbijetuarit
10.4	104	Familja dhe fëmijët
10.5	105	Papunësia
10.6	106	Strehimi
10.7	107	Përfshirja sociale n.e.c.
10.8	108	R&D Mbrojtje sociale
10.9	109	Mbrojtja sociale n.e.c.

URDHËR

Nr. 61, datë 18.3.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
PËR SPECIFIKIMET SHITESË TË
VLEFSHMËRISË AJRORE PËR NJË TIP
TË CAKTUAR TË OPERIMEVE⁴**

Në zbatim të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, të nenit 37 dhe të nenit 38 të ligjit nr. 96/2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”, dhe në përputhje me ligjin nr. 9658, datë 18.12.2006, “Për ratifikimin e marrëveshjes shumëpalëshe ndërmjet Komunitetit Evropian dhe shteteve anëtare të tij, Republikës së Shqipërisë, Bosnjës dhe Hercegovinës, Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë, Republikës së Maqedonisë, Republikës së Islandës, Republikës së Malit të Zi, Mbretërisë së Norvegjisë, Republikës së Rumanisë, Republikës së Serbisë dhe Misionit Administrativ të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë, për krijimin e një zone të përbashkët të aviacionit evropian”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Për specifikimet shitesë të vlefshmërisë ajrore për një tip të caktuar të operimeve”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet Autoritetit i Aviacionit Civil për ndjekjen dhe për zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku**

RREGULLORE**PËR SPECIFIKIMET SHITESË TË
VLEFSHMËRISË AJRORE PËR NJË TIP TË
CAKTUAR TË OPERIMEVE**

Neni 1

Qëllimi

1. Kjo rregullore përcakton specifikimet shitesë të lidhura me vlefshmërinë e vazhdueshme ajrore dhe përmirësimet e sigurisë në operim të avionëve.

2. Kjo rregullore zbatohet, për:

a) operatorët e:

i. avionëve të regjistruar në Shqipëri;

ii. avionëve të regjistruar në një vend tjetër apo në një vend të tretë, kur është e zbatueshme sipas përcaktimeve të Marrëveshjes Shumëpalëshe dhe të përdorur nga një operator për të cilin Shqipëria siguron mbikëqyrjen;

b) mbajtësit e një certifikate tipi, certifikate tipi të kufizuar, certifikate plotësuese të tipit ose miratimit të projektimit të ndryshimit dhe riparimit të miratuar nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, në përputhje me urdhrin e ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, “Për miratimin e rregullore për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit”, që përafron rregulloren e BE-së nr. 748/2012 ose që konsiderohet të jetë lëshuar në përputhje me nenin 3 të atij urdhri;

c) aplikantët që kërkojnë një certifikatë tipi ose një certifikatë tipi të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë, për të cilën është dorëzuar aplikimi përpara datës 1 janar 2019 dhe të cilëve u është lëshuar certifikata pas datës 26 gusht 2020, kur specifikohet në aneksin I (pjesa 26).

Neni 2

Përkufizimet

Për qëllimet e kësaj rregulloreje termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

⁴ Ky urdhër përafron plotësisht rregulloren e Komisionit (BE) nr. 640/2015, “Për specifikimet shitesë të vlefshmërisë ajrore për një tip të caktuar të operimeve”, botuar në FZ të BE-së L 106, 24.4.2015, të ndryshuar me rregulloret e Komisionit (BE) nr. 2019/133, datë 28 janar 2019, nr. Faqe | 5954

2020/1159, datë 5 gusht 2020, nr. 2021/97, datë 28 janar 2021 dhe nr. 2022/1254, datë 19 korrik 2022, botuar në FZ të BE-së L 25, 29.1.2019, L 257, 6.8.2020, L 31, 29.1.2021, L 191, 20.7.2022.

a) “konfigurim maksimal operacional i uljes së pasagjerëve” nënkupton kapacitetin maksimal të uljes të pasagjerëve në një avion të vetëm, duke përfshirë sediljet e ekuipazhit, të përcaktuara për qëllime operationale dhe të specifikuara në manualin e operimeve;

b) “aeroplan i madh” nënkupton një aeroplan që ka Specifikimet e Certifikimit për Aeroplanë të Mëdhenj “CS-25” ose ekuivalent në bazat e tij të certifikimit;

c) “helikopter i madh” nënkupton një helikopter që ka Specifikimet e Certifikimit për Rotorcraft të Madh “CS-29” ose ekuivalent në bazat e tij të certifikimit;

ca) “helikopter i vogël” nënkupton një helikopter që ka Specifikimet e Certifikimit për Rotorcraft të Vogël “CS-27” ose ekuivalent në bazën e tij të certifikimit;

cb) “helikopter i vogël i kategorisë A” nënkupton një helikopter të vogël që ka të gjitha karakteristikat e kategorisë A, siç përcaktohet në pikën 17 të aneksit I të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, “Për miratimin e rregullores për kërkesat teknike dhe procedurat administrative për operimet ajrore” dhe që ka në bazën e certifikimit të tij specifikimet shtesë të përcaktuara në Specifikimet e Certifikimit për Rotorcraft të Madh (CS-29) që janë të zbatueshme në bazë të referencës në shtojcën C të CS-27, ose ekuivalent;

cc) “kushtet e detit të argumentuara” nënkupton ato kushte të detit që janë përzgjedhur nga aplikanti për një certifikatë tipi ose certifikatë tipi plotësuese, kundrejt të cilave është demonstruar rezistenca e mjetit rrotullues për t’u përmbysur dhe më pas është certifikuar për dispozitat e ankorimit ose të pluskimit emergjent;

d) “aeroplan me zënë hapësirë të ulët” nënkupton një aeroplan që ka një konfigurim maksimal operacional të ndenjëseve të pasagjerëve:

1. deri dhe duke përfshirë 19 vende; ose

2. deri në dhe duke përfshirë një të tretën e kapacitetit maksimal të ndenjëseve të pasagjerëve të aeroplanit me certifikatë të tipit, siç tregohet në fletën e të dhënave të certifikatës së tipit të aeroplanit (TCDS), me kusht që të plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

a) numri total i vendeve të pasagjerëve të miratuar për t’u zënë gjatë rullimit, ngritjes ose uljes nuk i kalon 100 për trup të avionit;

b) konfigurimi maksimal operacional i uljes të pasagjerëve gjatë rullimit, ngritjes ose uljes në çdo zonë individuale midis çifteve të daljeve të emergjencës (ose çdo zone pa dalje) nuk kalon një të tretën e shumës së lejuar të sediljeve të pasagjerëve për çiftet e daljes së emergjencës që kufizojnë atë zonë (duke përdorur tolerancën e sediljeve të pasagjerit për çdo çift dalje të emergjencës, siç përcaktohet nga baza e certifikimit e zbatueshme e aeroplanit). Për qëllimin e përcaktimit të pajtueshmërisë me këtë kufizim zonal, në rastin e një avioni që ka çaktivizuar daljet e emergjencës, do të supozohet se të gjitha daljet e emergjencës janë funksionale;

e) “limiti i vlefshmërisë” (LOV) nënkupton, në kontekstin e të dhënave inxhinierike që mbështesin programin e mirëmbajtjes strukturore, një periudhë kohore, e deklaruar si një numër i cikleve totale të grumbulluara të fluturimit ose orët e fluturimit ose të dyja, gjatë të cilave demonstron se dëmet e përhapura për shkak të lodhjes nuk do të ndodhin në aeroplan;

f) “seksioni i kufizimit të vlefshmërisë ajrore” (ALS) nënkupton një seksion në udhëzimet për vazhdueshmërinë e vlefshmërinë ajrore, siç kërkohej nga pikat 21.A.61, 21.A.107 dhe 21.A.120A të aneksit I (pjesa 21) të urdhrat të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit”, që përfshin rregulloren e BE-së nr. 748/2012, që përmban kufizimet e vlefshmërisë ajrore që përcaktojnë çdo kohë të detyrueshme zëvendësimi, interval inspektimi dhe procedure përkatëse të inspektimit;

g) “programi i parandalimit dhe kontrollit të korrozionit/gërryerjes” (CPCP) është një dokument që pasqyron një qasje sistematike për të parandaluar dhe kontrolluar korrozionin në strukturën parësore të një aeroplanit, i përbërë nga detyrat bazë të korrozionit, duke përfshirë inspektimet, zonat që i nënshtrohen atyre detyrave, nivelet e përcaktuara të korrozionit dhe kohët e pajtueshmërisë (pragjet e zbatimit dhe intervalet e përsëritjes). Një CPCP bazë krijohet nga mbajtësi i certifikatës së tipit, i cili mund të përshtatet nga operatorët për të krijuar një CPCP

në programin e tyre të mirëmbajtjes specifike për operacionet e tyre;

h) “*dëm i përhapur nga lodhja*” (WFD) nënkupton praninë e njëkohshme të formimit të çarjeve në shumë vende në strukturën e një aeroplani që janë të një madhësie dhe numri të tillë që struktura do të jetë më në përputhje me rezistencën e sigurt nga dështimi ose rezistencën e mbetur të përdorur për certifikimin e asaj strukture;

i) “*struktura bazë*” i referohet strukturës që është projektuar sipas certifikatës së tipit për atë model avioni (d.m.th. “siç është dorëzuar konfigurimi i modelit të aeroplanit”);

j) “*struktura bazë kritike për lodhjen*” (FCBS) nënkupton strukturën bazë të një aeroplani që klasifikohet nga mbajtësi i certifikatës së tipit si një strukturë kritike për lodhjen;

k) “*strukturë e modifikuar kritike nga lodhja*” (FCMS) nënkupton çdo strukturë kritike të lodhjes së një aeroplani të paraqitur ose të prekur nga një ndryshim në modelin e tipit të tij dhe që nuk është renditur tashmë si pjesë e strukturës bazë kritike të lodhjes;

l) “*vlerësimi i tolerancës së dëmit*” (DTE) është një proces që çon në një përcaktim të veprimeve të mirëmbajtjes të nevojshme për të zbuluar ose për të parandaluar formimin e çarjeve të shkaktuar nga lodhja që mund të kontribuojë në një dështim katastrofik. Kur aplikohet për riparime dhe ndryshime, një DTE përfshin vlerësimin e riparimit ose ndryshimit dhe strukturën kritike të lodhjes të prekur nga riparimi ose ndryshimi;

m) “*inspektimi i tolerancës ndaj dëmtimit*” (DTI) nënkupton një kërkesë të dokumentuar inspektimi ose veprim tjetër mirëmbajtjeje të zhvilluar nga mbajtësi e një certifikate tipi ose të një certifikate tipi të kufizuar si rezultat i një vlerësimi të tolerancës ndaj dëmtimit. Një DTI përfshin zonat që do të inspektohen, metodën e inspektimit, procedurat e inspektimit (duke përfshirë hapat vijues të inspektimit dhe kriteret e pranimi dhe refuzimi), prapen e inspektimit dhe çdo interval që lidhet me këto inspektime. DTI-të mund të specifikojnë, gjithashtu, veprime të mirëmbajtjes si zëvendësimi, riparimi ose modifikimi;

n) “*udhëzues për vlerësimin e riparimit*” (REG) nënkupton një proces të vendosur nga mbajtësi i certifikatës së tipit që udhëzon operatorët për të përcaktuar inspektimet e tolerancës së dëmeve për riparimet që ndikojnë në strukturën kritike të lodhjes

për të garantuar integritetin e vazhdueshëm strukturor të të gjitha riparimeve përkatëse;

o) “*strukturë kritike ndaj lodhjes*” (FCS) nënkupton një strukturë të një aeroplani që është e ndjeshme ndaj formimit të çarjeve, për shkak të lodhjes që mund të çojë në një dështim katastrofik të aeroplanit.

Neni 3

Specifikime shtesë për vlefshmërinë ajrore për një tip të caktuar operimi

Operatorët për të cilët Autoriteti i Aviacionit Civil (AAC) garanton mbikëqyrje, kur operojnë avionët e përmendur në nenin 1, do të përputhen me parashikimet e aneksit I.

Neni 4

Dispozitat kalimtare

Avionët për të cilët operatorët tregojnë pranë AAC – së përputhshmërinë me “Kërkesat shtesë të vlefshmërisë ajrore për operimet” (në vijim referuar si “kërkesat JAR-26”), të lëshuara nga autoritetet e përbashkëta të aviacionit më 13 korrik 1998, ndryshuar me amendamentin 3 të datës 1 dhjetor 2005, përpara datës së hyrjen në fuqi të kësaj rregulloreje, konsiderohen se janë në përputhje me specifikimet ekuivalente të përcaktuara në aneksin I të kësaj rregulloreje.

Avionët për të cilët është demonstruar përputhshmëria me kërkesat JAR-26 të barasvlershme me specifikimet e paraqitura në pikat 26.50, 26.105, 26.110, 26.120, 26.150, 26.155, 26.160, 26.200, 26.250 të aneksit I të kësaj rregulloreje, në përputhje me nënparagrafin e parë, nuk duhet të modifikohen në atë mënyrë që të ndikojnë/cenojnë përputhshmërinë e tyre me kërkesat JAR-26 në fjalë.

ANEKSI I

PJESA 26

SPECIFIKIMET SHITESË TË VLEFSHMËRISË AJRORE PËR OPERIMET

PËRMBAJTJA

NËNPJESA A – PARASHIKIME TË PËRGJITHSHME

26.10 Autoriteti kompetent

26.20 Pajisje përkohësisht jofunksionale

26.30 Vërtetimi i përputhshmërisë

NËNPJESA B – AEROPLANËT E MËDHENJ

26.50 Ndenjëset, shtretërit, rripat e sigurisë, dhe pajisjet e tyre

26.60 Ulja emergjente – kushtet dinamike

26.100 Vendndodhja e daljeve të emergjencës

26.105 Aksesit në daljet e emergjencës

26.110 Shenjimet e daljeve të emergjencës

26.120 Ndryshimi i brendshëm i emergjencës dhe operimi i ndryshimit të emergjencës

26.150 Nënndarjet e kabinave

26.155 Ndezshmëria e materialit mbështjellës të kabinave të ngarkesës

26.156 Materialet izoluese termike ose akustike

26.157 Konvertimi i ndarjeve të klasës D

26.160 Mbrojtja nga zjarri në tualete

26.170 Fikësit e zjarrit

26.200 Paralajmërimi me zë për pajisjet për ulje

26.201 Presioni i fryrjes së gomave

26.205 Sistemet e ndërgjegjësimit dhe alarmit për tejkalimin e pistës

26.250 Sistemet operuese të derës së kabinës së ekuipazhit të fluturimit – paaftësim i një personi

26.300 Programi i vazhdueshëm i integritetit strukturor për strukturat e vjetruara të avionëve – kërkesat e përgjithshme

26.301 Plani i Pajtuëshmërisë për mbajtësit e (R)TC

26.302 Vlerësimi i tolerancës ndaj lodhjes dhe dëmtimit

26.303 Kufiri i Vlefshmërisë

26.304 Programi për parandalimin dhe kontrollin e korrozionit

26.305 Vlefshmëria e programit të vazhdueshëm të integritetit strukturor

26.306 Struktura bazë kritike e lodhjes

26.307 Të dhënat për tolerancën ndaj dëmtimit për ndryshimet ekzistuese në strukturën kritike të lodhjes

26.308 Të dhënat për tolerancën ndaj dëmtimit për riparimet ekzistuese të strukturës kritike të lodhjes

26.309 Udhëzimet e vlerësimit të riparimit

26.330 Të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit për certifikatat ekzistuese shtesë të tipit (STC), ndryshime të tjera ekzistuese të mëdha dhe riparime ekzistuese që ndikojnë në ato ndryshime ose STC

26.331 Plani i Pajtuëshmërisë për mbajtësit e STC-së

26.332 Identifikimi i ndryshimeve që ndikojnë në strukturën kritike të lodhjes

26.333 Të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit për STC-të dhe riparimet e atyre STC-ve të miratuara më ose pas 1 shtatorit 2003

26.334 Të dhënat për tolerancën ndaj dëmtimit për STC-të dhe ndryshimet dhe riparimet e tjera në ato ndryshime të miratuara përpara 1 shtatorit 2003

26.370 Detyrat e vazhdueshmërisë të vlefshmërisë ajrore dhe programi i mirëmbajtjes së avionëve

NËNPJESA C – HELIKOPTERËT

26.400 Fikësit e zjarrit

26.410 Kontrollat emergjente të operuara nën ujë

26.415 Dalje emergjente nënujore

26.420 Pajisje emergjente për fluturim mbi ujë

26.425 Sigurimi i kushteve të argumentuara të detit

26.430 Rezistenca e një sistemi të pluskimit emergjent ndaj dëmtimit

26.431 Përcaktimi i qëndrueshmërisë së projekteve të sistemit të pluskimit emergjent

26.435 Vendosija automatike e një sistemi pluskimi emergjent të zjarrit.

Shtojca I – Lista e modeleve të avionëve që nuk u nënshtrohen disa dispozitave të aneksit I (pjesa 26)

NËNPJESA A

PARASHIKIME TË PËRGJITHSHME

26.10 Autoriteti kompetent

a) Për qëllimet e këtij aneksi, autoriteti kompetent, të cilit operatorët me vend kryesor të biznesit Shqipërinë, duhet t'i demonstrojnë përpunshmërinë e avionit, projektimi i të cilit tashmë është certifikuar, me kërkesat e këtij aneksi, është Autoriteti i Aviacionit Civil.

b) Për qëllimet e këtij aneksi, autoriteti kompetent të cilit, mbajtësit e certifikatave të tipit (TC), TC të kufizuara, certifikatave plotësuese të tipit (STC), ndryshimeve dhe miratimeve të projektimit të riparimit, duhet t'i demonstrojnë përpunshmërinë e certifikatave ekzistuese të tipit (TC), TC e kufizuar, certifikatat e tipit plotësues (STC), ndryshimet dhe projektimin e riparimit me kërkesat e këtij aneksi do të jetë autoriteti kompetent sipas pikës 26.10.

26.20 Pajisje përkohësisht jofunksionale

Një fluturim nuk duhet të fillojë kur ndonjë nga instrumentet, pjesët e pajisjeve ose funksionet e

avionit të përcaktuara në këtë pjesë nuk janë funksionale ose mungojnë, përveç rastit kur parashikohen nga lista minimale e pajisjeve të operatorit, siç parashikohet në pjesën ORO.MLR.105 dhe janë miratuar nga autoriteti kompetent.

26.30 Vërtetimi i përputhshmërisë

a) Në përputhje me legjislacionin e komunitetit, Agjencia nxjerr specifikimet e certifikimit, të cilat pranohen dhe publikohen nga AAC-ja dhe të cilat shërbejnë si një mjet standard për të treguar përputhshmërinë me këtë aneks. Specifikimet e certifikimit duhet të jenë mjaftueshëm të detajuara dhe specifike për të treguar kushtet në të cilat mund të vërtetohet përputhshmëria me kërkesat e këtij aneksi.

b) Operatorët dhe mbajtësit e një certifikate tipi, certifikate tip të kufizuar, certifikate tipi shtesë ose një miratimi të projektit të ndryshimit dhe riparimi mund të demonstrojnë përputhjen me kërkesat e këtij aneksi duke respektuar njërën nga sa vijon:

i. specifikimet e nxjerra nga Agjencia dhe pranuar e publikuara nga AAC-ja, sipas paragrafit “a” të kësaj pike ose specifikimet ekuivalente të certifikimit të lëshuara nga Agjencia dhe pranuar e nxjerrë nga AAC-ja, sipas pikës 21.B.70 të aneksit I të urdhrimit të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit”, që përafron rregulloren e BE-së nr. 748/2012;

ii. standardet teknike që ofrojnë një nivel të barabartë sigurie me ato të përfshira në ato specifikime certifikimi.

c) Mbajtësit e një certifikate tipi, certifikate të tipit të kufizuar, certifikatës së tipit shtesë ose një miratimi të projektimit të ndryshimit dhe riparimit duhet t'i vënë në dispozicion çdo operatori të njohur të aeroplanit çdo ndryshim në Udhëzimet për Vazhdueshmërinë e Vlefshmërisë në Fluturim (ICA) të kërkuara për të demonstruar pajtueshmërinë me këtë aneks. Për qëllimet e kësaj rregulloreje, ICA përfshin, gjithashtu, inspektimet e tolerancës ndaj dëmtimit (DTIs), udhëzimet e vlerësimit të riparimit (REGs), një program bazë për parandalimin dhe kontrollin e korrozionit (CPCP) dhe një listë të strukturave kritike për lodhjen (FCS)

dhe seksione të kufizimit të vlefshmërisë ajrore (ALS).

NËNPJESA B AEROPLANËT E MËDHENJ

26.50 Ndenjëset, shtretërit, rripat e sigurisë horizontal dhe vertikal

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar, me certifikim tipi të lëshuar më datë 1 janar 1958 ose më pas, duhet të garantojnë se të gjitha ndenjëset e anëtarëve të ekuipazhit të fluturimit ose të kabinës dhe sistemi i tyre i lidhjes janë të konfiguruar për të ofruar një nivel optimal të mbrojtjes në rast të uljes emergjente, duke u lejuar njëkohësisht personave funksionet e domosdoshme në fluturim dhe duke lehtësuar daljen e shpejtë.

26.60 Ulje e emergjencës – kushtet dinamike

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj të përdorur në transportin ajror tregtar të pasagjerëve, me certifikim tipi më 1 janar 1958 ose pas, dhe për të cilët certifikata individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar për herë të parë më ose pas datës 26 shkurt 2021, duhet të demonstrojnë për çdo projekt të miratuar të tipit të ndenjëses, për t'u zënë gjatë rulimit, ngritjes ose uljes, që pasagjeri është i mbrojtur kur ekspozohet ndaj ngarkesave që vijnë nga kushtet e uljes së emergjencës.

Demonstrimi do të bëhet me një nga mjetet e mëposhtme:

a) testet dinamike të kryera me sukses;

b) analiza racionale që siguron siguri ekuivalente, bazuar në testet dinamike të një modeli të ngjashëm të llojit të sediljes.

Detyrimi i përcaktuar në paragrafin e parë nuk zbatohet për vendet e mëposhtme:

a) ndenjëset e ekuipazhit të kabinës së fluturimit;

b) ndenjëset në aeroplanët me kapacitet të ulët të përfshirë vetëm në operimet e transportit ajror tregtar jo të skeduluara, të kryera në bazë kërkesës;

c) ndenjëset në një model avioni të listuar në tabelën A.1 të shtojcës 1 dhe që mbajnë numrin serial të prodhuesit të listuar në atë tabelë.

26.100 Vendndodhja e daljeve të emergjencës

Me përjashtim të aeroplanëve që kanë konfigurim të daljes së emergjencës të instaluar dhe miratuar para datës 1 prill 1999, operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin

ajror tregtar që kanë konfiguracion me numër maksimal operimi të ndenjësve të udhëtarëve prej më shumë se nëntëmbëdhjetë, me një ose më shumë dalje emergjente të çaktivizuara, duhet të sigurojnë që distanca/t ndërmjet daljeve të mbetura të përputhet (përputhen) me evakuimin efektiv.

26.105 Aksesit në dalje të emergjencës

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar duhet të ofrojnë mjete për të lehtësuar lëvizjen e shpejtë dhe të lehtë të secilit udhëtar nga ndenjësja e tyre të cilado nga dalje të emergjencës në rast të një evakuimi emergjent.

26.110 Shenjimet e daljeve të emergjencës

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar duhet të veprojnë në përputhje me kushtet në vijim:

a) të sigurojnë mjete për të lehtësuar vendndodhjen, aksesin dhe funksionimin e daljeve të emergjencës nga anëtarët e ekuipazhit të kabinës, sipas kushteve të parashikueshme brenda në kabinë në raste të evakuimit emergjent;

b) të sigurojnë mjete për të lehtësuar vendndodhjen dhe funksionimin e daljeve të emergjencës nga personeli në pjesën e jashtme të aeroplanit në raste të evakuimit emergjent.

26.120 Ndryshimi i brendshëm i emergjencës dhe operimi i ndryshimit të emergjencës

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar sigurojnë mjete për të garantuar se janë vendosur në dispozicion shenja të ndryshuara të daljes, ndryshim i përgjithshëm i kabinës dhe zonës së daljes dhe ndryshim i ulët i rrugës së daljes, për të lehtësuar gjetjen e daljeve dhe lëvizjen e pasagjerëve drejt daljeve në rast të evakuimit emergjent.

26.150 Brendësia e ndarjeve

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj, që përdoren në transportin ajror tregtar, duhet të veprojnë në përputhje me kushtet në vijim:

a) të gjitha materialet dhe pajisjet e përdorura në kabinat e ekuipazhit dhe të pasagjerëve duhet të demonstrojnë karakteristika ndezshmërie të përshtatshme për minimizimin e efekteve të zjarreve gjatë fluturimit dhe ruajtjen e kushteve për mbijetesë në kabinë për një kohë të barabartë me kohën që nevojitet për të kryer evakuim të mjetit ajror;

b) duhet të vendoset sinjalistikë për ndalimin e duhanit;

c) bombolat duhet të jenë në gjendje të sigurojnë frenimin e zjarrit të brendshëm në çdo kohë; këto bombola duhet të shenjohen për të mos lejuar hedhjen e materialeve që përdoren për pirjen e duhanit.

26.155 Ndezshmëria e materialit mbështjellës të kabinave të ngarkesës

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar, me certifikatë tip të marrë pas datës 1 janar 1958, duhet të sigurojnë që materialet mbështjellëse të ngarkesave të klasit C ose D në kompartimentet e ngarkesës janë të ndërtuara nga materiale që parandalojnë më së miri efektet e zjarrit në kabinë që të mos rrezikohet mjeti ajror ose pasagjerët e tij.

26.156 Materialet izoluese termike ose akustike

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj të përdorur në transportin ajror tregtar, me certifikatë tipi të marrë më 1 janar 1958 ose pas, duhet të sigurojnë që:

a) për aeroplanët për të cilët certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar përpara datës 18 shkurt 2021, kur materialet e reja izoluese termike ose akustike janë instaluar si zëvendësime në ose pas datës 18 shkurt 2021, këto materiale të reja kanë karakteristika të rezistencës ndaj përhapjes së flakës që parandalojnë ose zvogëlojnë rrezikun e përhapjes së flakës në aeroplan;

b) për aeroplanët për të cilët certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar më 18 shkurt 2021 ose më pas, materialet izoluese termike dhe akustike kanë karakteristika të rezistencës ndaj përhapjes së flakës, të cilat parandalojnë ose reduktojnë rrezikun e përhapjes së flakës në aeroplan;

c) për aeroplanët për të cilët certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar më 18 shkurt 2021 ose më pas dhe me një kapacitet pasagjerësh 20 ose më shumë, materialet izoluese termike dhe akustike (duke përfshirë mjetet e fiksimit të materialeve në trupin e avionit) të instaluar në gjysmën e poshtme të aeroplanit kanë karakteristika të rezistencës ndaj depërtimit të flakës, të cilat parandalojnë ose zvogëlojnë rrezikun e depërtimit të flakës në aeroplan pas një aksidenti dhe që sigurojnë kushte të mbijetueshme në kabinë për një kohë të nevojshme për evakuimin e aeroplanit.

26.157 Konvertimi i kompartimenteve të klasës D

Operatorët e avionëve të mëdhenj të përdorur në transportin ajror tregtar, të tipit të certifikuar më 1 janar 1958 ose pas kësaj date, me përjashtim të operatorëve të një modeli avioni të listuar në tabelën A.1 të shtojcës 1 të këtij aneksi, duhet të sigurojnë që:

a) për aeroplanët, funksionimi i të cilëve përfshin transportin e pasagjerëve, çdo ngarkesë ose bagazh të klasës D, pavarësisht nga vëllimi i tij, përputhet me specifikimet e certifikimit të zbatueshme për një ndarje të klasit C;

b) për aeroplanët, funksionimi i të cilëve përfshin vetëm transportin e ngarkesave, çdo ndarje ngarkese të klasës D, pavarësisht nga vëllimi i tij, përputhet me specifikimet e certifikimit të zbatueshme për një ndarje të klasit C ose të klasit E.

26.160 Mbrotjtja nga zjarri në tualete

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar me konfiguracion me numër maksimal operativ të ndenjësive të pasagjerëve prej më shumë se 19 pasagjerë duhet të veprojnë në përputhje me kushtet në vijim:

Tualetet duhet të pajisen me:

a) mjete për zbulimin e tymit;

b) mjete për shuarjen në mënyrë automatike të zjarrit që ndodh në çdo bombol.

26.170 Fikësit e zjarrit

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj duhet të sigurojnë që fikësit e mëposhtme të mos përdorin halonin si një agjent shuarjeje:

a) fikësit e zjarrit të integruar në çdo kontejner për mbetjet e tualetit për peshqirë, letër ose mbeturina në aeroplanë të mëdhenj, për të cilët certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar më ose pas datës 18 shkurt 2020;

b) fikësit e zjarrit portative në aeroplanë të mëdhenj, për të cilët certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar më ose pas datës 18 maj 2019.

26.200 Paralajmërimi me zë për pajisjen e uljes

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar duhet të sigurojnë që të instalohet një pajisje e përshtatshme paralajmëruese me zë për pajisjen e uljes, me qëllim që të zvogëlohen në masë të konsiderueshme rastet

e uljes së mjetit ajror kur pajisja për ulje është tërhequr pa dashje.

26.201 Presioni i fryrjes së gomave

Operatorët e avionëve të mëdhenj duhet të minimizojnë rrezikun që një gomë të jetë nën presionin minimal të saj të fryrjes gjatë funksionimit.

26.205 Sistemet e ndërgjegjësimit dhe alarmit për tejkalimin e pistës

a) Operatorët e avionëve të mëdhenj të përdorur në transportin ajror komercial duhet të sigurojnë që çdo aeroplan për të cilin është lëshuar certifikata e parë individuale e vlefshmërisë ajrore më ose pas datës 1 janar 2025, të jetë i pajisur me një sistem njoftimi dhe ndërgjegjësimi për tejkalimin e pistës.

b) Ky sistem do të projektohet në një mënyrë që të lejojë reduktimin e rrezikut të një tejkalimi gjatësor të pistës gjatë uljes, duke siguruar një alarm, gjatë fluturimit dhe në tokë, për ekuipazhin e fluturimit kur avioni rrezikon të mos jetë në gjendje për të ndaluar brenda distancës së disponueshme deri në fund të pistës.

26.250 Sistemet operuese të derës së kabinës së ekuipazhit të fluturimit – paaftësim i një personi

Operatorët e aeroplanëve të mëdhenj që përdoren në transportin ajror tregtar duhet të sigurojnë që sistemet operuese të derës së kabinës së ekuipazhit të fluturimit, kur janë të instaluar, të ofrojnë mundësi alternative të hapjes për të lehtësuar lëvizshmërinë e anëtarëve të ekuipazhit të kabinës në kabinën e ekuipazhit të fluturimit në rastin kur një anëtar i ekuipazhit të fluturimit nuk është i aftë të veprojë vetë.

26.300 Programi i vazhdueshëm i integritetit strukturor për strukturat e vjetruara të avionëve – kërkesat e përgjithshme

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara 1 janarit 2019, duhet të krijojë një program të vazhdueshëm të integritetit strukturor për strukturën e vjetruar të avionit, i cili duhet të jetë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikat 26.301 deri në 26.309.

b) Paragrafi “a” nuk do të zbatohet për një model avioni, të cilit i është lëshuar një certifikatë tipi përpara datës 26 shkurt 2021 dhe që plotëson ndonjë nga kushtet e mëposhtme:

i. është renditur në tabelën A.1 të shtojcës 1 të këtij aneksi;

ii. nuk operohet më pas datës 26 shkurt 2021;

iii. nuk është certifikuar për të kryer operime civile me ngarkesë ose pasagjerë;

iv. ka një TC të kufizuar të lëshuar përpara datës 26 shkurt 2021, në përputhje me kërkesat e tolerancës ndaj dëmtimit, me kusht që të mos operohet përtej 75% të objektivit të shërbimit të projektimit dhe të operohet kryesisht në mbështetje të operacioneve prodhuese të mbajtësve të miratimit;

v. është i certifikuar me një TC të kufizuar dhe është projektuar kryesisht për shuarjen e zjarrit.

Përfshirjet e parashikuara në paragrafin (b) (ii) deri në (b) (v) do të zbatohen vetëm pasi mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar t'i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10 për miratim një listë që identifikon llojin e aeroplanit dhe modelet, variacionet ose numrat serialë së bashku me informacionin që mbështet arsyet pse avioni është përfshirë në listë.

c) Për një model avioni të cilit i është lëshuar me një certifikatë tipi e parë përpara datës 26 shkurt 2021 dhe për të cilin një ndryshim ose riparim ekzistues nuk është dhe nuk do të përfshihet në asnjë aeroplan në operim në dhe pas datës 26 shkurt 2022, paragrafët (a) (ii) dhe (a) (iii) të pikës 26.307 dhe paragrafi (a) (ii) i pikës 26.308 nuk do të zbatohen nëse para datës 26 shkurt 2022 mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar i dorëzon autoritetit kompetent, sipas pikës 26.10 miratimin e listës së të gjitha ndryshimeve dhe riparimeve.

26.301 Plani i pajtueshmërisë për mbajtësit e (R)TC

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara 1 janarit 2019, duhet:

i. të krijojë një plan përputhshmërie për integritetin e vazhdueshëm strukturor që përshkruan demonstrimin e planifikuar të përputhshmërisë me kërkesat e përcaktuara në pikat 26.302 deri në 26.309;

ii. t'i dorëzojë planin e përputhshmërisë për integritetin e vazhdueshëm strukturor të përmendur në paragrafin "i", autoritetit kompetent, sipas pikës 26.10 përpara datës 27 maj 2021, për miratim.

b) Një aplikant për një TC ose TC-je të kufizuar të përmendur në shkronjën "c" të nenit 1 paragrafi 2 duhet:

i. të krijojë një plan përputhshmërie për integritetin e vazhdueshëm strukturor që përshkruan demonstrimin e planifikuar të përputhshmërisë me kërkesat e përcaktuara në pikat 26.303 deri në 26.306;

ii. t'i dorëzojë planin e përputhshmërisë për integritetin e vazhdueshëm strukturor të përmendur në paragrafin "i" autoritetit kompetent sipas pikës 26.10 përpara datës 27 maj 2021 ose, përpara lëshimit të certifikatës, nëse ndodh më vonë, për miratim.

26.302 Vlerësimi i tolerancës ndaj lodhjes dhe dëmtimit

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar, për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë, certifikuar në ose pas 1 janarit 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara datës 1 janar 2019, do të kryejë një vlerësim të tolerancës ndaj lodhjes dhe dëmtimit të strukturës së avionit dhe do të zhvillojë DTI që do të shmangë dështimet katastrofike, për shkak të lodhjes gjatë gjithë jetës operacionale të aeroplanit.

b) Përveç rasteve kur dokumentacioni që përshkruan DTI-në e përmendur në paragrafin "a" është miratuar tashmë nga autoriteti kompetent, sipas pikës 26.10, në përputhje me aneksin I (pjesa 21) të urdhrit të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, "Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit", që përafron rregulloren e BE-së nr. 748/2012, mbajtësi i një TC-je ose i një TC-je të kufizuar duhet ta dorëzojë këtë dokumentacion tek autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, për miratim para datës 26 shkurt 2025.

26.303 Kufiri i vlefshmërisë

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose i një TC-je të kufizuar, për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 datës janar 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara datës 1 janar 2019, i certifikuar me një maksimum

peshe ngritjeje (MTOW) më të madhe se 34 019 kg (75 000 lbs), duhet:

i. të vendosë një kufi të vlefshmërisë (LOV) dhe përfshijë atë LOV në një ALS të ndryshuar;

ii. të identifikojë veprimet ekzistuese dhe të reja të mirëmbajtjes nga të cilat varet LOV dhe të zhvillojë informacionin e shërbimit të nevojshëm për operatorët për të zbatuar këto veprime të mirëmbajtjes dhe të dorëzojë informacionin e shërbimit për veprimet e mirëmbajtjes në autoritetin kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme, në përputhje me një plan detyrues të rënë dakord përkatësisht.

Konfigurimet strukturore të aeroplanit që do të vlerësohen për qëllimin e vendosjes së LOV do të përfshijnë të gjitha variacionet e modelit dhe derivatet e miratuara, sipas TC përpara datës 26 shkurt 2021 dhe të gjitha ndryshimet strukturore dhe zëvendësimet në konfigurimet strukturore të atyre avionëve që kërkohen nga një direktivë e vlefshmërisë ajrore të lëshuar para datës 26 shkurt 2021.

Me përjashtim të paragrafit (a) (ii), një mbajtësi të një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me motor turbinë nuk do t'i kërkohet të zhvillojë dhe dorëzojë në Agjenci informacionin e shërbimit për një veprim të mirëmbajtjes së zbatueshëm për një model avioni i cili nuk do të operohet më pas pikës së planifikuar të dorëzimit për informacionin e shërbimit të atij veprimi mirëmbajtjeje. Që ky përjashtim të hyjë në fuqi, mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar duhet të informojë autoritetin kompetent sipas pikës 26.10 jo më vonë se data në të cilën modeli i avionit pushon së funksionuari.

b) Mbajtësi i certifikatës së tipit (TC) ose TC i kufizuar do t'i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, LOV-në e vendosur në përputhje me paragrafin “a” dhe ndryshimin e ALS-së të përmendur në atë paragraf së bashku me planin detyrues, përpara afateve të përcaktuara në paragrafët “i” deri “iii”, për miratim:

i. 26 gusht 2024 për strukturën kritike të lodhjes me një bazë certifikimi që nuk përfshin një vlerësim të tolerancës ndaj dëmtimit;

ii. 26 shkurt 2026 për strukturën e aeroplanit që i nënshtrohet testimit të vazhdueshëm të lodhjes në shkallë të gjerë në datën e zbatimit të kësaj rregulloreje;

iii. 26 shkurt 2025 për të gjitha strukturat e tjera të avionit.

c) Një aplikant për një TC ose TC-je të kufizuar siç përmendet në shkronjën (c) të nenit 1 paragrafi 2, për një aeroplan të madh me motor turbinë me një peshë maksimale ngritjeje (MTOW) më të madhe se 34 019 kg (75 000 lbs), duhet:

i. të vendosë një kufi vlefshmërie (LOV) dhe përfshijë atë LOV në ALS;

ii. të identifikojë veprimet ekzistuese dhe të reja të mirëmbajtjes nga të cilat varet LOV dhe të zhvillojë informacionin e shërbimit të nevojshëm për operatorët për të zbatuar ato veprime të mirëmbajtjes dhe të dorëzojë informacionin e shërbimit për veprimet e mirëmbajtjes në autoritetin kompetent sipas pikës 26.10 kur është e zbatueshme në përputhje me një plan detyrues të rënë dakord me Agjencinë.

d) Aplikanti për një TC ose TC-je të kufizuar siç përmendet në shkronjën (c) të nenit 1 paragrafi 2 do t'ia dorëzojë LOV-në e vendosur në përputhje me paragrafin (c) dhe ALS të përmendur në atë paragraf së bashku me planin detyrues autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme, për miratim.

e) Afatet e mëposhtme do të zbatohen për detyrimet e përmendura në paragrafin “d”:

i. përpara datës së miratuar nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10 në planin e aplikantit për përfundimin e testeve dhe analizave të çdo strukture aeroplani që kërkon testim të ri të lodhjes në shkallë të gjerë për të mbështetur vendosjen e LOV;

ii. përpara datës 26 shkurt 2025 për të gjitha strukturat e tjera të avionit.

26.304 Programi për parandalimin dhe kontrollin e korrozionit

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara 1 janarit 2019, duhet të vendosë një program bazë për parandalimin dhe kontrollin e korrozionit (CPCP).

b) Përveç rasteve kur CPCP-ja bazë e përmendur në paragrafin (a) është miratuar tashmë nga Agjencia në përputhje me pikën 21.A.3B(c)(1) të aneksit 1 të urdhrorit të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së

avionit dhe të produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit”, që përafron rregulloren e BE-së nr. 748/2012 ose në një raport të bordit të rishikimit të mirëmbajtjes (MRBR) të miratuar nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, sipas rastit, mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar duhet t’ia dorëzojë CPCP, autoritetit kompetent sipas pikës 26.10 për miratim përpara datës 26 shkurt 2023.

c) Një aplikant për një TC ose TC të kufizuar, siç përmendet në germën (c) të nenit 1, paragrafi 2, për një aeroplan të madh me turbinë duhet të krijojë një program bazë parandalimi dhe kontrolli të korrozionit (CPCP) përpara se të lëshohet TC.

26.305 Vlefshmëria e programit të vazhdueshëm të integritetit strukturor

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar në ose pas 1 janarit 1958, për të cilin aplikimi për TC-në është dorëzuar përpara 1 janarit 2019, do të krijojë dhe zbatojë një proces që siguron që programi i vazhdueshëm i integritetit strukturor të mbetet i vlefshëm gjatë gjithë jetës operationale të aeroplanit, duke marrë parasysh përvojën e shërbimit dhe operimet aktuale.

b) Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC e kufizuar duhet t’i paraqesë Agjencisë një përshtkrim të procesit të përmendur në paragrafin (a) përpara datës 26 shkurt 2023 për miratim. Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC e kufizuar do të zbatojë procesin brenda 6 muajve pas miratimit të saj nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme.

c) Një aplikant për një TC ose TC-je të kufizuar siç përmendet në germën (c) të nenit 1, paragrafi 2 për një aeroplan të madh me turbinë, duhet të krijojë dhe zbatojë një proces që siguron që programi i vazhdueshëm i integritetit strukturor të mbetet i vlefshëm gjatë gjithë jetës operative të aeroplanit, duke marrë parasysh përvojën e shërbimit dhe operimet aktuale. Ai do t’i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10 kur është e zbatueshme një përshtkrim të procesit para datës 26 shkurt 2023, ose para lëshimit të certifikatës, cilado që të ndodhë më vonë, për miratim dhe do ta zbatojë procesin brenda 6 muajve pas miratimit të tij nga Autoriteti kompetent sipas pikës 26.10.

26.306 Struktura bazë kritike e lodhjes

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas datës 1 janar 1958, për të cilin aplikimi për TC është dorëzuar përpara 1 janarit 2019 dhe i certifikuar për të mbajtur 30 pasagjerët ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë, duhet të identifikojë dhe listojë strukturat bazë kritike për lodhjen (FCBS) për të gjitha variacionet dhe derivatet e modelit të avionit të përfshira në TC ose TC të kufizuar.

b) Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC e kufizuar duhet t’i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10 kur është e zbatueshme, listën e strukturave të përmendura në paragrafin (a) përpara datës 26 gusht 2024 për miratim.

c) Pas miratimit të listës së përmendur në paragrafin (a) nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar do ta vërë atë në dispozicion të operatorëve dhe personave që kërkohet të jenë në përputhje me pikat 26.330 dhe 26.370.

d) Një aplikant për një TC ose TC të kufizuar, siç përmendet në germën “c” të nenit 1, paragrafi 2, për një aeroplan të madh me turbinë që do të certifikohet për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë duhet të identifikojë dhe listojë strukturat bazë kritike për lodhjen (FCBS) për të gjitha variacionet dhe derivatet e modelit të avionit të përfshira në TC ose TC të kufizuar. Lista e këtyre strukturave duhet t’i dorëzohet autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme përpara datës 26 gusht 2024 ose përpara lëshimit të certifikatës, cilado qoftë më vonë, për miratim.

e) Pas miratimit të listës së përmendur në paragrafin (d) nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, aplikanti për një TC ose TC-je të kufizuar siç referohet në germën (c) të nenit 1 paragrafi 2 do ta vërë atë në dispozicion të operatorëve dhe personave që u kërkohet të jenë në përputhje me pikën 26.370.

26.307 Të dhëna për tolerancën ndaj dëmtimit për ndryshimet ekzistuese në strukturën kritike të lodhjes

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose TC-je të kufizuar për një aeroplan të madh me motor

turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958 i certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë, për ndryshimet dhe strukturën e modifikuar kritike të lodhjes (FCMS) që ekziston më 26 shkurt 2021 duhet:

i. të rishikojë ndryshimet ekzistuese të projektimit (modifikimet e projektimit) dhe të identifikojë të gjitha ndryshimet që prekin FCBS të identifikuara në përputhje me pikën 26.306;

ii. për çdo ndryshim të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i), të identifikojë çdo strukturë të modifikuar të lidhur me lodhjen kritike (FCMS);

iii. për çdo ndryshim të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i), të kryejë një vlerësim të tolerancës së dëmit dhe të krijojë dhe dokumentojë inspektimet e tolerancës ndaj dëmtimeve;

b) Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar duhet t'i dorëzojë autoritetit kompetent, sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme listën e të gjitha strukturave të modifikuara, kritike ndaj lodhjes (FCMS), të identifikuara në përputhje me paragrafin (a) (ii) për miratim përpara datës 26 shkurt 2025.

c) Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose një TC të kufizuar duhet t'i dorëzojë autoritetit kompetent, sipas pikës 26.10 të dhënat e tolerancës së dëmit, përfshirë DTI, që rezultojnë nga vlerësimi i kryer në përputhje me paragrafin (a) (iii) përpara datës 26 gusht 2024, për miratim.

d) Pas miratimit nga agjencia të listës FCMS të paraqitur në përputhje me paragrafin (b), mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose i kufizuar do ta vërë atë listë në dispozicion të operatorëve dhe personave që kërkohet të respektojnë pikat 26.330 dhe 26.370.

26.308 Të dhëna për tolerancën ndaj dëmtimit për riparimet ekzistuese të strukturës kritike ndaj lodhjes

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose TC-je të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958 i certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë, për riparimet e publikuara që ekzistojnë më 26 shkurt 2021 duhet të:

i. rishikojë të dhënat e riparimit dhe identifikojë çdo riparim të specifikuar në të dhënat që ndikojnë në strukturën bazë kritike të lodhjes dhe strukturën e modifikuar kritike të lodhjes të identifikuar në

përputhje me paragrafin (a) të pikës 26.306 dhe paragrafin (a) (ii) të pika 26.307;

ii. të kryejë një vlerësim të tolerancës ndaj dëmtimit për çdo riparim të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i), përveç rasteve kur është bërë më parë.

b) Mbajtësi i një certifikate tipi (TC) ose TC e kufizuar do t'i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme, të dhënat e tolerancës së dëmit, përfshirë DTI, që rezultojnë nga vlerësimi i kryer në përputhje me paragrafin (a) (ii) përpara datës 26 maj 2024, për miratim, përveç nëse është miratuar tashmë në përputhje me pikën 21.A.435(b)(2) të aneksit I (pjesa 21) të urdhrin të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, "Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaraten e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit", që përafron rregulloren e BE-së nr. 748/2012, përpara datës 26 gusht 2022.

26.309 Udhëzimet e vlerësimit të riparimit

a) Një mbajtës i një certifikate tipi (TC) ose TC-je të kufizuar për një aeroplan të madh me turbinë të certifikuar më ose pas 1 janarit 1958 i certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë dhe për të cilat TC ose TC e kufizuar është lëshuar përpara 11 janarit 2008, do të zhvillojë udhëzimet e vlerësimit të riparimit (REGs) për të vendosur:

i. një proces për kryerjen e vëzhgimeve të aeroplanit të prekur që mundëson identifikimin dhe dokumentimin e të gjitha riparimeve ekzistuese që ndikojnë në strukturën kritike të lodhjes, të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) të pikës 26.306 dhe paragrafin (a) (ii) të pikës 26.307;

ii. një proces që u mundëson operatorëve të marrin një DTI për riparimet e identifikuara në përputhje me paragrafin (a) (i);

iii. një plan zbatimi që ofron korniza kohore për kryerjen e anketimeve të aeroplanit, marrjen e DTI-ve dhe përfshirjen e DTI-ve në programin e mirëmbajtjes së operatorit të aeroplanit.

b) Mbajtësi i një TC ose i një TC të kufizuar duhet t'i dorëzojë agjencisë udhëzimet e vlerësimit të riparimit të zhvilluara në përputhje me paragrafin (a) përpara datës 26 shkurt 2025, për miratim.

26.330 Të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit për certifikatat ekzistuese shitesë të tipit (STC), ndryshime të tjera ekzistuese të mëdha dhe riparime ekzistuese që ndikojnë në ato ndryshime ose STC

a) Një mbajtës i një STC të lëshuar përpara datës 26 shkurt 2021 për një ndryshim të madh, ose një mbajtës i një ndryshimi të madh që është konsideruar i miratuar sipas nenit 4 të urdhrat të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaraten e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit”, që përafrojnë rregulloren e BE-së nr. 748/2012, për aeroplanët e mëdhenj të certifikuar në ose pas 1 janarit 1958 për të transportuar 30 ose më shumë pasagjerë ose që kanë një kapacitet ngarkese prej 3 402 kg (7 500 lbs) ose më shumë, do të mbështesë operatorët që u kërkohet të pajtohen me pikën 26.370(a)(ii) duke adresuar efektet negative të atyre ndryshimeve dhe riparimeve të ndryshimeve në strukturën e aeroplanit dhe duhet të jenë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikat 26.331 deri në 26.334.

b) Paragrafi (a) nuk do të zbatohet për ndryshimet dhe riparimet e mëdha të një modeli avioni të certifikuar për herë të parë përpara datës 26 shkurt 2021, kur ai model avioni plotëson ndonjë nga kushtet e mëposhtme:

- i. është renditur në tabelën A.1 të shtojcës 1;
- ii. nuk funksionon më pas datës 26 shkurt 2021;
- iii. nuk është certifikuar për të kryer operime civile me ngarkesë ose pasagjerë;
- iv. ka një TC të kufizuar dhe është certifikuar në përputhje me kërkesat e tolerancës ndaj dëmtimit, me kusht që të mos operohet përtej 75% të qëllimit të shërbimit të tij të projektimit dhe të operohet kryesisht në mbështetje të operimeve prodhuese të mbajtësve të kufizuar të TC-së;

v) është i certifikuar me një TC të kufizuar dhe është projektuar kryesisht për shuarjen e zjarrit;

c) Paragrafi (a) nuk do të zbatohet për ndryshimet dhe riparimet e mëdha në një aeroplan të certifikuar për herë të parë përpara datës 26 shkurt 2021, kur ndryshimet ose riparimet nuk janë dhe nuk do të përfshihen në asnjë aeroplan në operim më 26 gusht 2024 ose më pas;

d) Përjashtimet e parashikuara në paragrafin (b) (ii) deri në (b) (v) dhe (c) do të zbatohen vetëm pasi mbajtësi i miratimit të ndryshimit të dorëzojë për miratim nga autoriteti kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme përpara datës 26 shkurt 2025, një listë ndryshimesh që ndikojnë në strukturën bazë kritike të lodhjes, së bashku me informacionin duke mbështetur arsyet pse çdo ndryshim është përfshirë në listë.

26.331 Plani i përputhshmërisë për mbajtësit e STC-së

Mbajtësi i një miratimi ndryshimi duhet:

a) të krijojë një plan përputhshmërie që adreson kërkesat e pikave 26.332 deri në 26.334;

b) t'i paraqesë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme, planin e përputhshmërisë të përmendur në paragrafin (a) përpara datës 25 gusht 2024, për miratim.

26.332 Identifikimi i ndryshimeve që ndikojnë në strukturën kritike të lodhjes

a) Një mbajtës i një miratimi ndryshimi duhet:

i. të rishikojë ndryshimet dhe të identifikojë ato ndryshime që ndikojnë në strukturën bazë kritike të lodhjes;

ii. për çdo ndryshim të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i), të identifikojë çdo FCMS të lidhur;

iii. të identifikojë riparimet e publikuara që ndikojnë në çdo ndryshim të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i).

b) Mbajtësi i një miratimi ndryshimi që është lëshuar në ose pas 1 shtatorit 2003, do të zhvillojë dhe dorëzojë një listë të ndryshimeve dhe FCMS-të e identifikuar në përputhje me paragrafët (a) (i) dhe (a) (ii) tek autoriteti kompetent, sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme para datës 26 shkurt 2025, për miratim, dhe, me miratimin përkatës, të vendosë listën në dispozicion të personave dhe operatorëve, të cilëve u kërkohet të jenë në përputhje me paragrafin (b) (ii) të pikës 26.370.

c) Mbajtësi i një miratimi të një ndryshimi që është lëshuar përpara datës 1 shtator 2003 duhet:

i. të zhvillojë dhe t'i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme një listë të ndryshimeve të identifikuar në përputhje me paragrafin (a) (i) përpara datës 26 shkurt 2025, për miratim;

ii. me kërkesë të një operatori që kërkohet të pajtohet me pikën 26.370(a)(ii) për një ndryshim, të identifikojë dhe listojë çdo FCMS që lidhet me

ndryshimin dhe dorëzojë këto të dhëna në agjenci brenda 12 muajve nga kërkesa e operatorit, për miratim;

iii. me miratimin e çdo të dhëne të paraqitur sipas paragrafëve (c) (i) dhe (c) (ii), t'i vërë ato të dhëna të disponueshme për personat dhe operatorët që u kërkohej të jenë në përputhje me paragrafin (b) (ii) të pikës 26.370.

26.333 Të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit për STC-të dhe riparimet e atyre STC-ve të miratuara më ose pas 1 shtatorit 2003

a) Një mbajtës i një miratimi ndryshimi që është lëshuar më ose pas 1 shtatorit 2003 duhet:

i. për ndryshimet dhe riparimet e publikuara të identifikuara në përputhje me paragrafin (a)(i) të pikës 26.332 dhe paragrafin (a)(iii) të pikës 26.332, të kryejë një vlerësim të tolerancës ndaj dëmtimit;

ii. të krijojë dhe dokumentojë inspektimin e tolerancës ndaj dëmtimit, përveç rasteve kur është bërë tashmë.

b) Mbajtësi i një miratimi ndryshimi do t'i dorëzojë për miratim autoritetit kompetent, sipas pikës 26.10, të dhënat e tolerancës së dëmit që rezultojnë nga vlerësimi i tolerancës ndaj dëmit të kryer në përputhje me paragrafin (a) (i) përpara datës 26 shkurt 2025, përveç nëse është miratuar tashmë në përputhje me pikën 21.B.111 të aneksit i (pjesa 21) të urdhrit të ministrit nr. 57, datë 13.3.2024, "Për miratimin e rregullores për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor ose deklaratën e përputhshmërisë së avionit dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për kërkesat e aftësisë së organizatave të projektimit dhe prodhimit", që përaftron rregulloren e BE-së nr. 748/2012.

c) Me përjashtim të paragrafit (b), për ndryshimet që nuk kishin një kërkesë për vlerësimin e tolerancës së dëmit në bazën e certifikimit, mbajtësi i një miratimi ndryshimi të identifikuar në paragrafin (a) duhet të paraqesë të dhënat e tolerancës së dëmit që rezultojnë nga vlerësimi i tolerancës ndaj dëmtimit i kryer në përputhje me paragrafin (a) për autoritetin kompetent sipas pikës 26.10, brenda afateve të mëposhtme, cilado qoftë më vonë, për miratim:

i. përpara se një aeroplan me atë ndryshim të inkorporuar të operohet në përputhje me aneksin IV (pjesa CAT) urdhrit të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, "Për kërkesat teknike dhe procedurat administrative për operimet ajrore"; ose

ii. përpara datës 26 shkurt 2023.

26.334 Të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit për STC dhe ndryshimet dhe riparimet e tjera të këtyre ndryshimeve të miratuara përpara datës 1 shtator 2003

a) Me kërkesë të një operatori të cilit i kërkohej që të pajtohet me pikën 26.370(a)(ii), mbajtësi i një miratimi të një ndryshimi që është lëshuar përpara datës 1 shtator 2003 duhet:

i. për ndryshimet dhe riparimet e publikuara të identifikuara në përputhje me paragrafin (a)(i) të pikës 26.332 dhe paragrafin (a)(iii) të pikës 26.332, të kryejë një vlerësim të tolerancës ndaj dëmtimit;

ii. të krijojë dhe dokumentojë inspektimin e tolerancës ndaj dëmtimit, përveç rasteve kur është bërë tashmë.

b) Mbajtësi i një miratimi të një ndryshimi duhet t'i dorëzojë autoritetit kompetent sipas pikës 26.10, kur është e zbatueshme, të dhënat e tolerancës ndaj dëmtimit që rezultojnë nga vlerësimi i kryer në përputhje me paragrafin (a) (i):

i. brenda 24 muajve nga marrja e një kërkesë, për kërkesat e marra para datës 26 shkurt 2024, për miratim; ose

ii. përpara datës 26 shkurt 2025 ose brenda 12 muajve nga marrja e një kërkesë, cilado që të ndodhë më vonë, për kërkesat e marra më ose pas datës 26 shkurt 2024, për miratim.

26.370 Detyrat e vazhdueshmërisë së vlefshmërisë së ajrore dhe programi i mirëmbajtjes së avionëve

a) Operatorët ose pronarët e aeroplanëve të mëdhenj me turbina të certifikuar më 1 janar 1958 ose më pas, duhet të sigurojnë vazhdueshmërinë e vlefshmërisë ajrore të strukturave të vjetruara të avionëve duke përgatitur programin e mirëmbajtjes së avionëve të parashikuar në pikën M.A.302 të aneksit I (pjesa M) të urdhrit të ministrit nr. 167, datë 4.6.2020, "Për miratimin e rregullores mbi vazhdueshmërinë e vlefshmërisë ajrore të avionit dhe produkteve, pjesëve dhe pajisjeve aeronautike dhe mbi miratimin e organizatave dhe personelit të përfshirë në këto detyra", që përaftron rregulloren e Komisionit (BE) nr. 1321/2014 që përfshin:

i. për aeroplanët e certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë, ose me një kapacitet ngarkese më të madhe se 3 402 kg (7 500 lbs), një program inspektimi të miratuar i bazuar në tolerancën e dëmtimit;

ii. për aeroplanët që operojnë në përputhje me Aneksin IV (pjesë CAT) të urdhrit të ministrit nr. 80,

datë 30.6.2023, “Për kërkesat teknike dhe procedurat administrative për operimet ajrore”, dhe të certifikuar për të transportuar 30 pasagjerë ose më shumë ose me një kapacitet ngarkese më të madhe se 3 402 kg (7 500 lbs), një mjet për adresimin e efekteve negative që mund të kenë riparimet dhe modifikimet në strukturën kritike të lodhjes dhe në inspektimet e parashikuara në pikën (a) (i);

iii. për aeroplanët e certifikuar me një peshë maksimale ngritjeje (MTOW) më të madhe se 3 402 kg (7 500 lbs) me një LOV të miratuar;

iv. një CPCP;

b) Afatet e mëposhtme do të zbatohen për detyrimin e përmendur në paragrafin (a):

i. programi i mirëmbajtjes së avionit do të rishikohet për të adresuar kërkesat e pikave (a) (i), (a) (ii) dhe (a) (iv) përpara datës 26 shkurt 2024 ose përpara operimit të aeroplanit, cilado që të ndodhë më vonë;

ii. programi i mirëmbajtjes së avionit do të rishikohet për të adresuar kërkesat e pikës (a) (iii) përpara datës 26 gusht 2024, ose 6 muaj pas publikimit të LOV, ose përpara përdorimit të aeroplanit, cilado që të ndodhë më vonë;

c) Për një model avioni të certifikuar për herë të parë përpara datës 26 shkurt 2021 dhe:

i. që nuk funksionon më pas datës 26 shkurt 2024, pikat (a) (i), (a) (ii) dhe (a) (iv) nuk do të zbatohen;

ii. që nuk funksionon më pas datës 26 gusht 2021, pika (a) (iii) nuk do të zbatohet;

iii. me një TC të kufizuar të lëshuar përpara datës 26 shkurt 2021 në përputhje me kërkesat e tolerancës së dëmtimit, me kusht që të mos operohet përtej 75% të qëllimit të tij të shërbimit të projektimit dhe të operohet kryesisht në mbështetje të operacionit prodhues të mbajtësve të miratimit, pikat (a) (i), (a) (ii) dhe (a) (iv) nuk do të zbatohen;

d) Për një model avioni me një certifikatë tipi të kufizuar të lëshuar përpara datës 26 shkurt 2021 dhe qëllimi kryesor i të cilit është shuarja e zjarrit, pikat (a) (i) dhe (a) (ii) nuk do të zbatohen.

NËNPJESA C HELIKOPTERËT

26.400 Fikësit e zjarrit

Operatorët e helikopterëve të mëdhenj duhet të sigurojnë që fikësit e zjarrit të mëposhtme të mos përdorin halon si agjent shuarës:

a) fikësit e zjarrit të integruara për çdo kontejner për mbetjet e tualetit për peshqirët, letrat ose mbeturinat në helikopterë të mëdhenj, për të cilët certifikata individuale e vlefshmërisë ajrore është lëshuar për herë të parë më ose pas datës 18 shkurt 2020;

b) fikësit e zjarrit portative në helikopterë të mëdhenj për të cilët certifikata individuale e vlefshmërisë ajrore lëshohet për herë të parë më 18 maj 2019 ose më pas.

26.410 Kontrollat emergjente të operuara nën ujë

Operatorët e helikopterëve të vegjël dhe të mëdhenj që duhet, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV, të urdhrit të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për uljen në ujë apo të certifikohen për ankorim të detyruar, duhet të garantojnë se të gjitha kontrollat e emergjencës që duhet të operohen nën ujë të jenë të shënuara me mënyrën e operimit, si dhe me vija të verdha dhe të zeza.

26.415 Dalje emergjente nënujore

a) Operatorët e helikopterëve të vegjël dhe helikopterëve të mëdhenj që duhet, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV të urdhrit të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për uljen në ujë ose të certifikohen për ankorim të detyruar, duhet të sigurojnë që:

1. është e mundur që pasagjerët të identifikojnë lehtësisht mjetet për të operuar të gjitha daljet emergjente nënujore për të lehtësuar daljen në rast të ankorimit të detyruar ose përmbykses;

2. një dalje emergjente nënujore është e disponueshme në secilën anë të helikopterit për çdo njësi, (ose pjesë të një njësie, me katër ndenjese pasagjerësh, përveç rastit kur dalja nënujore emergjente është mjaft e madhe për të lejuar daljen e njëkohshme të dy pasagjerëve;

3. sediljet e pasagjerëve janë të vendosura në lidhje me daljet emergjente nënujore të përmendura në pikën (2) në mënyrë të tillë që të lehtësojnë arratisjen e pasagjerëve në rast të përmbykses së helikopterit dhe përmbytjes së kabinës.

b) Operatorët e helikopterëve të kategorisë A të vogël dhe helikopterëve të mëdhenj që duhet, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV të urdhrit të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për ulje në ujë ose certifikohen për uljen në ujë ose certifikohen për ankorim të detyruar, duhet të sigurojnë që:

1. të gjitha daljet e emergjencës, duke përfshirë daljet emergjente të ekuipazhit të fluturimit, dhe çdo derë, dritare ose hapje tjetër e përshtatshme për t'u përdorur për qëllime të daljes emergjente nënujore, mbeten të funksionueshme në rast emergjence;

2. sigurohet një mjet automatik për të identifikuar me lehtësi periferinë e hapjeve të të gjitha daljeve emergjente nënujore në të gjitha kushtet e ndriçimit; shenja të tilla duhet të projektohen që të mbeten të dukshme në rast se helikopteri përmbysset ose kabina zhytet.

26.420 Pajisjet emergjente për fluturim mbi ujë

a) Operatorët e helikopterëve të vegjël dhe helikopterëve të mëdhenj që u kërkohet të përmbushin kërkesat e pikës CAT.IDE.H.300 të aneksit IV, pikës NCC.IDE.H.227 të aneksit VI ose pikës SPO.IDE.H. 199 i aneksit VIII të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, duhet të sigurojnë që çdo gomone shpëtimi e fryrë të ketë një mjet për ta mbajtur atë pranë helikopterit dhe një mjet shitesë për të mbajtur gomonen e fryrë të shpëtimit të lidhur me helikopterin më larg në një distancë, që nuk do të përbente rrezik për vetë gomonen e shpëtimit dhe as për personat në bord. Në rast se helikopteri zhytet plotësisht, të dyja këto mjete mbajtëse të gomones së shpëtimit duhet të shpëputen përpara se helikopteri të zhytet, edhe kur gomonia është bosh.

b) Operatorët e helikopterëve të vegjël dhe helikopterëve të mëdhenj që kërkohen, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320 (a) të aneksit IV të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për ulje në ujë ose të certifikohen për ankorimin e detyruar, duhet të sigurohen se janë parashikuar dispozitat e depozitimit/magazinimit që mundësojnë një jelek shpëtimi për çdo pasagjer të helikopterit që arrihet lehtësisht ndërsa është ulur, përveç rasteve kur udhëtarëve u kërkohet t'i mbajnë ato gjatë kohës në bordin e helikopterit.

c) Operatorët e helikopterëve të mëdhenj, të cilëve u kërkohet nga pika SPA.HOFO.165 (d) e aneksit V të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, instalimi i një ose më shumë gomoneve të shpëtimit, duhet të garantojnë se gomonia ose gomonet e shpëtimit:

1. është (janë) e dislokueshme nga distanca, me mjetet për të shtrirë gomonen/et e shpëtimit, që gjendet në një distancë të vogël nga ekuipazhi i fluturimit, nga pasagjerët e kabinës dhe çdo të

mbijetuari në ujë, me helikopterin në një pozicion vertikal pozicion lundrues ose të përmbysur;

2. mund të vendoset në mënyrë të besueshme me helikopterin në çdo qëndrim lundrues/pluskues të parashikueshëm në mënyrë të arsyeshme, duke përfshirë përmbysjen, dhe në kushtet e detit të vërtetuara për rezistencën ndaj përmbysjes.

26.425 Sigurimi i kushteve të vërtetuara të detit

a. Një mbajtës i një certifikate tipi për një helikopter të vogël ose një helikopter të madh duhet të sigurojë që kushtet e vërtetuara të detit për rezistencën ndaj përmbysjes dhe çdo informacion shoqërues në lidhje me certifikimin ankorimit të detyruar në ujë ose dispozitat e pluskimit emergjent të përfshihen në manualin e fluturimit të rotorcraftit (RFM) dhe t'u vihet në dispozicion të gjithë operatorëve.

b) Një mbajtës i një certifikate tipi plotësues për një sistem pluskimi emergjent që është i instaluar në një helikopter të vogël ose një helikopter të madh duhet të sigurojë që kushtet e detit të vërtetuara për rezistencën ndaj përmbysjes dhe çdo informacion shoqërues, në lidhje me certifikimin e ankorimit të detyruar në ujë ose dispozitat e pluskimit emergjent janë të përfshira në RFM dhe janë vënë në dispozicion të gjithë operatorëve.

26.430 Rezistenca e një sistemi të pluskimit emergjent ndaj dëmtimit

a) Operatorët e helikopterëve të vegjël ose helikopterëve të mëdhenj që kanë certifikatën e tyre të parë individuale të vlefshmërisë ajrore të lëshuar në ose pas datës 9 gusht 2025 dhe që u kërkohet, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, që të projektohen për ulje në ujë ose certifikohen për ulje të detyruar në ujë, duhet të sigurojnë që nëse helikopteri përfshin një sistem pluskimi emergjent të vendosur, efektet në vendosjen dhe mbajtjen e suksesshme të sistemit të pluskimit të emergjencës si rezultat i dëmeve të mundshme të shkaktuar nga impakti me ujin të minimizohen aq sa është e mundur në projektim.

b) Operatorët e helikopterëve të vegjël ose helikopterëve të mëdhenj me sisteme pluskimi emergjent të magazinuar që janë instaluar për herë të parë në ose pas datës 9 gusht 2025 që u kërkohet, në përputhje me CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV të urdhrat të ministrit nr. 80, datë 30.6.2023, të certifikohen për ankorim të detyruar në ujë, duhet të

sigurojnë që efektet në vendosjen dhe mbajtjen e suksesshme të sistemeve të pluskimit të emergjencës si rezultat i dëmeve të mundshme të shkaktuar nga impakti me ujin të minimizohen aq sa është e mundur në projektim.

26.431 Përcaktimi i qëndrueshmërisë së modeleve të sistemit të pluskimit emergjent

a) Një operator i një helikopteri të vogël ose i një helikopteri të madh që i kërkohet, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320(a) të aneksit IV të urdhrat nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohet për ulje në ujë ose certifikohet për uljen e detyruar në ujë, mund t'i kërkojë personit të referuar në pikën (b) që të ofrojë shërbimet e përmendura në pikën (c), kur plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

1. operatorit i kërkohet të demonstrojë pajtueshmërinë me pikën 26.430 të këtij aneksi;

2. qëndrueshmëria e sistemit të pluskimit emergjent në rast të impaktit me ujin nuk është demonstruar si pjesë e certifikatës së tipit ose certifikatës shtesë të tipit të atij helikopteri.

b) Personi që do të ofrojë shërbimet e përmendura në pikën (c) është:

1. mbajtësi i certifikatës së tipit, nëse sistemi i pluskimit emergjent përfshihet në projektin e tipit;

2. mbajtësi i certifikatës së tipit plotësues, nëse sistemi i pluskimit emergjent është i certifikuar nëpërmjet një certifikate tipi plotësuese.

c) Personi i përmendur në pikën (b) duhet:

1. të përcaktojë që efektet në vendosjen dhe mbajtjen e suksesshme të sistemit të pluskimit

emergjent si rezultat i dëmtimit të mundshëm nga një impakt me ujin janë minimizuar, aq sa është e mundur;

2. të përcaktojë që efektet e përmendura në pikën (c) (1) merren parasysh në projektimin e sistemit të pluskimit emergjent;

3. të sigurojë një vlerësim për operatorin.

26.435 Vendosja automatike e një sistemi pluskimi emergjent

a) Operatorët e helikopterëve të vegjël që kërkohen, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320 (a) të aneksit IV, të urdhrat nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për uljen në ujë ose certifikohen për ankorimin e detyruar në ujë duhet të sigurojë që nëse një sistem pluskimi emergjent është instaluar dhe ruhet gjatë fluturimit, atëherë ai do të vendoset automatikisht si rezultat i hyrjes në ujë.

b) Operatorët e helikopterëve të kategorisë A të vegjël dhe helikopterët e mëdhenj që u kërkohen, në përputhje me pikën CAT.IDE.H.320 (a) të aneksit IV, të urdhrat nr. 80, datë 30.6.2023, të projektohen për ulje në ujë ose certifikohen për ankorim të detyruar në ujë, duhet të sigurohen që nëse një sistem pluskimi emergjent instalohet dhe ruhet gjatë fluturimit, atëherë ai do të vendoset automatikisht si rezultat i hyrjes në ujë dhe nuk do të mbështetet në asnjë veprim të pilotit gjatë fluturimit.

SHTOJCA I

LISTA E MODELEVE TË AVIONËVE QË NUK U NËNSHTROHEN DISA DISPOZITAVE TË ANEKSIT I (PJESA 26)

Tabela A.1

Mbajtës i TC-së	Lloji	Modelet	Numri serial i prodhuesit	Dispozitat e aneksit I (pjesa 26) që nuk zbatohen
Kompania Boeing	707	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
Kompania Boeing	720	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
Kompania Boeing	DC-10	DC-10-10 DC-10-30 DC-10-30F	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
Kompania Boeing	DC-8	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
Kompania Boeing	DC-9	DC-9-11, DC-9-12, DC-9-13, DC-9-14, DC-9-15, DC-9-15F, DC-9-21, DC-9-31, DC-9-32, DC-9-32 (VC-9C), DC-9-32F, DC-9-32F (C-9A, C-9B), DC-9-33F, DC-9-34, DC-9-34F, DC-9-41, DC-9-51	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
Kompania Boeing	MD-90	MD-90-30	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
FOKKER SHËRBIMET B.V	F27	Mark 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334

FOKKER SHËRBIMET B.V	F28	Mark 1000, 1000C, 2000, 3000, 3000C, 3000R, 3000RC, 4000	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
GULFSTREAM AEROSPACE CORP.	G-159	G-159 (Gulfstream I)	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
GULFSTREAM AEROSPACE CORP.	G-II_III_IV_V	G-1159A (GIII) G-1159B (GIIB) G-1159 (GII)	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
KELOWNA FLIGHTCRAFT LTD.	CONVAIR 340/440	440	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
LEARJET INC.	Learjet 24/25/31/36/35/55/60	24,24 A,24B,24B- A,24D, 24D- A,24F,24F-A,25, 25B,25C,25D,25F	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
LOCKHEED MARTIN CORPORATION	1329	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
LOCKHEED MARTIN CORPORATION	188	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
LOCKHEED MARTIN CORPORATION	382	382, 382B, 382E, 382F, 382G	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
LOCKHEED MARTIN CORPORATION	L-1011	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
PT. DIRGANTARA INDONESIA	CN-235	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
SABRELINER CORPORATION	NA-265	NA-265-65	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
VIKING AIR LIMITED	SD3	SD3-30 Sherpa SD3 Sherpa	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
VIKING AIR LIMITED	DHC-7	Të gjitha		Nga 26.301 tek 26.334
VIKING AIR LIMITED	CL-215	CL-215-6B11	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
TUPOLEV PUBLIC STOCK COMPANY	TU-204	204-120CE	Të gjitha	Nga 26.301 tek 26.334
AIRBUS	Seria A320	A320-251N, A320- 271N	10033, 10242, 10281 dhe 10360	26.60
AIRBUS	Seria A321	A321-271NX	100257, 10371 dhe 10391	26.60
AIRBUS	Seria A330	A330-243, A330- 941	1844, 1861, 1956, 1978, 1982, 1984, 1987, 1989, 1998, 2007, 2008, dhe 2011	26.60
ATR-GIE Avions de Transport Régional	Seria ATR 72	ATR72-212A	1565, 1598, 1620, 1629, 1632, 1637, 1640, 1642, 1649, 1657, 1660, 1661	26.60
Kompania Boeing	Seria 737	737-8 dhe 737-9	43299, 43304, 43305, 43310, 43321, 43322, 43332, 43334, 43344, 43348, 43391, 43579, 43797, 43798 43799, 43917, 43918, 43919, 43921, 43925, 43927, 43928, 43957, 43973, 43974, 43975, 43976, 44867, 44868, 44873, 60009, 60010, 60040, 60042, 60056, 60057, 60058, 60059, 60060, 60061, 60063, 60064, 60065, 60066, 60068, 60194, 60195, 60389, 60434, 60444, 60455, 61857, 61859, 61862, 61864, 62451, 62452, 62453, 62454, 62533, 63358, 63359, 63360, 64610, 64611, 64612, 62613, 64614, 65899, 66147, 66148, 66150	26.60
GULFSTREAM AEROSPACE LP.	Gulfstream Seria G100	1125 Astra 1125 Astra SP G100/Astra SPX	Të gjitha	26.157
GULFSTREAM AEROSPACE LP.	Gulfstream Seria G100	Gulfstream G150	Të gjitha	26.157
GULFSTREAM AEROSPACE LP.	Galaxy Seria G200	Gulfstream 200/Galaxy	Të gjitha	26.157
TEXTRON AVIATION INC.	Seria 650	650	Të gjitha	26.157
TEXTRON AVIATION INC.	Cessna Seritë 500/550/S 550/560/560XL	500 550 560 560XL S550	Të gjitha	26.157
TEXTRON AVIATION INC.	Haëker Seria	Bae.125 Seria Haëker 750 Haëker 800XP	Të gjitha	26.157
TEXTRON AVIATION INC.	Cessna 750 (Citation X) Seria	750	Të gjitha	26.157

URDHËR

Nr. 189, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË INFLUENCËS AVIARE
ME PATOGJENITET TË LARTË TË
SHPENDËVE, TË SHFAQUR NË
SHTETIN E RUMANISË**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenin 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë, të:

- a) shpendëve të gjallë shtëpiakë;
- b) zogjve 24-orësh;
- c) shpendëve dekorativë;
- d) materialit biologjik të shpendëve;
- e) vezëve të shpendëve;
- dh) mishit të shpendëve të pa trajtuar termikisht;
- e) nënproduktet e shpendëve të pa trajtuar termikisht.

Nga shteti i Rumanisë sipas tabelës së mëposhtme:

Nr.	Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3
1.	Giurgiu	Oinacu	Branistea*
2.	Ialomița	Tandarei	Tandarei*
3.	Harghita	Cristuru Secuiesc	Cristuru Secuiesc*
4.	Mureș	Grebenisu De Campie	Grebenisu De Campie*
5.	Mureș	Cozma	Cozma*
6.	Mureș	Ungheni	Ungheni*
7.	Botoșani	Baluseni*	
8.	Olt	Scronicești*	

Shënim. Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Certifikata veterinare të garantojë origjinën e ngarkesës së ardhur.

3. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit dhe Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, për çdo ngarkesë të shpendëve të gjallë shtëpiakë, zogjve 24-orësh, shpendëve dekorativë, materialit biologjik, vezëve të shpendëve, mishit të shpendëve

i pa trajtuar termikisht dhe nënproduktet e shpendëve të pa trajtuar termikisht që vijnë nga vendet e sipërcituara në pikën 1.

4. Urdhri nr. 480, datë 24.10.2022, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së influencës aviare me patogjenitet të lartë të shpendëve, të shfaqur në shtetin e Rumanisë”, shfuqizohet.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit, Drejtoria e Politikave Veterinare, Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR

Nr. 190, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË MURTAJËS AFRIKANE
TË DERRAVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E ITALISË**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenin 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe të tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, sipas njoftimeve të marra nga faqja zyrtare e OIE-së dhe ADIS-ës, përkatësisht nga ndarjet administrative të përcaktuara në tabelën e mëposhtme:

Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3
Lazio	Roma*	
Lazio	Rieti*	
Liguria	Genova*	

Liguria	Savona*	
Piemonte	Alessandria*	
Piemonte	Torino*	
Piemonte	Asti*	
Sardegna	Nuoro*	
Sardegna	Sassari*	
Campania	Salerno	Casaleto Spartano*
Campania	Salerno	Casalbuono*
Campania	Salerno	Sanza*
Campania	Salerno	Buonabitacolo*
Calabria	Reggio Di Calabria*	
Lombardia	Pavia*	
Emilia-Romagna	Piacenza*	
Emilia-Romagna	Parma*	

Shënim. Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Lejimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë, e të gjithë kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, nga ndarjet administrative të shtetit të Italisë të cilat nuk janë të cituara në tabelën e mësipërme, të pa infektuara nga sëmundja, nëse plotësohen kushtet e mëposhtme nga pika 2.1 deri në pikën 2.8:

2.1. Për kafshët e gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët:**

a) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave ditën e dërgesës;

b) janë mbajtur që nga lindja ose për tre muajt e fundit në një kompartament (zonë) pa prezencë të murtajës afrikane të derrave; ose

c) janë mbajtur në një stacion karantine, të izoluar për 30 ditë përpara dërgesës dhe i janë nënshtruar një testi virologjik dhe një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas hyrjes në stacionin e karantinës, me rezultate negative.

2.2. Për materialin biologjik të kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët donatore të materialit biologjik:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muajt para grumbullimit në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenin 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërtetohet se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muajt, vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të

përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së materialit biologjik;

c) sperma është mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me kapitujt 4.6 dhe 4.7 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) sperma e përdorur për fekondimin e ovociteve është në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 15.1.10 ose nenin 15.1.11 të Kodit Terrestrial të OIE-së, sipas rastit.

2.3. Për embrionet e derivuara *in vivo* të derrave të butë, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët donatore të embrioneve:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muajt para grumbullimit të embrioneve në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenin 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërtetohet se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muajt, vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së embrioneve;

c) i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas grumbullimit, me rezultate negative;

ç) embrionet janë mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me dispozitat përkatëse të kapitujve 4.8 dhe 4.10 të Kodit Terrestrial të OIE-së.

2.4. Për mishin e kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët e llojit derra që kanë origjinën nga tufat në të cilat janë mbikëqyrur, në përputhje me nenin 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërtetohet se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muajt, vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) janë testuar mostra nga një numër statistikisht përfaqësues i kafshëve për sëmundjen e murtajës afrikane të derrave, me rezultate negative;

c) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshë të cilat janë therur në një thertore të miratuar dhe i janë nënshtruar kontrollit me rezultate të favorshme të inspektimit para dhe pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) janë marrë masat e nevojshme pas therjes për të shmangur kontaktin e mishit të freskët me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.5. Për mishin e freskët të kafshëve të egra të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) janë vrarë në një vend ose zonë të lirë nga murtaja afrikane e derrave, në përputhje me pikën 1 ose me pikën 2 të nenit 15.1.4 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) i janë nënshtruar me rezultate të favorshme një inspektimi pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së në një objekt ekzaminimi të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti.

2.6. Për produktet e mishit të kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) mishi i freskët plotëson kushtet përkatëse në nenet 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) mishi është përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti dhe ka plotësuar kushtet përkatëse të neneve 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, në mënyrë që të sigurohet shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me nenin 15.1.23 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit të mishit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.7. Për qimet (e pjesës së shpinës) e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) e kanë origjinën nga derrat e egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose ndarje pa prezencë të murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në

një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti ku është siguruar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga proceset e listuara në nenin 15.1.26 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin me produktin me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.8. Për lëkurët e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) kanë ardhur nga derra të një vendi ose zone të lirë nga sëmundja e murtajës afrikane të derrave, në përputhje me pikën 1 ose pikën 2 të nenit 15.1.4 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) origjinojnë nga derra të egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose kompartment pa prezencë të sëmundjes së murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ku është siguruar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave në përputhje me një nga procedurat e përmendura në nenin 15.1.25 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat paraprake të nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

3. Urdhri nr. 98, datë 14.2.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së Murtajës Afrikane të Derrave të shfaqur në shtetin e Italisë”, shfuqizohet.

4. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht, brenda 24 orëve Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit për çdo ngarkesë të kafshëve të llojit derra, produkteve dhe nënprodukteve të tyre, materialit biologjik, embrioneve, mishit dhe nënprodukteve të tyre.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit

dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR
Nr. 191, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË MURTAJËS AFRIKANE
TË DERRAVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E LETONISË**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenin 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, sipas njoftimeve të marra nga faqja zyrtare e OIE-së dhe ADIS-ës, përkatësisht nga ndarjet administrative të përcaktuara në tabelën e mëposhtme:

Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3
Kurzemes	Dienvidkurzemes	Sakas*
Kurzemes	Dienvidkurzemes	Kalētu*
Kurzemes	Kuldīgas	Skrundas*
Kurzemes	Kuldīgas	Padures*
Kurzemes	Kuldīgas	Raņķu*
Kurzemes	Kuldīgas	Alsungas*
Kurzemes	Kuldīgas	Īvandes*
Kurzemes	Saldus	Pampāļu*
Kurzemes	Talsu	Lībagu*
Kurzemes	Talsu	Dundagas*
Kurzemes	Talsu	Īves*
Kurzemes	Tukuma	Slampes*
Kurzemes	Tukuma	Degoles*
Kurzemes	Tukuma	Vārkavas*
Kurzemes	Tukuma	Smārdes*
Kurzemes	Tukuma	Jaunpils*
Kurzemes	Tukuma	Irlavas*

Kurzemes	Tukuma	Lestenes*
Kurzemes	Tukuma	Džūkstes*
Kurzemes	Ventspils*	
Latgales	Augšdaugavas	Vecsalienas*
Latgales	Augšdaugavas	Demenes*
Latgales	Augšdaugavas	Maļinovas*
Latgales	Augšdaugavas	Salienas*
Latgales	Augšdaugavas	Bebrenes*
Latgales	Balvu	Lazdulejas*
Latgales	Balvu	Kubulu*
Latgales	Balvu	Lazdukalna*
Latgales	Balvu	Šķilbēnu*
Latgales	Balvu	Balvu*
Latgales	Balvu	Tilžas*
Latgales	Balvu	Rugāju*
Latgales	Balvu	Briežuciema*
Latgales	Briežuciema	Kantīnieku*
Latgales	Krāslavas*	
Latgales	Līvānu	Rožupes*
Latgales	Līvānu	Turku*
Latgales	Ludzas*	
Latgales	Preiļu	Rušonas*
Latgales	Preiļu	Riebiņu*
Latgales	Preiļu	Silajāņu*
Latgales	Preiļu	Aizkalnes*
Latgales	Preiļu	Saunas*
Latgales	Rēzeknes	Gaigalavas*
Latgales	Rēzeknes	Sīlmalas*
Latgales	Rēzeknes	Ilzeskalna*
Latgales	Rēzeknes	Gaigalavas*
Latgales	Rēzeknes	Vērēmu*
Latgales	Rēzeknes	Audriņu*
Latgales	Rēzeknes	Bērzaļes*
Latgales	Rēzeknes	Dekšāres*
Latgales	Rēzeknes	Nagļu*
Montana	Valchedram*	
Rīgas	Siguldas	Krimuldas*
Rīgas	Siguldas*	
Rīgas	Ropažu*	
Rīgas	Salaspils	Salaspils*
Vārmes	Kuldīgas	Vārmes*
Vidzemes	Alūksnes*	
Vidzemes	Cēsu*	
Vidzemes	Gulbenes*	
Vidzemes	Limbažu*	
Vidzemes	Madonas*	
Vidzemes	Smiltenes*	
Vidzemes	Valmieras*	
Vidzemes	Ventspils*	
Vidzemes	Varakļānu*	
Vidzemes	Ogres	Ķeipenes*
Vidzemes	Ogres	Taurupes*
Zemgales	Dobele*	
Zemgales	Jelgavas	Valgundes*
Zemgales	Aizkraukles*	
Zemgales	Jēkabpils*	

Shënim. Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Lejimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë, e të gjithë kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe

embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, nga ndarjet administrative të shtetit të Letonisë të cilat nuk janë të cituara në tabelën e mësipërme, të pa infektuara nga sëmundja, nëse plotësohen kushtet e mëposhtme nga pika 2.1 deri në pikën 2.8:

2.1. Për kafshët e gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët:**

a) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajes afrikane të derrave ditën e dërgesës;

b) janë mbajtur që nga lindja ose për tre muajt e fundit në një kompartament (zonë) pa prezencë të murtajes afrikane të derrave; ose

c) janë mbajtur në një stacion karantine, të izoluar për 30 ditë përpara dërgesës dhe i janë nënshtruar një testi virologjik dhe një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas hyrjes në stacionin e karantinës, me rezultate negative.

2.2. Për materialin biologjik të kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët donatore të materialit biologjik:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajes afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së materialit biologjik;

c) sperma është mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me kapitujt 4.6 dhe 4.7, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) sperma e përdorur për fekundimin e ovociteve është në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 15.1.10 ose nenin 15.1.11, të Kodit Terrestrial të OIE-së, sipas rastit.

2.3. Për embrionet e derivuara *in vivo* të derrave të butë, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që kafshët donatore të embrioneve:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit të embrioneve në një

stacion, në të cilën janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenjë klinike të murtajes afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së embrioneve;

c) i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas grumbullimit, me rezultate negative;

ç) embrionet janë mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me dispozitat përkatëse të kapitujt 4.8 dhe 4.10 të Kodit Terrestrial të OIE-së.

2.4. Për mishin e kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët e llojit derra që kanë origjinën nga tufat në të cilat janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj vetëm nëse survejanca demonstroi dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) janë testuar mostra nga një numër statistikisht përfaqësues i kafshëve për sëmundjen e murtajes afrikane të derrave, me rezultate negative;

c) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët të cilat janë therur në një thertore të miratuar dhe i janë nënshtruar kontrollit me rezultate të favorshme të inspektimit para dhe pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) janë marrë masat e nevojshme pas therjes për të shmangur kontaktin e mishit të freskët me çdo burim të virusit të murtajes afrikane të derrave.

2.5. Për mishin e freskët të kafshëve të egra të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) janë vrarë në një vend ose zonë të lirë nga murtaja afrikane e derrave, në përputhje me pikën 1 ose me pikën 2 të nenit 15.1.4, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) i janë nënshtruar me rezultate të favorshme një inspektimi pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së në një objekt ekzaminimi të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti.

2.6. Për produktet e mishit të kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:**

a) mishi i freskët plotëson kushtet përkatëse në nenet 15.1.14, 15.1.15. dhe 15.1.16, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) mishi është përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti dhe ka plotësuar kushtet përkatëse të neneve 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, në mënyrë që të sigurohet shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me nenin 15.1.23, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit të mishit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.7. Për qimet (e pjesës së shpinës) e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:**

a) e kanë origjinën nga derrat e egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose ndarje pa prezencë të murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga proceset e listuara në nenin 15.1.26, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin me produktin me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.8. Për lëkurët e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:**

a) kanë ardhur nga derra të një vendi ose zone të lirë nga sëmundja e murtajës afrikane të derrave, në përputhje me pikën 1 ose pikën 2 të nenit 15.1.4, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) origjinojnë nga derra të egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose kompartment pa prezencë të sëmundjes së murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga procedurat e përmendura në nenin 15.1.25, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat paraprake të nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

3. Urdhri nr. 108, datë 14.2.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së Murtajës Afrikane të Derrave në shtetin e Letonisë”, shfuqizohet.

4. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht, brenda 24 orëve Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit për çdo ngarkesë të kafshëve të llojit derra, produkteve dhe nënprodukteve të tyre, materialit biologjik, embrioneve, mishit dhe nënprodukteve të tyre.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR

Nr. 192, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË INFLUENCËS AVIARE
ME PATOGJENITET TË LARTË TË
SHPENDËVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E POLONISË**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenin 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit, e tranzitimit nëpërmjet territorit të Republikës së Shqipërisë, të:

- a) shpendëve të gjallë shtëpiakë dhe të egër;
- b) zogjve 24-orësh;
- c) shpendëve dekorativë;
- ç) materialit biologjik të shpendëve;
- d) vezëve të shpendëve;
- dh) mishit të shpendëve të patrajtuar termikisht;
- e) nënprodukteve të shpendëve të pa trajtuar termikisht.

Nga shteti i Polonisë, sipas tabelës së mëposhtme:

Nr.	Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3	*Bashkia/fshat/provincë
1.	Dolnośląskie	Milicz	Milicz*	
2.	Kujawsko-Pomorskie	Sępólno	Kamień Krajeński	Duża Cerkwica
3.	Kujawsko-Pomorskie	Inowrocław	Inowrocław (rural)	Marcinkowo
4.	Kujawsko-Pomorskie	Tuchola	Kęsowo	Pamiętowo
5.	Kujawsko-Pomorskie	Świecie	Świecie	Chrystkowo
6.	Kujawsko-Pomorskie	Lipno	Lipno (rural)*	
7.	Łódzkie	Łęczyca	Grabów	Stary Besk
8.	Małopolskie	Gorlice	Gorlice (rural)	Bielanka
9.	Małopolskie	Gorlice	Bobowa	Bobowa
10.	Małopolskie	Nowy Sącz	Kamionka Wielka	Mystków
11.	Małopolskie	Nowy Sącz	Chelmiec	Biczycze Górne
12.	Małopolskie	Gorlice	Sękowa	Owczary
13.	Małopolskie	Gorlice	Biecz	Strzeszyn
14.	Małopolskie	Gorlice	Bobowa	Wilczyńska
15.	Małopolskie	Gorlice	Gorlice (rural)	Bielanka
16.	Małopolskie	Kraków	Kocmyrzów-Luborzyca	
17.	Mazowieckie	Piaseczno	Prażmów	Wola Prażmowska
18.	Mazowieckie	Wołomin	Wołomin	Mazowieckie Voivodeship
19.	Mazowieckie	Mińsk	Halinów	Mazowieckie Voivodeship
20.	Mazowieckie	Wołomin	Radzymin	Mazowieckie Voivodeship
21.	Mazowieckie	Żuromin	Lutocin	Swojcin
22.	Mazowieckie	Siedlce	Mokobody*	
23.	Mazowieckie	Siedlce	Siedlce (rural)*	
24.	Mazowieckie	Siedlce	Paprotnia*	
25.	Opolskie	Glubczyce	Glubczyce	Równe
26.	Podkarpackie	Przeworsk	Przeworsk	Przeworsk
27.	Pomorskie	Człuchów	Debrzno	Buchowo
28.	Śląskie	Bielsko	Bestwina	Bestwinka
29.	Śląskie	Zawiercie	Szczekociny	Szczekociny
30.	Śląskie	Tarnowskie Góry	Tworóg	Brynek
31.	Śląskie	Tarnowskie Góry	Zbrosławice	Kopienica
32.	Śląskie	Cieszyn	Dębowiec*	
33.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Ilawa (rural)	Windyki
34.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Ilawa (rural)	Rudzienice
35.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Lubawa (rural)	Losy
36.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Ilawa (rural)	Gromoty
37.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Ilawa (rural)	Nowa Wieś
38.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Zalewo	

39.	Warmińsko-Mazurskie	Olsztyn	Biskupiec	Warmińsko-Mazurskie Voivodeship
40.	Warmińsko-Mazurskie	Kętrzyn	Kętrzyn(rural)	
41.	Warmińsko-Mazurskie	Nowe Miasto	Nowe Miasto Lubawskie (rural)	
42.	Warmińsko-Mazurskie	Nowe Miasto	Kurzętnik	
43.	Dolnośląskie	Wołów	Wińsko*	
44.	Dolnośląskie	Trzebnica	Wisznia Mała*	
45.	Dolnośląskie	Legnica	Prochowice*	
46.	Kujawsko-Pomorskie	Grudziądz	Świecie Nad Osą*	
47.	Kujawsko-Pomorskie	Lipno	Kikół*	
48.	Kujawsko-Pomorskie	Lipno	Lipno (rural)*	
49.	Łódzkie	Zduńska Wola	Szadek*	
50.	Łódzkie	Poddębice	Uniejów*	
51.	Łódzkie	Tomaszów Mazowiecki	Rokiciny*	
52.	Łódzkie	Skierniewice	Maków*	
53.	Łódzkie	Sieradz	Wróblew*	
54.	Łódzkie	Łęczyca	Łęczyca (rural)*	
55.	Łódzkie	Łask	Sędziejowice*	
56.	Lubuskie	Krosno Odrzańskie	Krosno Odrzańskie	
57.	Lubuskie	Zielona Góra (City)	Zielona Góra*	
58.	Lubelskie	Lubartów	Uścimów*	
59.	Lubelskie	Gorzów	Deszczno*	
60.	Opolskie	Namysłów	Pokój*	
61.	Opolskie	Krapkowice	Strzeleczy*	
62.	Opolskie	Brzeg	Lewin Brzeski*	
63.	Śląskie	Zawiercie	Łazy*	
64.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Zalewo*	
65.	Warmińsko-Mazurskie	Ilawa	Ilawa (rural)*	
66.	Warmińsko-Mazurskie	Pisz	Pisz*	
67.	Wielkopolskie	Szamotuly	Duszniki*	
68.	Wielkopolskie	Szamotuly	Szamotuly*	
69.	Wielkopolskie	Ostrzeszów	Grabów Nad Prosną*	
70.	Wielkopolskie	Turek	Przykona*	
71.	Wielkopolskie	Turek	Dobra*	
72.	Wielkopolskie	Ostrzeszów	Mikstat*	
73.	Wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	Sieroszewice*	
74.	Wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	Sośnie*	
75.	Wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	Nowe Skalmierzyce*	
76.	Wielkopolskie	Kalisz	Opatówek*	
77.	Wielkopolskie	Kalisz	Żelazków*	
78.	Wielkopolskie	Pleszew	Pleszew*	
79.	Wielkopolskie	Kalisz	Ceków-Kolonia*	
80.	Wielkopolskie	Kalisz	Koźminek*	
81.	Wielkopolskie	Kalisz	Lisków*	
82.	Wielkopolskie	Pleszew	Goluchów*	
83.	Wielkopolskie	Międzychód	Kwilcz*	
84.	Wielkopolskie	Konin	Stare Miasto*	
85.	Zachodniopomorskie	Gryfice	Ploty*	
86.	Zachodniopomorskie	Goleniów	Goleniów*	
87.	Zachodniopomorskie	Goleniów	Osina*	
88.	Zachodniopomorskie	Police	Kolbaskowo*	
89.	Zachodniopomorskie	Gryfino	Gryfino*	

Shënim: Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Certifikata veterinare të garantojë origjinën e ngarkesës së ardhur.

3. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit dhe Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, për çdo ngarkesë të shpendëve të gjallë shtëpiakë dhe të egër, zogjve 24-orësh, shpendëve dekorativë, materialit biologjik, vezëve të shpendëve, mishit të shpendëve të patrajtuar termikisht dhe nënprodukteve të shpendëve të patrajtuar termikisht që vijnë nga vendet e sipërcituara në pikën 1.

4. Urdhri nr. 131, datë 22.2.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së influencës aviare me patogjenitet të lartë të shpendëve, të shfaqur në shtetin e Polonisë”, shfuqizohet.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit, Drejtoria e Politikave Veterinare në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR
Nr. 193, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË MURTAJËS AFRIKANE
TË DERRAVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E MAQEDONISË SË VERIUT**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në neni 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe të tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër,

produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, sipas njoftimeve të marra nga faqja zyrtare e OIE-së dhe ADIS-ës, përkatësisht nga ndarjet administrative të përcaktuara në tabelën e mëposhtme:

Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2*	Ndarja administrative e nivelit 3
Češinovo-Oblesevo	Ularci*	
Karbinci	Karbinci*	
Kočani*		
Kratovo*		
Gostivar*		
Gradsko*		
Kriva Palanka*		
Kumanovo	Kumanovo*	
Kumanovo	Dolno Konjare*	
Kumanovo	Ljubodrag*	
Kumanovo	Tabanovce*	
Kumanovo	Recica*	
Makedonska Kamenica*		
Novo Selo	Novo Selo	
Probištip	Drenok*	
Probištip	Shtalkovica*	
Probištip	Stalkovica*	
Rankovce*		
Staro Nagoričane	Staro Nagoričane*	
Staro Nagoričane	Arbanasko*	
Staro Nagoričane	Tromegja*	
Štip	Štip*	
Vinitsa	Vinitsa*	
Vinitsa	Vinicka Krshla*	
Vrapčište*		
Novatsi*		
Kavadartsi*		
Pehčevo*		
Zajas*		
Makedonski Brod*		
Vraneštica*		
Časka*		
Oslomej*		
Drugovo*		
Berovo*		
Debarca*		
Dolneni*		
Veles*		
Gevgelija*		
Radoviš*		
Vevčani*		
Tetovo*		
Bosilovo*		
Negotino*		
Ilinden*		
Struga*		
Jegunovtse*		
Valandovo*		

Shënim: Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Lejimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë, e të gjithë kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra,

mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, nga ndarjet administrative të shtetit të Maqedonisë së Veriut të cilat nuk janë të cituara në tabelën e mësipërme, të pa infektuara nga sëmundja, nëse plotësohen kushtet e mëposhtme nga pika 2.1 deri në pikën 2.8:

2.1 Për kafshët e gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që kafshët:

a) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave ditën e dërgesës;

b) janë mbajtur që nga lindja ose për tre muajt e fundit në një kompartament (zonë) pa prezencë të murtajës afrikane të derrave; ose

c) janë mbajtur në një stacion karantine, të izoluar për 30 ditë përpara dërgesës dhe i janë nënshtruar një testi virologjik dhe një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas hyrjes në stacionin e karantinës, me rezultate negative.

2.2. Për materialin biologjik të kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që kafshët donatore të materialit biologjik:

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së materialit biologjik;

c) sperma është mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me kapitujt 4.6 dhe 4.7 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) sperma e përdorur për fekondimin e ovociteve është në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 15.1.10 ose nenin 15.1.11, të Kodit Terrestrial të OIE-së sipas rastit.

2.3. Për embrionet e derivuara *in vivo* të derrave të butë, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që kafshët donatore të embrioneve:

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit të embrioneve në një stacion, në të cilën janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të

OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së embrioneve;

c) i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas grumbullimit, me rezultate negative;

ç) embrionet janë mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me dispozitat përkatëse të kapitujve 4.8 dhe 4.10, të Kodit Terrestrial të OIE-së.

2.4. Për mishin e kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:

a) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët e llojit derra që kanë origjinën nga tufat në të cilat janë mbikëqyrur, në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) janë testuar mostra nga një numër statistikisht përfaqësues i kafshëve për sëmundjen e murtajës afrikane të derrave, me rezultate negative;

c) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshë të cilat janë therur në një thertore të miratuar dhe i janë nënshtruar kontrollit me rezultate të favorshme të inspektimit para dhe pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) janë marrë masat e nevojshme pas therjes për të shmangur kontaktin e mishit të freskët me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.5. Për mishin e freskët të kafshëve të egra të llojit derra, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:

a) janë vrarë në një vend ose zonë të lirë nga murtaja afrikane e derrave, në përputhje me pikën 1 ose pikën 2 të nenit 15.1.4 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) i janë nënshtruar me rezultate të favorshme një inspektimi pas vdekjes, në përputhje me kapitullin

6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së në një objekt ekzaminimi të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti.

2.6. Për produktet e mishit të kafshëve të llojit derra, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:

a) mishi i freskët plotëson kushtet përkatëse në nenin 15.1.14, 15.1.15. dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) mishi është përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti dhe ka plotësuar kushtet përkatëse të neneve 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, në mënyrë që të sigurohet shkatërrimi i virusit të murtajes afrikane të derrave, në përputhje me nenin 15.1.23 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit të mishit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajes afrikane të derrave.

2.7. Për qimet (e pjesës së shpinës) e kafshëve të llojit derra, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:

a) e kanë origjinën nga derrat e egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose ndarje pa prezencë të murtajes afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajes afrikane të derrave, në përputhje me një nga proceset e listuara në nenin 15.1.26 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin me produktin me çdo burim të virusit të murtajes afrikane të derrave.

2.8. Për lëkurët e kafshëve të llojit derra, certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetojë që:

a) kanë ardhur nga derra të një vendi ose zone të lirë nga sëmundja e murtajes afrikane të derrave, në përputhje me pikën 1 ose me pikën 2, të nenit 15.1.4 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) origjinojnë nga derra të egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose kompartament pa prezencë të sëmundjes së murtajes afrikane të

derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajes afrikane të derrave, në përputhje me një nga procedurat e përmendura në nenin 15.1.25 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat paraprake të nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajes afrikane të derrave.

3. Urdhri nr. 158, datë 4.3.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së Murtajes Afrikane të Derrave të shfaqur në shtetin e Maqedonisë së Veriut”, shfuqizohet.

4. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht brenda 24 orëve Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit për çdo ngarkesë të kafshëve të llojit derra, produkteve dhe nënprodukteve të tyre, materialit biologjik, embrioneve, mishit dhe nënprodukteve të tyre.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR
Nr. 194, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË MURTAJËS AFRIKANE
TË DERRAVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E UKRAINËS**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenin 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe të tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, sipas njoftimeve të marra nga faqja zyrtare e OIE-së dhe ADIS-ës, përkatësisht nga ndarjet administrative të përcaktuara në tabelën e mëposhtme:

Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3
Chernihiv	Ripkyns'kyi*	
Chernihiv	Nizhyns'kyi*	
Chernihiv	Kozelets'kyi*	
Chernihiv	Pryluts'kyi*	
Chernihiv	Nosivs'kyi	
Chernivtsi	Hlybots'kyi*	
Chernivtsi	Zastavnets'kyi*	
Kharkiv	Krasnokuts'kyi*	
Kiev	Obukhivs'kyi*	
Kiev	Vyshhorods'kyi*	
Kiev	Boryspil'ska*	
Kiev	Ivankivs'kyi*	
Kiev	Holosivs'kyi*	
Kiev	Pereiaslav-Khmel'nyts'kyi*	
Kiev	Bilotserkivs'kyi*	
Kiev	Makarivs'kyi*	
Kirovohrad	Kirovohrads'kyi*	
Kirovohrad	Novoukrans'ky*	
Kirovohrad	Svitlovods'kyi*	
Zhytomyr	Zhytomyrs'ka*	
Kherson	Beryslavs'kyi*	
Dnipropetrovs'k	Vasyl'kivs'kyi*	

Shënim. Simboli (*) nënkupton zonën e infektuar që bllokohet.

2. Lejimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, nga ndarjet administrative të shtetit të Ukrainës, të cilat nuk janë të cituara në tabelën e mësipërme, të pa infektuara nga sëmundja, nëse plotësohen kushtet e mëposhtme nga pika 2.1 deri në pikën 2.8:

2.1. Për kafshët e gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që kafshët:**

a) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtagjës afrikane të derrave ditën e dërgesës;

b) janë mbajtur që nga lindja ose për tre muajt e fundit në një kompartment (zonë) pa prezencë të murtagjës afrikane të derrave, ose;

c) janë mbajtur në një stacion karantine, të izoluar për 30 ditë përpara dërgesës dhe i janë nënshtuar një testi virologjik dhe një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas hyrjes në stacionin e karantinës, me rezultate negative.

2.2. Për materialin biologjik të kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që kafshët donatore të materialit biologjik:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtagjës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtagjës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së materialit biologjik;

c) sperma është mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me kapitujt 4.6 dhe 4.7 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) sperma e përdorur për fekondimin e ovociteve është në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 15.1.10 ose nenin 15.1.11 të Kodit Terrestrial të OIE-së, sipas rastit.

2.3. Për embrionet e derivuara *in vivo* të derrave të butë, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që kafshët donatore të embrioneve:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit të embrioneve në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtagjës afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka

dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenjë klinike të murtajës afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së embrioneve;

c) i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas grumbullimit, me rezultate negative;

ç) embrionet janë mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me dispozitat përkatëse të kapitujve 4.8 dhe 4.10 të Kodit Terrestrial të OIE-së.

2.4. Për mishin e kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetohet që:**

a) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët e llojit derra që kanë origjinën nga tufat në të cilat janë mbikëqyrur, në përputhje me nenin 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajës afrikane të derrave nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit.

Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj, vetëm nëse survejancja demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) janë testuar mostra nga një numër statistikisht përfaqësues i kafshëve për sëmundjen e murtajës afrikane të derrave, me rezultate negative;

c) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshë të cilat janë therur në një thertore të miratuar dhe i janë nënshtruar kontrollit me rezultate të favorshme të inspektimit para dhe pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) janë marrë masat e nevojshme pas therjes për të shmangur kontaktin e mishit të freskët me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.5. Për mishin e freskët të kafshëve të egra të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetohet që:**

a) janë vrarë në një vend ose zonë të lirë nga murtaja afrikane e derrave, në përputhje me pikën 1 ose me pikën 2 të nenit 15.1.4 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) i janë nënshtruar me rezultate të favorshme një inspektimi pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3 të Kodit Terrestrial të OIE-së në një objekt ekzaminimi të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti.

2.6. Për produktet e mishit të kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetohet që:**

a) mishi i freskët plotëson kushtet përkatëse në nenin 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) mishi është përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti dhe ka plotësuar kushtet përkatëse të neneve 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16 të Kodit Terrestrial të OIE-së, ose;

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, në mënyrë që të sigurohet shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me nenin 15.1.23 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit të mishit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.7. Për qimet (e pjesës së shpinës) e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetohet që:**

a) e kanë origjinën nga derrat e egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose ndarje pa prezencë të murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ose;

b) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti ku është siguruar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga proceset e listuara në nenin 15.1.26 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin me produktin me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.8. Për lëkurët e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinarë duhet të vërtetohet që:**

a) kanë ardhur nga derra të një vendi ose zone të lirë nga sëmundja e murtajës afrikane të derrave, në përputhje me pikën 1 ose pikën 2, të nenit 15.1.4, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ose;

b) origjinojnë nga derra të egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose kompartment pa prezencë të sëmundjes së murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ose;

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ku është siguruar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga procedurat e përmendura në nenin 15.1.25 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat paraprake të nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

3. Urdhri nr. 154, datë 4.3.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së Murtajës Afrikane të Derrave të shfaqur në shtetin e Ukrainës”, shfuqizohet.

4. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht brenda 24 orëve Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit për çdo ngarkesë të kafshëve të llojit derra, produkteve dhe nënprodukteve të tyre, materialit biologjik, embrioneve, mishit dhe nënprodukteve të tyre.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR
Nr. 195, datë 13.3.2024

**PËR DISA MASA MBROJTËSE NDAJ
SËMUNDJES SË MURTAJËS AFRIKANE
TË DERRAVE TË SHFAQUR NË
SHTETIN E BOSNJË-HERCEGOVINËS**

Mbështetur në nenin 102, pika 4, të Kushtetutës, në nenet 42 dhe 43 të ligjit nr. 10465, datë 29.9.2011, “Për shërbimin veterinar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Ndalimin e importit dhe të tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë të të gjitha kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, sipas njoftimeve të marra nga faqja zyrtare e OIE-së dhe ADIS-së, përkatësisht nga ndarjet administrative të shtetit të Bosnjë-Hercegovinës të përcaktuara në tabelën e mëposhtme:

Ndarja administrative e nivelit 1	Ndarja administrative e nivelit 2	Ndarja administrative e nivelit 3
Republika Srpska	Bijeljina	Bijeljina*
Republika Srpska	Bijeljina	Lopare*
Federacija Bosna i Hercegovina	Posavina	Orašje*
Republika Srpska	Bijeljina	Ugljevik*
Republika Srpska	Doboj	Samac*
Republika Srpska	Doboj	Donji Žabar*
Republika Srpska	Doboj	Modriča*
Republika Srpska	Doboj	Pelagićevo*
Republika Srpska	Doboj	Doboj*
Republika Srpska	Doboj	Petrovo*
Republika Srpska	Istočno Sarajevo	Pale*
Republika Srpska	Istočno Sarajevo	Sokolac*
Republika Srpska	Istočno Sarajevo	Istočni Stari Grad*
Republika Srpska	Trebinje	Nevesinje*
Republika Srpska	Foča	Kalinovik*
Republika Srpska	Vlasenica	Bratunac*
Brčko	Brčko	Brčko*
Republika Srpska	Banja Luka	Bosanska Gradiška*
Federacija Bosna i Hercegovina	Posavina	Orašje*
Federacija Bosna i Hercegovina	Central Bosnia	Kreševo*
Federacija Bosna i Hercegovina	Sarajevo	Vogošća*
Federacija Bosna i Hercegovina	Sarajevo	Hadžići*
Federacija Bosna i Hercegovina Sarajevo	Sarajevo	Ilijaš*
Federacija Bosna i Hercegovina Sarajevo	Sarajevo	Trnovo*
Federacija Bosna i Hercegovina Sarajevo	Sarajevo	Vogošća*
Federacija Bosna i Hercegovina Sarajevo	Sarajevo	Stari Grad Sarajevo*
Federacija Bosna i Hercegovina	Tuzla	Teočak*
Federacija Bosna i Hercegovina	Tuzla	Sapna*
Federacija Bosna i Hercegovina	West Hercegovina	Široki Brijeg*
Federacija Bosna i Hercegovina	Zenica-Doboj	Žepče*

2. Lejimin e importit dhe tranzitimit për në territorin e Republikës së Shqipërisë, e të gjithë kafshëve të gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, produkteve të tyre, materialit biologjik dhe embrioneve të kafshëve të gjalla të llojit derra, mishin e freskët dhe nënprodukteve të tyre të kafshëve të llojit derra, nga ndarjet administrative të shtetit të Bosnjë-Hercegovinës të cilat nuk janë të cituara në tabelën e mësipërme, të pa infektuara nga sëmundja, nëse plotësohen kushtet e mëposhtme nga pika 2.1 deri në pikën 2.8:

2.1. Për kafshët e gjalla të llojit derra të butë dhe të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që kafshët:**

a) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajes afrikane të derrave ditën e dërgesës;

b) janë mbajtur që nga lindja ose për tre muajt e fundit në një kompartament (zonë) pa prezencë të murtajes afrikane të derrave; ose

c) janë mbajtur në një stacion karantine, të izoluar për 30 ditë përpara dërgesës dhe i janë nënshtruar një testi virologjik dhe një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas hyrjes në stacionin e karantinës, me rezultate negative.

2.2. Për materialin biologjik të kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që kafshët donatore të materialit biologjik:**

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit në një stacion, në të cilin janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenja klinike të murtajes afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së materialit biologjik;

c) sperma është mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me kapitujt 4.6 dhe 4.7 të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) sperma e përdorur për fekundimin e ovociteve është në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 15.1.10 ose nenin 15.1.11, të Kodit Terrestrial të OIE-së, sipas rastit.

2.3. Për embrionet e derivuara *in vivo* të derrave të butë, **certifikata shëndetësore veterinare**

duhet të vërtetojë që kafshët donatore të embrioneve:

a) janë mbajtur që nga lindja ose për të paktën tre muaj para grumbullimit të embrioneve në një stacion, në të cilën janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave, nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) nuk kanë shfaqur shenjë klinike të murtajes afrikane të derrave në ditën e mbledhjes së embrioneve;

c) i janë nënshtruar një testi serologjik të kryer të paktën 21 ditë pas grumbullimit, me rezultate negative;

ç) embrionet janë mbledhur, përpunuar dhe ruajtur në përputhje me dispozitat përkatëse të kapitujt 4.8 dhe 4.10, të Kodit Terrestrial të OIE-së.

2.4. Për mishin e kafshëve të llojit derra të butë ose të egër, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që:**

a) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshët e llojit derra që kanë origjinën nga tufat në të cilat janë mbikëqyrur në përputhje me nenet 15.1.28 deri në 15.1.30, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe vërteton se asnjë rast i murtajes afrikane të derrave nuk ka ndodhur në tre vitet e fundit. Kjo periudhë reduktohet në 12 muaj vetëm nëse survejanca demonstron dokumenton se nuk ka dëshmi të përfshirjes së rriqnave në epidemiologjinë e infeksionit;

b) janë testuar mostra nga një numër statistikisht përfaqësues i kafshëve për sëmundjen e murtajes afrikane të derrave, me rezultate negative;

c) e gjithë ngarkesa e mishit të freskët vjen nga kafshë të cilat janë therur në një thertore të miratuar dhe i janë nënshtruar kontrollit me rezultate të favorshme të inspektimit para dhe pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

ç) janë marrë masat e nevojshme pas therjes për të shmangur kontaktin e mishit të freskët me çdo burim të virusit të murtajes afrikane të derrave.

2.5. Për mishin e freskët të kafshëve të egra të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetojë që:**

a) janë vrarë në një vend ose zonë të lirë nga murtaja afrikane e derrave, në përputhje me pikën 1 ose me pikën 2 të nenit 15.1.4, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) i janë nënshtruar me rezultate të favorshme një inspektimi pas vdekjes, në përputhje me kapitullin 6.3, të Kodit Terrestrial të OIE-së në një objekt ekzaminimi të miratuar nga Autoriteti Veterinar për qëllime eksporti.

2.6. Për produktet e mishit të kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) mishi i freskët plotëson kushtet përkatëse në nenet 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16, të Kodit Terrestrial të OIE-së;

b) mishi është përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti dhe ka plotësuar kushtet përkatëse të neneve 15.1.14, 15.1.15 dhe 15.1.16, të Kodit Terrestrial të OIE-së; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, në mënyrë që të sigurohet shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me nenin 15.1.23, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit të mishit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.7. Për qimet (e pjesës së shpinës) e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) e kanë origjinën nga derrat e egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose ndarje pa prezencë të murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga proceset e listuara në nenin 15.1.26 të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat e nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin me produktin me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

2.8. Për lëkurët e kafshëve të llojit derra, **certifikata shëndetësore veterinare duhet të vërtetohet që:**

a) kanë ardhur nga derra të një vendi ose zone të lirë nga sëmundja e murtajës afrikane të derrave, në përputhje me pikën 1 ose pikën 2 të nenit 15.1.4, të

Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

b) origjinojnë nga derra të egër ose të butë të kapur në një vend, zonë ose kompartment pa prezencë të sëmundjes së murtajës afrikane të derrave dhe janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti; ose

c) janë përpunuar në një objekt të miratuar nga autoriteti veterinar për qëllime eksporti, ku është siguar shkatërrimi i virusit të murtajës afrikane të derrave, në përputhje me një nga procedurat e përmendura në nenin 15.1.25, të Kodit Terrestrial të OIE-së dhe janë marrë masat paraprake të nevojshme pas përpunimit për të shmangur kontaktin e produktit me çdo burim të virusit të murtajës afrikane të derrave.

3. Urdhri nr. 107, datë 14.2.2024, “Për disa masa mbrojtëse ndaj sëmundjes së murtajës afrikane të derrave të shfaqur në shtetin e Bosnjë-Hercegovinës”, shfuqizohet.

4. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit të informojë rregullisht, brenda 24 orëve Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Drejtorinë e Përgjithshme të Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit për çdo ngarkesë të kafshëve të llojit derra, produkteve dhe nënprodukteve të tyre, materialit biologjik, embrioneve, mishit dhe nënprodukteve të tyre.

5. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit në Fushën e Sigurisë Ushqimore, Veterinarisë, Mbrojtjes së Bimëve dhe Peshkimit në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoriteti Kombëtar i Ushqimit dhe Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

URDHËR

Nr. 197, datë 18.3.2024

**PËR NJË SHITESË NË URDHRIN NR. 11,
DATË 14.1.2022, “PËR NJË PLAN
MENAXHIMI SHUMËVJEÇAR PËR NJË
SHFRYTËZIM TË QËNDRUESHËM TË
REZERVAVE TË PELAGJIKËVE TË
VEGJËL NË DETIN ADRIATIK
(NËNZONAT GJEOGRAFIKE 17 DHE 18)
[REKOMANDIMI I GFCM/44/2021/20]”**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, të shkronjave “a” dhe “b”, të pikës 1, të nenit 3 të Marrëveshjes, “Për krijimin e Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun”, të ratifikuar me ligjin nr. 9093, datë 3.7.2003, të neneve 13 dhe 14, të ligjit nr. 64, datë 31.5.2012, “Për peshkimin”, të ndryshuar,

URDHËROJ:

Në urdhrin e ministrit nr. 11, datë 14.1.2022, “Për një plan menaxhimi shumëvjeçar për një shfrytëzim të qëndrueshëm të rezervave të pelagjikëve të vegjël në detin Adriatik (nënzonat gjeografike 17 dhe 18) [Rekomandimi i GFCM/44/2021/20], bëhet shtesa si vijon:

1. Pika 1 riformulohet si më poshtë:

“1. Zbatimin e rekomandimit GFCM/44/2021/20 të Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun, “Për një plan menaxhimi shumëvjeçar për një shfrytëzim të qëndrueshëm të pelagjikëve të vegjël në detin Adriatik (nënzonat gjeografike 17 dhe 18)” dhe rekomandimit GFCM/46/2023/5, “Për zgjatjen e regjimit tranzitor të peshkimit dhe vendosja e një limiti zëniesh për vitin 2024, për pelagjikët e vegjël në detin Adriatik (nënzona gjeografike 17 dhe 18)”, bazuar nga rekomandimi GFCM/44/2021/20, që i bashkë-lidhen këtij urdhri dhe janë pjesë përbërëse e tij”.

2. Për zbatimin e këtij urdhri ngarkohen Drejtoria e Politikave dhe Programeve të Peshkimit dhe Akuakulturës në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural dhe Drejtoria e Shërbimeve të Peshkimit dhe Akuakulturës.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE
ZHVILLIMIT RURAL
Anila Denaj

REKOMANDIMI GFCM/46/2023/5

PËR ZGJATJEN E REGJIMIT TRANZITOR
TË PESHKIMIT DHE VENDOSJA E NJË
LIMITI ZËNIESH PËR VITIN 2024 PËR
PELAGJIKËT E VEGJËL NË DETIN
ADRIATIK (NËNZONA GJEOGRAFIKE 17
DHE 18), BURUAR NGA REKOMANDIMI
GFCM/44/2021/20

Komisioni i Përgjithshëm për Peshkimin në Mesdhe (KKPM/GFCM),

Duke marrë parasysh se qëllimi i Marrëveshjes për themelimin e Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun (Marrëveshja e GFCM-së) është të sigurojë ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të burimeve të gjalla detare, në nivel biologjik, social, ekonomik dhe mjedisor, në zonën e zbatimit të GFCM-së;

Duke kujtuar që në arritjen e qëllimit të Marrëveshjes së GFCM-së, GFCM-së do të miratojë rekomandime për masat e ruajtjes dhe të menaxhimit, që synojnë sigurimin e qëndrueshmërisë afatgjatë të aktiviteteve të peshkimit, me qëllim ruajtjen e burimeve të gjalla detare dhe qëndrueshmërinë ekonomike dhe sociale të peshkimit dhe që në miratimin e rekomandimeve të tilla, GFCM-ja do t’iu kushtojë vëmendje të veçantë masave për të parandaluar mbipeshkimin dhe për të minimizuar hedhurinat, si dhe ndikimet e mundshme në peshkimin artizanal dhe komunitetet lokale;

Duke marrë parasysh këshillat e fundit shkencore, të miratuara nga Komiteti i Këshillimit Shkencor për Peshkimin (KKSHP/SAC) në sesionin e tij të 23-të, që tregojnë një mbishfrytëzim të vazhdueshëm për të dyja resurset kyçe të pelagjikëve të vegjël në detin Adriatik;

Duke marrë parasysh Këshillin e SAC-it, për të vendosur dimensionet minimale (*Minimum Conservation Reference Size, MCRS*), në përputhje me gjatësinë në të cilën 50% e popullatës është e pjekur seksualisht, për sardelen dhe açugen në detin Adriatik, sipas rekomandimit GFCM/44/2021/20, “Për një plan menaxhimi shumëvjeçar për një shfrytëzim të qëndrueshëm të pelagjikëve të vegjël në detin Adriatik (nënzonat gjeografike 17 dhe 18)”;

Duke kujtuar paragrafin 12 të rekomandimit GFCM/44/2021/20, “Për një plan menaxhimi shumëvjeçar për një shfrytëzim të qëndrueshëm të pelagjikëve të vegjël në detin Adriatik (nënzonat

gjeografike 17 dhe 18)”, i cili përcakton se GFCM duhet të sigurojë zgjatjen me një vit të periudhës tranzitore në rast se vlerësimi i Strategjive Menaxhuese (*Management Strategy Evaluation MSE*) dhe vlerësimi i sardeles nuk janë përfunduar më 2023-shin;

Duke kujtuar nevojën për të shtuar një limit zënesh tranzitore për vitin 2024, i cili nuk është miratuar në rekomandimin GFCM/44/2021/20;

Miraton, në përputhje me dispozitat e neneve 5b, 8b dhe 13 të marrëveshjes me GFCM-në, rekomandimin e mëposhtëm:

1. Mbështetur në parashikimet e paragrafit 12-të të rekomandimit GFCM/44/2021/20, regjimi tranzitor i peshkimit do të zgjatet me një vit dhe do të përfundojë më 31 dhjetor 2024.

2. Mbështetur në parashikimet e paragrafit 12-të të rekomandimit GFCM/44/2021/20 dhe bazuar në këshillat e SAC-it, duhet të miratohet një limit zënesh për vitin 2024.

3. Mbështetur në situatën e vazhdueshme të mbishfrytëzimit i të dy stockeve pelagjike, bazuar në këshillat shkencorë më të fundit të SAC-it dhe objektivin për të arritur MSY për të dyja stocket, GFCM duhet të vazhdojë reduktimin e aplikuar në vitin 2023 dhe prezantojë për vitin 2024 reduktimin e limitit të zënies me 5% për açugen dhe 9% për sardelen, në përputhje me limitin e zënies të miratuar më 2023-in. Në këtë linjë, limiti i zënies i kombinuar për açugen dhe sardelen janë përcaktuar për vitin 2024 në shtojcën 1.

4. Dimensionet minimale të lejuara për t'u peshkuar për të dy stocket e pelagjikeve të vegjël në detin Adriatik duhet të jenë:

- 9 cm gjatësia e përgjithshme (TL) për Açugen (*Engraulis encrasicolus*);

- 11 cm gjatësia e përgjithshme (TL) për sardelen (*Sardina pilchardus*).

5. Ndalohet zënia, mbajtja në bordin e anijes, transbordimi, transferimi, zbarkimi, magazinimi, tregtimi, hedhja në treg ose për konsum nga peshkatarët profesionit, të individëve të stockeve kryesore të pelagjikeve të vegjël, nën dimensionet e përcaktuara në paragrafin 4.

6. Pa paragjykuar parashikimet e paragrafit 5 dhe kur një sistem për të shmangur hedhurinat dhe detyrimi për të zbarkuar të gjitha zëniet është miratuar nga një palë kontraktuese (CPC), kapiteni i anijes së peshkimit nuk duhet të hedhë në det këto zënie, dhe duhet të zbarkojë peshkun e zënë, pavarësisht dimensioneve të peshkut, në përputhje me masat e miratuara nga kjo CPC. Të gjitha sasitë e zbarkuara do të regjistrohen dhe nuk duhet të hidhen në treg dhe përdorur për konsum njerëzor.

7. Në përjashtim të paragrafëve 4, 5 dhe 6 dimensionet minimale nuk do të aplikohen për peshkimin tradicional të të vegjëlvë të sardeles me përdorimin e tratave të krahut në Gjirin e Kotorit (*Boka Kotorska Bay*).

SHTOJCA 1

Mundësia për të peshkuar në detin Adriatik (nënzonat 17–18) pelagjikët e vegjël gjatë periudhës tranzitore 2024, sipas CPC-së.

Speciet	EU 2022	EU 2023	EU 2024	Limiti i përbashkët i zënies 2022	Limiti i përbashkët i zënies 2023	Limiti i përbashkët i zënies 2024
Açuge dhe sardele të kombinuara	91998	84976	78111	4650	4301	3979

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË
NJERIUT
SEKSIONI I TRETË

**ÇËSHTJA VICKTORIA SHPK KUNDËR
SHQIPËRISË**
(Kërkesa nr. 31018/09)

VENDIM

STRASBURG
22 shkurt 2024

*Ky vendim është i formës së prerë, por mund të bëhet
subjekt i rishikimit redaktues.*

**Në çështjen Vicktoria sh.p.k. kundër
Shqipërisë,**

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut
(Seksioni i Tretë), e mbledhur si një Komitet i
përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, *kryetar,*

Darian Pavli,

Oddný Mjöll Arnardóttir, *gjyqtarë*

dhe Viktoriya Maradudina, *zëvendëssekretare e
përkohshme e Seksionit,*

Pasi diskutoi me dyer të mbyllura më 1 shkurt
2024,

Shpall vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në
po atë datë:

PROCEDURA

1. Çështja nisi me një kërkesë kundër Shqipërisë
depozituar në Gjykatë në mbështetje të nenit 34 të
Konventës për Mbrotjtjen e të Drejtave të Njeriut
dhe Lirive Themelore (“Konventa”) më 4 qershor
2009.

2. Kërkesi u përfaqësua nga z. A. Hakani, një
avokat i cili ushtron profesionin në Tiranë.

3. Qeveria shqiptare (“Qeveria”) u njoftua për
kërkesën.

FAKTET

4. Detajet e kompanisë kërkuese dhe
informacionet që kanë lidhje me kërkesën paraqiten
në tabelën bashkëlidhur.

5. Kompania kërkuese u ankua për kohëzgjatjen
e tepër të procedurave civile.

LIGJI

**I. PRETENDIMI PËR SHKELJE TË NENIT
6 § 1 TË KONVENTËS**

6. Kompania kërkuese u ankua se kohëzgjatja e
procedurave civile (shih tabelën bashkëngjitur) nuk
kishte qenë në përputhje me kërkesën për “afat të
arsyeshëm”. Ajo u mbështet në nenin 6 § 1 të
Konventës.

7. Gjykata thekson se arsyeshmëria e
kohëzgjatjes së procedurave duhej të vlerësohej në
mbështetje të rrethanave të çështjes dhe duke iu
referuar kriterëve në vijim: kompleksiteti i çështjes,
sjellja e kërkesit dhe e autoriteteve përkatëse, dhe
se çfarë rrezikonte kërkesi në mosmarrëveshje
(shih *Frydlender kundër Francës* [DHM], nr. 30979/96,
§ 43, GJEDNJ 2000-VII).

8. Në çështjen konkrete, procedurat filluan më 21
shkurt 2005, dhe me dërgimet e shpeshta të çështjes
për rishqyrtim, ato vijuan deri më 13 mars 2015, kur
Gjykata Kushtetuese vendosi t’i rrëzonte ankesat e
kërkesëve. Në këtë mënyrë, procedurat zgjatën
dhjetë vjet dhe njëzet e një ditë përpara katër
niveleve të juridiksionit.

9. Gjykata vlerëson se kohëzgjatja e procedurave
kryesisht u atribuohet autoriteteve, veçanërisht,
bashkimit të vonuar nga gjykatat vendëse të dyja
grupeve të procedurave që ishin të lidhura me njëra-
tjetrën, pavarësisht kërkesave të vazhdueshme të
kompanisë kërkuese për këtë gjë. Duke marrë në
konsideratë se çfarë rrezikonte kompania kërkuese –
që ishte kontestimi i vlerës së pronës së saj që
përdorej për të shlyer huat e marra nga banka –
Gjykata vlerëson se çështja ishte me rëndësi për
kompaninë kërkuese dhe duhej të kishte nxitur
gjykatat vendëse ta shqyrtonin me kujdes.

10. Gjykata sjell në vëmendje se u takon Shteteve
Kontraktuese të organizojnë sistemet e tyre ligjore
në mënyrë të tillë që autoritetet kompetente të mund
të përmbushnin kërkesat e nenit 6 të Konventës,
duke përfshirë detyrimin për të dëgjuar çështjet
brenda një afati të arsyeshëm, dhe, në rastet e
nevojshme, për t’i bashkuar, për t’i pezulluar ato dhe
për të kundërshtuar procedura të reja të mëtejshme
(shih edhe *Mishgioni kundër Shqipërisë*, nr. 18381/05,
7 dhjetor 2010 dhe *Gjonbocari dhe të Tjerë kundër
Shqipërisë*, nr. 10508/02, 23 tetor 2007).

11. Në çështjet kryesuese, *Luli dhe të Tjerë kundër
Shqipërisë*, nr. 64480/09 dhe 5 të tjerë, 1 prill 2014,
dhe *Mishgioni*, cituar më sipër, Gjykata kishte
konstatuar një shkelje në lidhje me aspekte të
ngjashme me ato në çështjen konkrete.

12. Pasi shqyrtoi të gjitha materialet e paraqitura
pranë saj, Gjykata nuk ka gjetur ndonjë fakt apo

argument që të mund të justifikonte kohëzgjatjen e përgjithshme të procedurave në nivel kombëtar. Duke marrë në konsideratë praktikën e saj gjyqësore mbi subjektin, Gjykata vlerëson se kohëzgjatja e procedurave në çështjen konkrete ishte e tepërt dhe nuk ishte respektuar kërkesa për “afat të arsyeshëm”.

13. Për këtë arsye, këto ankesa ishin të pranueshme dhe pasqyronin një shkelje të nenit 6 § 1 të Konventës.

II. ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

14. Duke marrë në konsideratë dokumentet përpara saj dhe praktikën e saj gjyqësore (shih, veçanërisht, *Luli dhe të Tjerë*, cituar më sipër, dhe *Mishgioni*, gjithashtu, cituar më sipër), Gjykata e vlerëson të arsyeshme që të akordojë shumat e paraqitura në tabelën bashkëngjitur.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME,

a) *E deklaron* kërkesën të pranueshme;

b) *Gjykon* se kërkesa paraqet një shkelje të nenit 6 § 1 të Konventës, në lidhje me kohëzgjatjen e tepërt të procedurave civile;

c) *Gjykon*

a) Se shteti përgjegjës duhet t'i paguajë kompanisë kërkuuese, brenda tre muajve, shumat e përcaktuara në tabelën bashkëlidhur; shuma që duhet të konvertohen në monedhën e shtetit përgjegjës në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes;

Se që prej përfundimit të periudhës tremujore të përmendur më sipër deri në shlyerje, për shumën e mësipërme duhet të paguhet interes i thjeshtë, në normën e barabartë me normën marginale të huadhënies të Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mosshlyerjes së pagesës plus tre pikë përqindje.

Hartuar në gjuhën angleze dhe njoftuar me shkrim më datë 22 shkurt 2024, sipas rregullit 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Viktoriya Maradudina
ZËVENDËSSEKRETARE E
PËRKOHSHME

Ioannis Ktistakis
KRYETAR

SHTOJCË

Kërkesa që paraqiti ankesa në mbështetje me Nenin 6 § 1 të Konventës
(kohëzgjatje e tepërt e procedurave civile)

Ankesa nr. Data e paraqitjes	Emri i kërkuarit Viti i regjistrimit	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Vendimi respektiv vendës	Nisja e procedurave ose data e hyrjes në fuqi të Konventës për Shqipërinë (2 Tetor 1996)	Përfundimi i procedurave	Kohëzgjatja në total Nivelet e juridiksionit	Shuma akorduar për dëmin jo pasuror (në euro) ⁵	Shuma akorduar për kostot dhe shpenzimet (në euro) ⁶
31018/09 04/06/2009	VICKTORIA SH.P.K. 1994	Hakani Arben Tiranë	Komisioni i Shërbimit Civil, 12/02/2008	21/02/2005	13/03/2015	10 vite dhe 21 ditë 4 nivele juridiksioni	1,200	250

⁵ Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkuarve.

⁶ Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkuarve.

VENDIM**Nr. 116, datë 19.3.2024****AUTORIZIM I NDIHMËS
SHTETËRORE “PROJEKTI
FOTOVOLTAIK LUNDRUES
NË HEC VAU I DEJËS”**

Komisioni i Ndihmës Shtetërore me pjesë-marrjen e:

Z. Blendi Gonxhja	kryetar;
Znj. Mimoza Dhëmbi	anëtare;
Znj. Brikena Qela	anëtare;
Znj. Inida Methoxha	anëtare;
Z. Ahmet Mançellari	Anëtar,

Në mbledhjen e tij të radhës të datës 19.3.2024, në Ministrinë e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, në bazë të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 817, datë 28.12.2005, “Për miratimin e rregullores, Për procedurat dhe formën e njoftimit” morri në shqyrtim njoftimin e Korporatës Elektroenergjetike Shqiptare – KESH sh.a. të planit të ndihmës shtetërore për “Projektin fotovoltaiik lundrues në HEC Vau i Dejës”.

I. Procedura

1. Korporata Elektroenergjetike Shqiptare – KESH sh.a., me shkresën nr. 847, datë 22.2.2024, në bazë të nenit 20, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, njoftoi në Komisionin e Ndihmës Shtetërore planin e ndihmës shtetërore të sipërpërmendur, në bazë të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 580, datë 28.8.2019, “Për miratimin e planit të konsoliduar kombëtar të veprimit për burimet e rinovueshme të energjisë, 2019–2020”; VKM-së nr. 480, datë 31.7.2018, “Për miratimin e strategjisë kombëtare të energjisë për periudhën 2018–2030”, si edhe skedulit 1, të Marrëveshjes së Përbashkët e Angazhimit nënshkruar ndërmjet KESH sh.a., SENA sh.a. dhe BERZH-it, datë 31 Mars 2021.

II. Përshkrimi i masës**2. Objektivi**

Kapaciteti total prodhues i energjisë elektrike i instaluar në vendin tonë deri më 31 dhjetor 2022 është 2614 mw. Kapaciteti total prodhues i energjisë elektrike i kompanisë publike KESH sh.a. është 1448 mw dhe përbën rreth 55.4% të kapacitetit total të instaluar në vendin tonë. Vitet e fundit në vendin tonë janë instaluar impiante të prodhimit të energjisë

elektrike nga centrale fotovoltaike, të cilat ndikojnë në diversifikimin e burimeve të prodhimit të energjisë elektrike.

Prodhimi i energjisë elektrike në Shqipëri bazohet në masën 100% nga burimet e energjisë së rinovueshme, 99% nga burimet hidrike dhe 1% nga energjia diellore. Energjia elektrike e prodhuar në Shqipëri është prodhimi më i pastër i energjisë në Ballkan.

Objektivi kryesor i projektit është ndërtimi i një impianti gjenerues të energjisë elektrike në sipërfaqen e liqenit të HEC Vau i Dejës. Ky projekt do të shërbejë në diversifikimin dhe shtimin e kapaciteteve gjeneruese në përdorim nga ana e prodhuesit publik të energjisë elektrike (KESH sh.a.), me kapacitete alternative të gjenerimit hidrik, të cilat administron prodhuesi. Projektin synon zhvillimin e sektorit të gjenerimit të energjisë elektrike, duke u mbështetur në teknologji miqësore me ambientin dhe duke shmangur efektet negative në përdorimin e tokës, që ka kjo teknologji. Përdorimi i kësaj teknologjie do të krijojë mundësinë për shoqërinë publike që të mbledhë, përpunojë dhe përdorë të dhëna të nevojshme, në lidhje me teknologjinë e përdorur, avantazhet, dizavantazhet dhe vlerësojë oportunitetet e përdorimit të kësaj teknologjie.

Energjia e prodhuar nga impianti PV (photovoltaiik/fotovoltaiik) lundrues do të kombinohet me energjinë që prodhon HEC Vau i Dejës. Kombinimi i prodhimit të energjisë nga dy burime të rinovueshme ka disa përparësi, ku më kryesorja është se hidrocentrali mund të përdoret për të “depozituar” energjinë e prodhuar nga impianti PV lundrues në trajtën e rezervës hidrike.

Impianti, duke qenë se do të funksionojë me burimin e rinovueshëm të energjisë diellore do të prodhojë energji elektrike 100% të pastër dhe do të jetë pjesë e sistemit të certifikatave të gjelbra, të cilat kanë filluar të lëshohen nga Enti Rregullator i Energjisë.

3. Përshkrimi i projektit

Për implementimin e projektit të ndërtim-instalimit dhe të menaxhimit operativ dhe ekonomik në të ardhmen të Impiantit Lundrues Fotovoltaiik 12.9 mwp të Vaut të Dejës, është krijuar shoqëria e projektit – SENA Solar Energy of Albania sh.a., si shoqëri bijë e KESH sh.a. SENA sh.a. e krijuar bazuar në ligjin nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”.

Koha e realizimit të projektit deri në momentin e komisionimit (startit operativ), parashikohet 1.5–2 vjet. Kostoja gjithsej e projektit, vlerësuar që nga data e marrëveshjes së kreditimit, është 12.878.000 euro (pa TVSH). Struktura e financimit të Projektit, e ndarë sipas burimeve të financimit, paraqitet në tabelën nr. 1, si vijon:

Tabela nr. 1. *Struktura e financimit të projektit*

Burimi i financimit	EUR (në '000)	Pesha (%)
Kapitali i vet		
Sponsor KESH sh.a.	3.864	30%
Total kapital i vet	3.864	30%
Hua afatgjatë		
BERZH (EBRD)	9.014	70%
Totali i borxhit	9.014	70%
Totali i financimit	12.878	100%

Burimi: KESH sh.a.

4. *Baza ligjore:* Plani i ndihmës shtetërore mbështetet në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 580, datë 28.8.2019, “Për miratimin e planit të konsoliduar kombëtar të veprimit për burimet e rinovueshme të energjisë, 2019–2020”, VKM-së nr. 480, datë 31.7.2018, “Për miratimin e strategjisë kombëtare të energjisë për periudhën 2018–2030”, si edhe Marrëveshja e Përbashkët e Angazhimit e nënshkruar ndërmjet KESH sh.a., SENA sh.a. dhe BERZH-it në mars 2021.

5. *Kohëzgjatja:* Plani i ndihmës do të fillojë të zbatohet në vitin 2024. Skema e shitblerjes së energjisë elektrike me çmim të përcaktuar mes palëve (KESH sh.a. dhe SENA sh.a.) do të jetë në një periudhë prej 18 vjetësh, periudhë e njëjtë me kohëzgjatjen e huas.

6. *Dhënësi i ndihmës* është Korporata Elektroenergjetike Shqiptare – KESH sh.a.

7. *Përfutjesi:* Për zbatimin e projektit të ndërtim-instalimit dhe menaxhimit operativ dhe ekonomik në të ardhmen të Impiantit Lundrues Fotovoltaik 12.9 mwp të Vaut të Dejës është krijuar shoqëria e projektit – SENA Solar Energy of Albania sh.a., si shoqëri bijë e KESH sh.a. Sena Solar Energy of Albania sh.a. (në vijim “SENA”), është shoqëri aksionare me aksionar KESH sh.a., si zotërues 100% i kapitalit. Referuar Marrëveshjes së Përbashkët të Angazhimit, SENA sh.a. është “Huamarrësi”, për kredinë që do të livrohet nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), ndërsa KESH sh.a. është garanti

“Sponsor” në shlyerjen e kredisë, të parashikuar në Marrëveshjen e huas.

8. *Shtrija territoriale:* Projekti do të zbatohet në territorin e Republikës së Shqipërisë.

9. *Forma e ndihmës:* Plani i njoftuar përbëhet nga dy komponentë: 1. Dhënie garancie për huadhënësin në rast mospërmbushje të detyrimit të ripagimit nga shoqëria KESH sh.a. shoqëri me kapital 100% shtetëror; dhe 2. krijimi i një marrëdhënie shitblerjeje energjie ndërmjet shoqërisë së projektit (SENA sh.a) dhe KESH sh.a. për të gjithë sasinë e prodhuar (Garancia e shitjes). SENA sh.a. i krijohet mundësia e shitjes së garantuar me çmim të përcaktuar të energjisë që do të prodhojë. Kjo energji do të depozitohet në basene dhe do të rishitet pranë shoqërisë së projektit, në momentin kur kjo e fundit do të kërkojë, bazuar mbi vlerësimet e tregut për ta shitur këtë sasi energjie të depozituar në treg.

III. Vlerësimi i ekzistencës së ndihmës shtetërore

10. Komisioni i Ndihmës Shtetërore vlerëson nëse plani i ndihmës shtetërore përbën ndihmë shtetërore në kuptim të paragrafit 1, të nenit 4, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, pra nëse plani ofron një avantazh ekonomik për ndërmarrje, e cila ka një ndikim të mundshëm në konkurrencë dhe tregtinë midis shteteve anëtare, që nuk do të ishte përfituar në kushte normale të tregut.

11. Neni 4, pika 1 e ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, përcakton se:

“Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdoq formë e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën, duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara, për aq sa mund të ketë ndikim në plotësimin e detyrimeve të ndërmarrja nga Republika e Shqipërisë në marrëveshjet ndërkombëtare që përmbajnë dispozita të ndihmës shtetërore”.

12. Gjithashtu, neni 71, “Konkurrenca dhe dispozita të tjera ekonomike”, i Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Komuniteteve Evropiane e Shteteve të tyre Anëtare dhe Republikës së Shqipërisë¹ përcakton se:

“Praktikat në kundërshtim me këtë nen vlerësohen në bazë të kritereve që linden nga zbatimi i rregullave të

konkurrencës të aplikueshme në Komunitet, sidomos në nenet 81, 82, 86 dhe 87 të Traktatit themelues të Komunitetit Evropian dhe instrumenteve interpretuese që përdoren nga institucionet e Komunitetit.”

13. Ligji i ndihmës shtetërore zbatohet vetëm për masat që plotësojnë të gjitha kriteret e përmendura në nenin 4, pika 1, konkretisht: a) Burime shtetërore; b) Avantazhi ekonomik; c) Selektiviteti; dhe d) Efekti në konkurrencë dhe treg.

13.1 Burimet shtetërore

Lidhur me komponentin e parë mbi dhënien e garancisë për huadhënësin, në rast mospërbushje të detyrimit të ripagimit nga shoqëria KESH sh.a., shoqëri me kapital 100% shtetëror, në vlerën 9,014,000 euro, Komisioni vlerëson se Marrëveshja e Huas ndërmjet KESH sh.a., SENA sh.a. dhe BERZH-it nuk përbën detyrim të drejtpërdrejtë për KESH sh.a., por përfaqëson një detyrim të mundshëm të tij. Ky detyrim kthehet në detyrim të drejtpërdrejtë në rastin kur përfituesi i drejtpërdrejtë i huas nuk ka arritur të paguajë, tërësisht apo pjesërisht, huan e garantuar, në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huas. Pra garancia dhënë nga ana e KESH sh.a. përmban mundësinë e aktivizimit të burimeve shtetërore.

Lidhur me komponentin e dytë, mbi shitblerjen e energjisë ndërmjet shoqërisë së projektit (SENA sh.a) dhe KESH sh.a. për të gjithë sasinë e prodhuar, vlerësohet se kjo marrëdhënie tregtare nuk aktivizon burime shtetërore, pasi referuar njoftimit, impianti, duke qenë se do të funksionojë me burimin e rinovueshëm të energjisë diellore do të prodhojë energji elektrike 100% të pastër dhe do të jetë pjesë e sistemit të certifikatave të gjelbra të cilat kanë filluar të lëshohen nga Enti Rregullator i Energjisë, i cili me asistencën e Komunitetit Evropian të Energjisë po implementon një regjistër kombëtar të këtyre garancive dhe certifikatave.

13.2 Avantazhi ekonomik

Në përputhje me paragrafin 1, të nenit 4, të ligjit nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, një garanci e akorduar me burime shtetërore konsiderohet në kushtet e tregut, nëse kushtet e përcaktuara në marrëveshjen e huas janë sipas kushteve të tregut. Referuar Marrëveshjes, SENA sh.a. nuk paguan kostot për lëvrimin e garancisë. Në këtë rast, masa e njoftuar do t’i japë SENA sh.a. një avantazh/përparësi ekonomike, sepse shoqëria e projektit do të përfitojë një garanci

me burime shtetërore për të siguruar një kredi për projektin, pa paguar kostot e garancisë.

13.3 Selektiviteti

Plani i njoftuar është dhënë në mënyrë specifike për SENA sh.a., ndaj vlerësohet se masa është selektive.

13.4 Efekti në konkurrencë dhe treg

KESH sh.a. si shoqëria e vetme publike e prodhimit të energjisë elektrike është e pajisur nga Enti Rregullator i Energjisë me 3 (tri) licenca aktiviteti: atë të prodhimit, të tregtimit, si edhe të furnizimit me energji elektrike, KESH sh.a. pas plotësimit të Detyrimit të Shërbimit Publik sipas akteve ligjore e nënligjore në fuqi, dhe në kushte të mira hidrike mund të eksportoje energji elektrike në tregun e lirë vendës apo të huaj dhe me çmime tregu. Gjithashtu, në rast të pamundësisë për të përmbushur detyrimin e shërbimit publik, KESH sh.a. mund të importojë energji elektrike në tregun vendës apo të huaj dhe me çmime tregu. Gjithashtu, për efekt të optimizimit financiar dhe energjetik, KESH sh.a. mund të kryejë procedura të kombinuara importi dhe eksporti, të cilat duhet të rezultojnë fitimprurëse për korporatën, ndaj masa mund të ndikojë në konkurrencën dhe tregun e sektorit të energjisë elektrike në nivel ndërkombëtar.

Në këto kushte, Komisioni vlerëson se plani i njoftuar është ndihmë shtetërore, e cila në bazë të pikës 1, të nenit 4, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar është e ndaluar, përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj.

IV. Ligjshmëria e ndihmës

14. Garancia nga burime shtetërore do të jepet vetëm pas miratimit të Komisionit të Ndhmës Shtetërore, pra në përputhje me detyrimin për mos vënien në zbatim të ndihmës, përpara se Komisioni të marrë një vendim për lejimin e saj, me apo pa kushte të parashikuara në nenin 21, të ligjit nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar.

V. Vlerësimi i përputhshmërisë së skemës

15. Komisioni i Ndhmës Shtetërore vlerëson skemën e njoftuar në përputhje me shkronjën “c”, të nenit 13, të ligjit nr. 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, ku parashikohet se ndihma shtetërore mund të lejohet, nëse: “*lehtëson zhvillimin e veprimtarive të caktuara ekonomike ose zhvillimin e zonave të caktuara ekonomike, deri në atë masë sa kjo ndihmë nuk është në kundërshtim me detyrimet e marrëveshjeve ndërkombëtare, të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë*”.

Plani i ndihmës vlerësohet nëse përmbushen kushtet, lidhur me: zhvillimin e një aktiviteti ekonomik, nevoja për mbështetje me burime shtetërore, efekti nxitës, proporcional dhe efektet pozitive tejkalojnë efektet negative në konkurrencë dhe tregti.

15.1 Zhvillimin e një aktiviteti ekonomik

Plani i njoftuar i ndihmës parashikon krijimin e një modeli të tregtimit të energjisë, nëpërmjet një marrëdhënie shitblerjeje energjie mes shoqërisë së projektit SENA sh.a. dhe KESH sh.a. për të gjithë sasinë e prodhuar (Garanci e shitjes). Shoqërisë së projektit “Sena” i krijohet mundësia e shitjes së garantuar me çmim të përcaktuar të energjisë që do të prodhojë. Kombinimi i prodhimit të energjisë nga dy burime të rinovueshme, ka disa përparësi ku më kryesorja është se ligjeni i HEC-it mund të shfrytëzohet për të “depozituar” energjinë e prodhuar nga impianti PV lundruar në trajtën e rezervës hidrike.

15.2 Nevoja për mbështetje me burime shtetërore

Duke qenë se projekti i ndërtimit të impiantit fotovoltaik lundruar është në fazën fillestare, pra nuk është ndërtuar (jooperativ), rezulton që SENA sh.a. nuk ka krijuar të ardhura nga aktiviteti operativ energjetik gjatë vitit 2023, ndaj nuk i ka mundësitë e duhura të financimit afatgjatë në treg të projektit.

15.3 Efekti nxitës

Plani i ndihmës ka një efekt nxitës, pasi ofron nxitjen e nevojshme që SENA sh.a. të operojë aktivitetin në impiantin fotovoltaik lundruar. Projekti nuk do të përmbushej në mungesë të planit të njoftuar të ndihmës.

15.4 Proporcionaliteti

Plani i njoftuar i ndihmës është parashikuar të jetë në minimumin e nevojshëm për të arritur objektivin e kërkuar. Në bazë të nenit 33, të VKM-së nr. 513, datë 4.9.2018, “Për miratimin e rregullores ‘Për kushtet dhe procedurat e dhënies dhe autorizimit të disa kategorive të ndihmës shtetërore’”, shuma e ndihmës nuk duhet të tejkalojë diferencën ndërmjet kostove të pranueshme dhe të të ardhurave operative të investimit.

15.5 Efektet pozitive tejkalojnë efektet negative në konkurrencë dhe tregti

Sektori shqiptar i energjisë elektrike e ka të domosdoshëm diversifikimin e prodhimit të energjisë elektrike nga burimet e tjera të rinovueshme, siç janë dielli, era etj. Projekti mundëson zhvillimin e sektorit të gjenerimit e

energjisë elektrike, duke u mbështetur në teknologji miqësore me ambientin dhe për efekt të optimizimit financiar dhe energjetik, KESH sh.a. mund të kryejë procedura të kombinuara importi dhe eksporti, të cilat duhet të rezultojnë fitimprurëse për Korporatën.

Sa më lart, Komisioni vlerëson se plani i ndihmës shtetërore është i lejueshëm, në përputhje me nenin 4, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore” të ndryshuar.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Ndihmës Shtetërore, në bazë të neneve 4, 20, dhe 31 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Të autorizojë skemën e ndihmës shtetërore “Projekti fotovoltaik lundruar në HEC Vau i Dejës”, të njoftuar në bazë të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 580, datë 28.8.2019, “Për miratimin e planit të konsoliduar kombëtar të veprimit për burimet e rinovueshme të energjisë, 2019–2020”, VKM-së nr. 480, datë 31.7.2018, “Për miratimin e strategjisë kombëtare të energjisë për periudhën 2018–2030”, si edhe Marrëveshjen e Përbashkët e Angazhimit ndërmjet KESH sh.a., SENA sh.a. dhe BERZH-it, datë 31 mars 2021.

2. Korporata Elektroenergetike Shqiptare – KESH sh.a., brenda datës 31 mars të çdo viti, të paraqesë raport për impaktin e ndihmës shtetërore gjatë vitit paraardhës financiar, përfshirë vlerën e garancisë të aktivizuar dhe produktet e arritura, në rast të aktivizimit të garancisë me burime shtetërore të KESH sh.a. për përfituesin SENA sh.a., sipas Marrëveshjes së Përbashkët të Angazhimit ndërmjet KESH sh.a., SENA sh.a. dhe BERZH-it, datë 31 mars 2021.

3. Korporata Elektroenergetike Shqiptare – KESH sh.a. të njoftojë çdo ndryshim të planit të ndihmës, në përputhje me nenin 21, të ligjit 9374/2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar.

4. Korporata Elektroenergetike Shqiptare – KESH sh.a. të ruajë deri në dhjetë vjet të gjitha të dhënat për zbatimin e skemës, pasi ndihma e fundit të jetë dhënë në kuadër të këtij plani.

5. Ky vendim të botohet në Fletoren Zyrtare.

KOMISIONI I NDIHMËS SHTETËRORE

Kryetar: Blendi Gonxhja

Anëtarë: Mimoza Dhëmbi, Brikena Qela, Inida Methoxha, Ahmet Mançellari

VENDIM

Nr. 346, datë 22.11.2023

MBI KËRKESËN E SHOQËRISË “KORPORATA ELEKTRO- ENERGJETIKE SHQIPTARE (KESH SHA)” PËR DHËNIEN E GARANCISË SË ORIGINËS PËR ENERGJINË ELEKTRIKE TË PRODHUAR NGA HEC “FIERZË”

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; nenit 22 të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”; nenit 7 të “Rregullores për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019; nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin nr. 96, datë 17.6.2016; si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, Bordi i Entit Rregullator të Energjisë, në mbledhjen e tij të datës 22.11.2023, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 1937/9 prot., datë 20.11.2023, të Drejtorisë së Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes, “Mbi kërkesën e shoqërisë ‘Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)’ për dhënien e garancisë së origjinës”

Konstatoi se:

- Shoqëria KESH sh.a., me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/4 prot., datë 26.10.2023, ka paraqitur kërkesën për pajisjen me garancinë e origjinës për prodhimin e energjisë elektrike nga HEC “Fierzë” për periudhën 1.10.2022–30.9.2023.

- Me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, janë vendosur disa ndryshime të

përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme, të cilat do të jenë në fuqi për një periudhë tranzitore, deri në miratimin nga ERE dhe hyrjen në fuqi të rregullores së re për dhënien, transferimin apo anulimin e GO-ve, në zbatim të përcaktimeve të ligjit nr. 24/2023.

- Duke qenë se aplikimi i shoqërisë KESH sh.a. po shqyrtohet gjatë kësaj faze tranzitore, ku janë në fuqi ndryshimet e vendosura me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317/2023, në analizimin e këtij dokumentacioni janë mbajtur në konsideratë përcaktimet e këtij vendimi.

- Pas shqyrtimit të dokumentacionit të depozituar, me shkresën nr. 1937/5, datë 8.11.2023, ERE i është drejtuar KESH sh.a., me kërkesën për plotësimin e dokumentacionit/informacionit të konstatuar të munguar të këtij aplikimi.

- Në përgjigje, me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/7 prot., datë 14.11.2023, shoqëria ka depozituar informacionin/dokumentacionin e munguar të këtij aplikimi.

- ERE i është drejtuar OST sh.a. me kërkesën për informacion për sasinë e energjisë elektrike faktike të prodhuar nga ky hidrocentral gjatë kësaj periudhe, si dhe kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral.

- Me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/8 prot., datë 17.11.2023, OST sh.a. ka paraqitur informacion në formë tabelare për kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral, si dhe informacion të ndarë sipas muajve (tetor 2022–shtator 2023) dhe totalin, nga ku rezulton se sasia totale e energjisë elektrike e injektuar në rrjet për këtë periudhë nga HEC “Fierzë” është 1,779,095 mwh.

- Sa më sipër, në dhënien e GO-së do të merret parasysh sasia e energjisë, sipas shkresës së OST sh.a. për këtë hidrocentral.

- Nga analizimi i aplikimit rezulton se shoqëria ka plotësuar tërësisht dokumentacionin e kërkuar nga “Rregullorja për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019, si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”.

- Për sa më sipër, vlerësohet dhënia e garancisë së origjinës për energjinë e prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Fierzë”, për sasinë 1,779,095 mwh.

- Në zbatim të përcaktimeve të nenit 22, pika 5, të ligjit nr. 24/2023, garancia e origjinës është e vlefshme për një vit, duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Fierzë”, për sasinë 1,779,095 mwh.

2. Garancia e origjinës, e dhënë sipas përcaktimeve të pikës 1 të këtij vendimi, është e vlefshme për një vit, duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Drejtoria e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes të njoftojë shoqërinë “Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)” dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit, në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË
Erjola Sadushi

VENDIM

Nr. 347, datë 22.11.2023

MBI KËRKESËN E SHOQËRISË “KORPORATA ELEKTRO- ENERGJETIKE SHQIPTARE (KESH SHA)” PËR DHËNIEN E GARANCISË SË ORIGINËS PËR ENERGJINË ELEKTRIKE TË PRODHUAR NGA HEC “KOMAN”

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; nenit 22 të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”; nenit 7 të “Rregullores për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019; nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin nr. 96, datë 17.06.2016; si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, Bordi i Entit Rregullator të Energjisë, në mbledhjen e tij të datës 22.11.2023, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 1937/9 prot., datë 20.11.2023, të Drejtorisë së Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes, “Mbi kërkesën e shoqërisë ‘Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)’ për dhënien e garancisë së origjinës” konstatoi se:

- Shoqëria KESH sh.a., me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/4 prot, datë 26.10.2023, ka paraqitur kërkesën për pajisjen me garancinë e origjinës për prodhimin e energjisë elektrike nga HEC “Koman” për periudhën 1.10.2022–30.9.2023).

- Me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, janë vendosur disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme, të cilat do të jenë në fuqi për një periudhë tranzitore, deri në miratimin nga ERE dhe hyrjen në fuqi të rregullores së re për dhënien, transferimin apo anulimin e GO-ve, në zbatim të përcaktimeve të ligjit nr. 24/2023.

- Duke qenë se aplikimi i shoqërisë KESH sh.a. po shqyrtohet gjatë kësaj faze tranzitore, ku janë në fuqi ndryshimet e vendosura me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317/2023, në analizimin e këtij dokumentacioni janë mbajtur në konsideratë përcaktimet e këtij vendimi.

- Pas shqyrtimit të dokumentacionit të depozituar, me shkresën nr. 1937/5, datë 8.11.2023, ERE i është drejtuar KESH sh.a., me kërkesën për plotësimin e dokumentacionit/informacionit të konstatuar të munguar të këtij aplikimi.

- Në përgjigje, me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/7 prot., datë 14.11.2023, shoqëria ka depozituar informacionin/dokumentacionin e munguar të këtij aplikimi.

- ERE i është drejtuar OST sh.a. me kërkesën për informacion për sasinë e energjisë elektrike faktike të prodhuar nga ky hidrocentral gjatë kësaj periudhe, si dhe kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral.

- Me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/8 prot., datë 17.11.2023, OST sh.a. ka paraqitur informacion në formë tabelare për kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral, si dhe informacion të ndarë sipas muajve (tetor 2022 - shtator 2023) dhe totalin, nga ku rezulton se sasia totale e energjisë elektrike e injektuar në rrjet për këtë periudhë nga HEC “Koman” është 2,264,089 mwh.

- Sa më sipër, në dhënien e GO-së do të merret parasysh sasia e energjisë sipas shkresës së OST sh.a. për këtë hidrocentral.

- Nga analizimi i aplikimit rezulton se shoqëria ka plotësuar tërësisht dokumentacionin e kërkuar nga “Rregullorja për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019, si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”.

- Për sa më sipër, vlerësohet dhënia e garancisë së origjinës për energjinë e prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Koman”, për sasinë 2,264,089 mwh.

- Në zbatim të përcaktimeve të nenit 22, pika 5 të ligjit nr. 24/2023, garancia e origjinës është e vlefshme për një vit duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Koman”, për sasinë 2.264,089 mwh.

2. Garancia e origjinës, e dhënë sipas përcaktimeve të pikës 1 të këtij vendimi, është e vlefshme për një vit, duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Drejtorja e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes të njoftojë shoqërinë “Korporata Elektroenergetike Shqiptare (KESH sh.a.)” dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s,- brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit, në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi, apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË

Erjola Sadushi

VENDIM

Nr. 348, datë 22.11.2023

**MBI KËRKESËN E SHOQËRISË
“KORPORATA ELEKTRO-
ENERGJETIKE SHQIPTARE (KESH
SHA)” PËR DHËNIEN E GARANCISË SË
ORIGINËS PËR ENERGJINË
ELEKTRIKE TË PRODHUAR
NGA HEC “VAU I DEJËS”**

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar; nenit 22 të ligjit nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”; nenit 7 të “Rregullores për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë

elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019; nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin nr. 96, datë 17.6.2016; si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, Bordi i Entit Rregullator të Energjisë, në mbledhjen e tij të datës 22.11.2023, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 1937/9 prot., datë 20.11.2023, të Drejtorisë së Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes, “Mbi kërkesën e shoqërisë ‘Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)’ për dhënien e garancisë së origjinës” konstatoi se:

- Shoqëria KESH sh.a., me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/4 prot., datë 26.10.2023, ka paraqitur kërkesën për pajisjen me garancinë e origjinës për prodhimin e energjisë elektrike nga HEC “Vau i Dejës” për periudhën 1.10.2022–30.9.2023.

- Me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, janë vendosur disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme, të cilat do të jenë në fuqi për një periudhë tranzitore, deri në miratimin nga ERE dhe hyrjen në fuqi të rregullores së re për dhënien, transferimin apo anulimin e GO-ve, në zbatim të përcaktimeve të ligjit nr. 24/2023.

- Duke qenë se aplikimi i shoqërisë KESH sh.a. po shqyrtohet gjatë kësaj faze tranzitore, ku janë në fuqi ndryshimet e vendosura me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 317/2023, në analizimin e këtij dokumentacioni janë mbajtur në konsideratë përcaktimet e këtij vendimi.

- Pas shqyrtimit të dokumentacionit të depozituar, me shkresën nr. 1937/5, datë 8.11.2023, ERE i është drejtuar KESH sh.a., me kërkesën për plotësimin e dokumentacionit/informacionit të konstatuar të munguar të këtij aplikimi.

- Në përgjigje, me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/7 prot., datë 14.11.2023, shoqëria ka depozituar informacionin/dokumentacionin e munguar të këtij aplikimi.

- ERE i është drejtuar OST sh.a. me kërkesën për informacion për sasinë e energjisë elektrike faktike të prodhuar nga ky hidrocentral gjatë kësaj periudhe,

si dhe kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral.

- Me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1937/8 prot., datë 17.11.2023, OST sh.a. ka paraqitur informacion në formë tabelare për kodin/numrin e matësve për secilin hidrocentral, si dhe informacion të ndarë sipas muajve (tetor 2022–shtator 2023) dhe totalin, nga ku rezulton se sasia totale e energjisë elektrike e injektuar në rrjet për këtë periudhë nga HEC “Vau i Dejës” është 1,134,560 mwh.

- Sa më sipër, në dhënien e GO-së do të merret parasysh sasia e energjisë sipas shkresës së OST sh.a. për këtë hidrocentral.

- Nga analizimi i aplikimit rezulton se shoqëria ka plotësuar tërësisht dokumentacionin e kërkuar nga “Rregullorja për lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”, miratuar nga Bordi i ERE-s me vendimin nr. 229, datë 20.12.2019, si dhe vendimit të Bordit të ERE-s nr. 317, datë 8.11.2023, “Mbi disa ndryshime të përkohshme në procedurat për dhënien e garancive të origjinës për energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme”.

- Për sa më sipër, vlerësohet dhënia e garancisë së origjinës për energjinë e prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Vau i Dejës”, për sasinë 1,134,560 mwh.

- Në zbatim të përcaktimeve të nenit 22, pika 5, të ligjit nr. 24/2023, garancia e origjinës është e vlefshme për një vit, duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Dhënien e garancisë së origjinës për energjinë elektrike të prodhuar për periudhën 1.10.2022 deri më 30.9.2023 nga HEC “Vau i Dejës”, për sasinë 1,134,560 mwh.

2. Garancia e origjinës, e dhënë sipas përcaktimeve të pikës 1 të këtij vendimi, është e vlefshme për një vit duke filluar nga dita e fundit e periudhës së prodhimit për të cilën është lëshuar.

Drejtoria e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes të njoftojë shoqërinë “Korporata Elektroenergjetike Shqiptare (KESH sh.a.)” dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit, në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi, apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË
Erjola Sadushi

VENDIM
Nr. 380, datë 28.12.2023

**MBI FILLIMIN E PROCEDURËS PËR
SHQYRTIMIN E KËRKESËS SË
SHOQËRISË “SANG 1” SHPK, PËR
RINOVIMIN E LICENCËS NË
VEPRIMTARINË E TREGTIMIT TË
ENERGJISË ELEKTRIKE**

Në mbështetje të neneve 16 dhe 37, pika 2, germa “d”, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; neneve 4, pika 1, germa “e”, 5, pika 1, germa “e”, 10, pikat 1 dhe 3, dhe 16 të “Rregullores për procedurat dhe afatet për dhënien, modifikimin, transferimin, rinovimin, njohjen dhe heqjen e licencave në sektorin e energjisë elektrike”, të miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 109, datë 29.6.2016, të ndryshuar; si dhe neneve 15 dhe 19, pika 1, germa “a” të “Rregullores për organizimin, funksionimin, dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 96, datë 17.6.2016; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 28.12.2023, mbasi shqyrtoi relacionin me nr. 2435/2 prot., datë 26.12.2023, të Drejtorisë së Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes “Mbi fillimin e procedurës për rinovimin e licencës nr. 447, seria T19, të shoqërisë ‘SANG 1’ sh.p.k., në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike”, konstatoi se:

- Shoqëria “SANG 1” sh.p.k., me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 2435/1 prot., datë 20.12.2023, ka paraqitur kërkesën për rinovimin e

licencës në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike.

- Në nenin 16, pika 1, të “Rregullores për procedurat dhe afatet për dhënien, modifikimin, transferimin, rinovimin dhe heqjen e licencave në sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, përcaktohet se paraqitja e kërkesës për rinovimin e licencës bëhet jo me vonë se 6 muaj para përfundimit të kohëzgjatjes së vlefshmërisë së licencës së dhënë (data e përfundimit të licencës nr. 447, seria T19, është 26.6.2024).

- Sa konstatohet shoqëria e ka paraqitur aplikimin e saj në datën 4.9.2023, pra brenda afatit të parashikuar në nenin 16, pika 1 të rregullores.

- Nga shqyrtimi i aplikimit, rezulton se shoqëria “SANG 1” sh.p.k. ka plotësuar dokumentacionin e përcaktuar në nenin 16, pika 1, germa “a” dhe “b”, si dhe nenin 16, pika 7.

- Në zbatim të përcaktimeve të “Rregullores për procedurat dhe afatet për dhënien, modifikimin, transferimin, rinovimin, njohjen dhe heqjen e licencave në sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, rezulton se nga ky aplikim mungon dokumentacioni, si më poshtë vijon:

Neni 16, “Rinovimi i licencës”

- **Germa “c”:** informacion mbi ushtrimin e veprimtarisë së licencuar (kontrata për shitblerjen e energjisë, nëse ka pasur): **plotësuar pjesërisht.**

Në kuptim të kërkesave të këtij neni shoqëria duhet të depozitojë informacion, në lidhje me ushtrimin e veprimtarisë së tregtimit, veprimtari për të cilën kërkon rinovimin e licencës.

- Aplikuesi ka kryer pagesën e aplikimit, sipas përcaktimeve të aneksit A të rregullores dhe ka shlyer të gjitha pagesat e rregullimit ndaj ERE-s.

- Në kuadër të plotësimit nga aplikuesi të dokumentacionit thelbësor, sipas kërkesave të rregullores, vlerësohet fillimi i procedurës për këtë aplikim.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Të fillojë procedurën për rinovimin e licencës së shoqërisë “SANG 1” sh.p.k. në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike, për një afat 5-vjeçar, duke filluar nga data 27.6.2024.

2. Drejtoria e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes të njoftojë aplikuesin për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit, në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi, apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË
Erjola Sadushi

VENDIM
Nr. 383, datë 28.12.2023

**MBI NJË NDRYSHIM NË VENDIMIN E
BORDIT TË ERE-s NR. 218, DATË
20.12.2019 "MBI LICENCIMIN E
SHOQËRISË 'HEC ARSTI' SHPK, NË
VEPRIMTARINË E PRODHIMIT TË
ENERGJISË ELEKTRIKE NGA HEC
'ARSTI' ME KAPACITET TË INSTALUAR
3130 kw"**

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike", i ndryshuar; nenit 53, pika 2, të ligjit nr. 44/2015, "Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë"; si dhe nenit 15 të "Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s", miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 96, datë 17.6.2016; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 28.12.2023, mbasi shqyrtoi relacionin me nr. 1838/6 prot., datë 22.12.2023, të përgatitur nga Drejtoria e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes "Mbi një ndryshim në vendimin e Bordit të ERE-s nr. 218, datë 20.12.2019 'Mbi licencimin e shoqërisë 'HEC Arsti' sh.p.k., në veprimtarinë e prodhimit të energjisë elektrike nga HEC 'Arsti' me kapacitet të instaluar 3130 kw",

konstatoi se:

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 218, datë 20.12.2019, ka vendosur të licencojë shoqërinë HEC "Arsti" sh.p.k., në veprimtarinë e prodhimit të energjisë elektrike nga HEC "Arsti", me kapacitet të

instaluar 3130 kw, për një afat 30 vjeçar, me kushtin që të depozitohet në ERE lejen e përdorimit të burimit uhor sipërfaqësor të rinovuar në përfundim të afatit të saj, në datën 13.8.2023.

- ERE, me shkresën nr. 1838 prot., datë 23.6.2023 i kujtoi shoqërisë HEC "Arsti" sh.p.k. detyrimin për plotësimin e kushtit të vendosur në pikën 2 të vendimit të Bordit nr. 218/2019, për depozitimin e lejes së përdorimit të burimit uhor sipërfaqësor të rinovuar brenda datës 13.8.2023.

- Shoqëria nuk ka kthyer përgjigje për rinovimin e kësaj leje, pas përfundimit të afatit të vlefshmërisë së lejes. Nga ERE u kontrolluan regjistrat e lejeve dhe licencave të përditësuar nga AMBU-ja, nga e cila rezultonte se nuk ishte bërë rinovimi i kësaj lejeje.

- Për sa më sipër, u vlerësua të vijohej korrespondenca me AMBU-në për t'u informuar nëse shoqëria ka aplikuar dhe çfarë statusi mban aplikimi, po ashtu të vijohet korrespondenca me shoqërinë HEC "Arsti" sh.p.k. për të sqaruar situatën mbi vonesat e mos depozitimit të lejes brenda afatit të vlefshmërisë.

- ERE, me shkresën nr. 2200 prot., datë 26.9.2023, iu drejtua AMBU-së në lidhje me statusin e aplikimit për rinovimin e lejes së përdorimit të burimit uhor sipërfaqësor për shoqërinë HEC "Arsti" sh.p.k., AMBU-ja me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 2200/1 prot., datë 5.10.2023 ka informuar se aplikimi i bërë nga shoqëria HEC "Arsti" sh.p.k., është në fazën e trajtimit të propozimit nga AMBU-ja për miratim, nga Këshilli i Basenit Uhor Drin-Bunë.

- Për sa më sipër u vlerësua mbajtja e një seance dëgjimore me qëllim sqarimin e çështjes. ERE me shkresën me nr. 1838/3 prot., datë 16.11.2023 njoftoi shoqërinë për zhvillimin e seancës dëgjimore me qëllim marrjen e një përgjigje shteruese nga ana e shoqërisë në lidhje me vonesat për depozitimin e kësaj lejeje.

- Në seancë morën pjesë përfaqësues nga shoqëria HEC "Arsti" sh.p.k., të cilët sqaruan se kanë aplikuar për rinovimin e lejes për përdorimin e burimit uhor sipërfaqësor brenda afateve procedurale, gjithashtu u konfirmua se janë bërë me dije për procedurat e fundit administrative për marrjen e lejes së rinovuar.

- Për sa më sipër u la detyrë që shoqëria të depozitohet në ERE çdo dokument që vërteton komunikimet me AMBU-në dhe vonesat e rinovimit të lejes, ose nëse tashmë kjo është ezauruar

dhe jemi në fazën e tërheqjes së lejes së zbardhur, kjo e fundit të depozitohet pa vonesë në ERE.

- Në vijim të seancës dëgjimore shoqëria me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 1839/5 prot., datë 1.12.2023, depozitoi vendimin e Këshillit të Basenit Ujor Drin–Bunë nr. 29, datë 9.11.2023, me anë të të cilit është vendosur për saktësimin e koordinatave dhe miratimin e rinovimit të lejes nr. 370 prot., datë 15.8.2018 HEC “Arsti” të shoqërisë HEC “Arsti” sh.p.k., lejen për përdorim burimi ujor sipërfaqësor nr. 419, datë 10.11.2023, për prodhim hidroenergjie nga HEC “Arsti”. Në këtë leje përcaktohet, *se periudha e vlefshmërisë së saj është sipas kontratës së koncesionit, deri më datë 24.5.2051.*

- Me depozitim të lejes së përdorimit të burimit ujor me afat koncesionar si më sipër, rezulton se shoqëria ka plotësuar kushtin e vendosur në pikën 2 të vendimit të Bordit nr. 218/2019, e ndryshuar, ndaj si e tillë kjo pikë vlerësohet të shfuqizohet.

- Subjekti do të informojë ERE-n sa i takon detyrimeve të përcaktuara në pikën 3 të vendimit të Bordit nr. 218/2019: *3. Ky vendim është objekt rishikimi nëse shoqëria HEC “Arsti” sh.p.k. depoziton në ERE kontratën e ndryshuar të koncesionit me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, për reflektimin e parametrave hidroenergjetikë dhe ndryshimit të programit të punimeve dhe fuqisë së instaluar sipas projektit të zbatimit.*

- Në nenin 53, pika 2, të ligjit nr. 44/2015, “Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë”, parashikohet se: *përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë Kod, nëse ligji ose aktet nënligjore nuk parashikojnë një afat të caktuar për kryerjen e një veprimi procedural, organi publik që kryen procedurën cakton me vendim të veçantë një afat të arsyeshëm, sipas çështjes konkrete dhe në përputhje me parimin e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit.*

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Pika 2 e vendimit të Bordit të ERE-s nr. 218, datë 20.12.2019, shfuqizohet.

2. Pika 3 e vendimit nr. 218, datë 20.12.2029, bëhet pika 2 e vendimit të Bordit të ERE-s nr. 218/2019.

3. Drejtoria e Licencimit, Autorizimeve dhe Mbikëqyrjes të njoftojë shoqërinë HEC “Arsti” sh.p.k. për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË
Erjola Sadushi

VENDIM Nr. 387, datë 28.12.2023

MBI KËRKESËN E SHOQËRISË “ALPIQ ENERGY ALBANIA” SHPK PËR HEQJEN E LICENCËS NË VEPRIMTARINË E TREGTIMIT TË ENERGJISË ELEKTRIKE

Në mbështetje të neneve 16 dhe 42, pika 1, germa “dh” të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar; neneve 5, germa “dh”, 7, paragrafi 2 dhe nenit 9, germa “d” të “Rregullores për procedurat e heqjes së licencave në sektorin e energjisë elektrike dhe gazit natyror”, miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 58, datë 18.4.2017; nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 96, datë 17.6.2016; si dhe pikës 5.1, germa “dh” të “Kushteve të licencës për veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 97, datë 17.6.2016, Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 28.12.2023, mbasi shqyrtoi relacionin me nr. 1450/3 prot., datë 22.12.2023, të përgatitur nga grupi i punës “Mbi kërkesën e shoqërisë ‘Alpiq Energy Albania’ sh.p.k. për heqjen e licencës në veprimtarinë e furnizimit të energjisë elektrike dhe heqjen e licencës në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike”,

konstatoi se:

- Shoqëria “Alpiq Energy Albania” sh.p.k., është mbajtëse e licencës nr. 290, seria T15/T20, për veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike, dhënë me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 72, datë

13.5.2015, rinovuar me vendimin nr. 81, datë 4.5.2020, për një afat 5-vjeçar (deri më 4.5.2025).

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 341, datë 14.11.2023, vendosi fillimin e procedurës për heqjen e kësaj licence, për arsye se shoqëria nuk kishte shlyer në afat ndaj ERE-s pagesën rregullatore të vitit 2023 dhe nuk kishte depozituar asnjë dokument apo argument në lidhje me moszbatimin e këtij detyrimi.

- ERE ka njoftuar shoqërinë për këtë vendim me shkresën nr. 1450/2 prot., datë 21.11.2023, duke i bërë me dije se ka të drejtën për t'u përgjigjur me shkrim brenda 30 ditëve nga data e marrjes së këtij njoftimi.

- Me shkresën e protokolluar në ERE me nr. 2500 prot., datë 13.12.2023, shoqëria ka paraqitur kërkesën për heqjen e kësaj licence, pasi ka vendosur mbylljen e veprimtarisë dhe nisjen e procedurave të likuidimit, duke marrë angazhimin për të shlyer sa më shpejt pagesën rregullatore.

- Nga rakordimet/verifikimet në gjendjen e llogarisë bankare (*statement*) të ERE-s rezulton se kjo debi është shlyer në datën 14.12.2023, ndaj ajo nuk rezulton më debitore ndaj ERE-s për pagesat e rregullimit.

- Në nenin 42, pika 1, germa “dh”, të ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike” i ndryshuar, në nenin 5, germa “dh” të “Rregullores për procedurat e heqjes së licencave në sektorin e energjisë elektrike dhe gazit natyror”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 58, datë 18.4.2017, si dhe pikën 5.1, germa “dh” të “Kushteve të licencës për veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 97, datë 17.6.2016, përcaktohet se: *ERE heq një licencë me kërkesë të të licencuarit.*

- Në nenin 7, paragrafi 2 i rregullores së sipërcituar përcaktohet se: *në rast se i licencuari është propozuar për t'iu hequr licenca për shkak të kushteve të parashikuara në pikat “dh” dhe/ose “e” të nenit 5 të kësaj rregulloreje, ERE do të procedojë menjëherë me zbatimin e parashikimeve të nenit 9 të kësaj rregulloreje, ndërsa në nenin 9, germa “d” të kësaj rregulloreje parashikohet, se ...Bordi do të vendosë për të hequr licencën*

subjekt i kushteve të përcaktuara në pikat “dh” dhe/ose “e” të nenit 5 të kësaj rregulloreje, në përputhje me nenin 7, paragrafi 2, të kësaj rregulloreje.

- Duke qenë se tashmë ndryshojnë rrethanat/shkaqet për të cilat u mor vendimi i Bordit nr. 342/2023, vlerësohet të vijohet me procedurën e heqjes së licencës së shoqërisë “Alpiq Energy Albania” sh.p.k., në veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike, por duke miratuar kërkesën e saj për heqjen e kësaj licence, sipas përcaktimeve ligjore si më lart cituar.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Të pranojë kërkesën e shoqërisë “Alpiq Energy Albania” sh.p.k. për heqjen e licencës nr. 290, seria T15/T20, për veprimtarinë e tregtimit të energjisë elektrike, dhënë shoqërisë “Alpiq Energy Albania” sh.p.k., me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 72, datë 13.5.2015, rinovuar me vendimin nr. 81, datë 4.5.2020.

2. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, licenca e sipërcituar e humbet fuqinë juridike.

3. Grupi i Punës të njoftojë shoqërinë “Alpiq Energy Albania” sh.p.k dhe shoqërinë “Operatori i Sistemit të Transmetimit” sh.a., për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARE NË DETYRË
Erjola Sadushi

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2024

Adresa: Rr. “Nikolla Jorga”, Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 400 lekë

